

## KUVAILULEHTI

## Suunnittelualaueen nimi

## 1281 - Teijon kansallispuisto

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Suunnitelman tila                     | Työn alla                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                    |
| Suunnitelman laatija                  | MH Luontopalvelut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                    |
| Suunnitelman vahvistaja tai hyväksyjä | MH luontopalvelujohtaja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                    |
| Lähetetty lausunolle                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |
| Hyväksytty                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |
| Vahvistettu                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |
| LAC kestävyden seuranta ja nimi       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |
| Julkisuus                             | HUOM! Lomakkeelta "Liite 2 Lajisto" on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                    |
| Lisätiedot                            | Tämä suunnitelma on alueen neljäs hoito- ja käyttösuunnitelma. Aikaisemmat ovat koskeneet mm. Teijon retkeilyaluetta, Natura 2000 -aluetta sekä perustettuja luonnonsuojelualueita. Nyt laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma huomioi kansallispuiston perustamisen tavoitteet sekä Teijon kansallispuistosta annetun lain edellytykset. Suunnitelman on laatinut Metsähallituksen Luontopalvelujen projektiryhmä, jossa olivat edustettuina Luontopalvelujen eri prosessit: Laura Lehtonen (virkistyskäyttö), Johanna Koponen (projektin vetäjä), Simon Andersson (erä), Tanja Tenhunen (kulttuuriperintö) sekä Johanna Ruusunen (luonnonsuojelu). |                    |
| Muodostaja                            | METSA\mikaelno                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1.12.2015 14.55.02 |
| Viimeisin päivittäjä                  | METSA\johanko                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 9.10.2025 14.51    |
| Asianhallinta                         | MH 7974/2024                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |
| Verkojulkaisu                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |

**Suunnittelualueen nimi****1281 - Teijon kansallispuisto****Tiivistelmä**

Teijon kansallispuisto sijaitsee hemiborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä Mathildedalin, Teijon ja Kirjakkalan kylissä Salon kaupungissa Varsinais-Suomen maakunnan kaakkoisosassa. Kansallispuisto perustettiin vuonna 2015 ja sen pinta-ala on 3543 ha. Suurin osa kansallispuistosta kuuluu Teijon ylänkö (FI0200086) nimiseen Natura 2000 -alueeseen, mutta siihen kuuluu myös Natura-verkostoon kuulumattomia alueita. Kansallispuistoa edelsi Teijon retkeilyalue, joka perustettiin vuonna 1991, ja lakkasi kansallispuiston perustamisen yhteydessä. Suunnitelma koskee ainoastaan Metsähallituksen hallinnoimia kansallispuistoon kuuluvia tai siihen liitettäviä alueita.

Teijon kansallispuisto sijaitsee Salon Perniössä vanhassa kulttuuriympäristössä. Aluekokonaisuuteen kuuluu jylhiä kallioalueita, järviä, erityyppisiä soita, korpipainanteita sekä erilaisia metsätyppejä jalopuumetsistä karuihin kankaisiin. Alue on ylänköä, jonka järvet ovat yli 30 metriä merenpinnan yläpuolella. Karut silokalliot kohoavat korkeimmillaan 80 metriin ja lakialueilta avautuu järville kauniita näköaloja. Alueella on myös paljon soistumia, joiden koko vaihtelee kallionlakien pienistä rämpäpaineista lähes sadan hehtaarin suoalueeseen Puolakka- ja Matildanjärvien välissä. Lisäksi alueeseen kuuluu Hamarinjärven itäpuolinen laaja suoalue sekä Punassuo. Suot ovat pääasiassa karuhkoja rämeitä ja nevoja, mutta alueella on myös pari rehevämpää korpea ja runsasravinteinen lähdeletto. Alueen metsät eivät ole kovin monimuotoisia eivätkä edustavia alueella tapahtuneiden hakkuiden jäljiltä. Kallionlakien harvat männiköt ja muutamat soistuneet, korpimaiset metsät ovat luonnontilaisimpia. Lehtoalueita esiintyy jonkin verran, edustavimpana näistä Sahajärven länsipuolella oleva lehto. Alueella sijaitsevat järvet ovat niukkaravinteisia ja ruskeavetisiä. Alueen järvet ovat enimmäkseen padottuja. Padot ja alueen lukuisat hiilimiilut liittyvät vuonna 1686 perustettujen Teijon ja Kirjakkalan ruukkien toimintaan. Kirjakkalan ruukkialueen 1800-luvulta peräisin olevat hirsirakennukset on kunnostettu alkuperäiseen ulkoasuunsa 2000-luvun alussa.

Virkistyskäyttö ja luontomatkailu on alueella vilkasta ja polku- ja palveluverkosto on rakennettu pitkälti retkeilyalueen aikana. Kävijöitä on viime vuosina ollut noin 95000 vuosittain. Retkeilypalveluihin kuuluvat mm. n 50 km erilaisia polkuja ja reittejä, yrityskäyttöön vuokrattu luontokeskus, vuokrattavia kämppiä ja tupia, laavuja, kota sekä tulentekopaikkoja ja pieni asuntovaunualue. Matkailun kehittämisessä yhteistyö Salon ja ruukkikylien matkailutoimijoiden kanssa on tärkeää.

Suunnitelmassa on määritelty kansallispuiston keskeiset suojelu- ja käyttöarvot:

Luontoarvot: Keskeisimmät Natura 2000 luontotyytit ovat humuspitoiset järvet ja lammet, lehdot, lähteet ja lähdesuot, letot, puustoiset suot, keidassuot ja luonnonmetsät muodostaen monipuolisen ja laaja-alaisen metsä- ja suoluontokokonaisuuden, jossa lisäksi kalliomänniköitä, harjumetsiä, korpia sekä pienvesiä. Lajisto on monipuolista ja sisältää useita uhanalaisia lajeja, mm. sammalissa, jäkälissä ja linnustossa.

Kulttuuriarvot: Kansallispuistossa on monia ruukkitoiminnan jälkeensä jättämiä arkeologisia kohteita sekä Kirjakkalan arvokas ruukkialue.

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Teijon kansallispuisto on monipuolinen ja suosittu ympärivuotinen retkeilykohde, jossa on noin 50 kilometriä reittejä ja polkuja. Alueen vetovoima perustuu saavutettavuuteen, vaihteleviin luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä toimiviin monipuolisiin palveluihin. Teijon kansallispuisto sijaitsee matkailullisesti kehittyvällä alueella. Lähialueella on runsaasti matkailutoimijoita ja -yrityksiä joiden kansaa kansallispuisto muodostaa houkuttelevan matkailualuekokonaisuuden.

Luonnonvarojen käyttö: Alue on tärkeä hirven ja valkohäntäpeuran metsästysalue, mikä on huomioitu kansallispuistoa perustettaessa. Matildanjärveen istutetaan kirjolohta vuoden 2025 loppuun, joka on ollut yksi alueen vetovoimatekijöistä. Muilla järvillä vapaa-ajankalastus on suosittua.

Suunnitelmassa on analysoitu keskeisiin arvoihin kohdistuvat uhat ja asetetut päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet uhkien torjumiseksi ja kansallispuiston kehittämiseksi.

Vyöhykealuejaolla ja palvelurakenteiden avulla kävijöitä ohjataan siten että, lajistolle ei aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Kansallispuistossa on entisiä talousmetsiä, joiden luontotyyppien tilaa parannetaan mm. metsärakenteiden monipuolistamisella, vieraslajien torjunnalla ja palojatkumoiden ylläpidolla. Arvokkaat kulttuuriperintökohteet säilytetään tuleville sukupolville ja ne kertovat kävijöille alueen historiasta. Virkistyskäytössä ja asiakaspalvelussa tavoitteena on laadukkaat ja monipuoliset palvelut erilaisille käyttäjäryhmille. Luontomatkailussa Metsähallitus tekee yhteistyötä matkailuyrittäjien ja Yrityssalon kanssa. Hirvi- ja valkohäntäpeurakantoja hoidetaan kestävästi osana laajempaa kannanhoitoa ja kansallispuiston muuhun käyttöön sopeutettuna sekä niin että hirvieläinkannoista johtuvia liikennevahinkoja sekä vahinkoja maa- ja metsätaloudelle vähennetään.

# NYKYTILAN KUVAUS

| 1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|
| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1. |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <b>Suunnittelualueen nimi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Teijon kansallispuisto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Pinta-ala (ha)</b>          | 3 543,21                                                                          |                                |                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Josta vesialuetta (ha)</b>  | 381,26                                                                            |                                |                               |
| <b>Maakunta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Kunta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                |                                                                                   |                                |                               |
| Varsinais-Suomen maakunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Salo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <b>Suunnittelualueen yleiskuvaus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <p>Teijon ylänköalue sijaitsee Salon Perniössä vanhan kulttuurimiljöön äärellä. Aluekokonaisuuteen kuuluu jylhiä kallioalueita, järviä, erityyppisiä soita, korpipainanteita sekä erilaisia metsätyyppejä jalopuumetsistä karuihin kankaisiin. Alue on ylänköä, jonka järvet ovat yli 30 metriä merenpinnan yläpuolella. Karut silokalliot kohoavat korkeimmillaan 80 metriin ja lakialueilta avautuu järville kauniita näköaloja. Alueella on myös paljon soistumia, joiden koko vaihtelee kallionlakien pienistä rämepainanteista lähes sadan hehtaarin suoalueeseen Puolakka- ja Matildanjärvien välissä. Lisäksi alueeseen kuuluu Hamarijärven itäpuolinen laaja suoalue sekä Punassuo. Suot ovat pääasiassa karuhkoja rämeitä ja nevoja, mutta alueella on myös pari rehevämpää korpea ja runsasravinteinen lähdeletto. Alueen metsät eivät ole kovin monimuotoisia eivätkä edustavia alueella tehtyjen hakkuiden jäljiltä. Kallionlakien harvat männiköt ja muutamat soistuneet, korpimaiset metsät ovat luonnontilaisimpia. Lehtoalueita esiintyy jonkin verran, edustavimpana näistä Sahajärven länsipuolella oleva lehto. Alueella sijaitsevat järvet ovat niukkaravinteisia ja ruskeavetisiä. Järvet ovat enimmäkseen padottuja ja padot ovat osa alueen kulttuuriperintöä. Esim. Hamarijärven pato Kirjakkalassa on rakennettu 1600 –luvun lopulla. Hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa Teijon kansallispuiston, joka perustettiin 1.1.2015. Hoito- ja käyttösuunnitelman periaatteita noudatetaan myös niillä alueilla, jotka myöhemmin liitetään osaksi kansallispuistoa.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <b>Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| Nimi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Koodi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Tyyppi                         | Toteutustapa                                                                      | Suunnitelman kattama alue (ha) | Osuus Natura-alueesta (%)     |
| Teijon ylänkö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | FI0200086                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | SCI/SAC-alue                   | Luonnonsuojelulaki, rakennuslaki, maa-aineslaki, metsälaki, ulkoilulaki, vesilaki | 3 178,44                       | 92,0                          |
| <b>Suunnittelualueen maankäyttö</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <b>Perustetut suojelualueet</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kohdetyyppi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                | Perustamis-ajankohta                                                              | Suunnitelman kattama alue (ha) | Järjestyssääntö annettu (pvm) |
| Teijon kansallispuisto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kansallispuisto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                | 2015                                                                              | 3 543,59                       |                               |
| <b>Muut alueet</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Kpl                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Suunnitelman kattama alue (ha) | Lisätietoja                                                                       |                                |                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| <b>Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |
| Nimi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Tyyppi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                | Lisätietoja                                                                       |                                |                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                |                                                                                   |                                |                               |

| Saamelaisten kotiseutualue                               |          |  |          |   |              |
|----------------------------------------------------------|----------|--|----------|---|--------------|
| Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella |          |  |          |   |              |
|                                                          | Osittain |  | Kokonaan | X | Ei ollenkaan |
| Lisätietoja                                              |          |  |          |   |              |
|                                                          |          |  |          |   |              |

| Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu                        |                      |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kaava                                                          |                      |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Nimi                                                           | Hyväksymis-<br>vuosi | Kattaa suunnittelualueesta<br>(%) | Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava |                      | 100                               | Kansallispuiston alueelle on merkitty retkeily- ja matkailutoimintojen alue (R), virkistysalue (V), suojelukohde ja –alue (S), Natura 2000 -alue, ulkoilureitti, suurjännitelinja, pohjavesialue, yhdystie, kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue (SR Isosaari, Papinsaari ja Mäntysaari, SRA hyvin pieniltä osin Kirjakkala) ja muinaisjäänöksiä. (1)                                                                                                                                                        |
| Matildan Tullimetsän osayleiskaava                             |                      | 0                                 | Kaava sijoittuu kansallispuiston välittömään läheisyyteen lounaiskulmassa. Alueelle on suunniteltu sijoitettavaksi loma- ja asuntoalueita (A-1, A-RA), ulkoilualueita (VL, VL-1, VR-1) sekä matkailualueita (R-1, R-2). (2)                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Halikko rantayleiskaava                                        | 1997                 | 1                                 | Kaisaari ja Mäntysaari on osoitettu Leiri- ja virkistyskäytön alueeksi (VT) ja Papinsaari retkeily ja ulkoilualueeksi (VR). (3)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Kaavayhdistelmä (useita)                                       |                      |                                   | Alueen asemakaavat ovat vanhoja, joista uusin on hyväksytty 1993. Kansallispuiston alueella on retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä merkintöjä (VR, VL, VU), suojelualue (S, SL), maa- ja metsätalousalue (M), vesialue (W), pohjaveden suojelualue (sw). Matildanjärven etelärannalla on VR-2 merkintä, missä on rakennusoikeutta jäljellä: tästä osa on käytetty luontotalon rakentamisen yhteydessä. Puolakkajärven pohjoispuolelle on mahdollista rakentaa virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia enintään 100m2. (4, 5, 6) |
| Tammipuiston asemakaava                                        | 2024                 | 0                                 | Kaava sijoittuu kansallispuiston välittömään läheisyyteen lounaiskulmassa. Alueelle on osoitettu erillispientalojen korttelialue (AO), asuin- ja liikennerrakennusten korttelialue (AL), puistoa (VP) sekä liikennerrakennusten korttelialue hotelli-, liikunta-, ja kylpylätoimintaa varten (KL). (7)                                                                                                                                                                                                                        |
| Tullintie                                                      | 2025                 | 0                                 | Kaava sijoittuu kansallispuiston välittömään läheisyyteen lounaisosassa. Alueelle osoitetaan erillispientalojen korttelialue (AO), lähivirkistysalue (VL) ja loma-asuntojen korttelialue (RA). (8)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto                            |                      |                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Nimi                                                           | Hyväksymis-<br>vuosi | Kattaa suunnittelualueesta<br>(%) | Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Teijon ylänköalueen ennallistamisen toimenpidesuunnitelma      | 2003                 | 15                                | Metsä-Life -hankkeen aikana suunnitellut soiden ja metsien ennallistamiset. (9)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Teijon Punassuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma         | 2005                 | 10                                | Punassuon ennallistaminen. (10)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma               | 2008                 | 1                                 | Sahajärven lehtojen hoitosuunnitelma. (11)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Teijon Kylmässuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma        | 2010                 | 2                                 | Kylmässuon soiden ja lähteiden ennallistaminen. (12)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Teijon retkeilyalueen lehtojen hoitosuunnitelma                | 2005                 | 1                                 | Silloisten metsätalouden taseessa olevien lehtojen hoito. (13)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

Suunnittelualueen nimi: Teijon kansallispuisto

|                                                                                           |      |     |                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Teijon kansallispuiston ennallistamisen ja luonnonhoidon yleissuunnitelma                 | 2017 | 100 | Yhteenveto jo ennallistetuista alueista sekä suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä. (14)                                                                                                                                          |
| Teijon palojatkumosuunnitelma                                                             | 2024 |     | Suunnitelma kattaa kymmenen polttokohdetta kansallispuiston palojatkumoalueella. Ennallistamispoltoja toteutetaan 2 - 3 kappaletta 10-vuotiskaudella, joista yksi toteutetaan vuoteen 2028 mennessä osana Life2Taiga -hanketta. (15) |
| Teijon kansallispuiston kävijätutkimus 2021-2022 – yöpyjien ja ensikertalaisten suosiossa | 2022 | 100 | Kävijätutkimuksella selvitettiin kävijärakenteen, kävijöiden viipymän, harrastusten ja rahankäytön mahdollisia muutoksia. Lisäksi tutkittiin kävijöiden mielipiteitä puiston palveluista ja mahdollisia kehittämistarpeita. (16)     |

**Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen**

| Nimi                                                                                              | Hyväksymis-<br>vuosi | Kattaa suunnittelualueesta (%) | Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022-2027 | 2021                 | 100                            | Vesipuitedirektiivin mukainen suojelualuerekisterikohde Saaristomeren valuma-alueella. Toimenpideohjelmassa alueen ennallistaminen ja tilan seuranta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman mukaiset toimenpiteet. (18) |
| Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma 2025-2030                                                     | 2025                 | 100                            | Keskeisimpiä teemoja, jotka ohjaavat Metsähallituksen toimintaa ovat Vihreä kasvu, Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus sekä Hyvinvointi ja turvallisuus. (17)                                                        |
| Kulttuuriperinnön kuva 2023                                                                       | 2024                 |                                | Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevan kulttuuriomaisuuden kuva vuonna 2023. Selvitys kulttuuriomaisuuden hoidosta ja hallinnasta. (19)                                                   |
| Salo Teijon alue. Kulttuuriperintö-kohteiden inventointi / KMO                                    | 2010                 |                                | Inventoinnin jälkeen alueella tunnetaan 42 kulttuuriperintökohdetta. Kohteista 39 on muinaismuistolain mukaisia. (20)                                                                                              |

**Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita**

Laajemmat maankäytön suunnitteluprosessit kytkevät Teijon kansallispuiston osaksi ympäröivien alueiden maankäytön suunnittelua. Hoidon ja käytön suunnittelussa otetaan huomioon alueidenkäyttölakiin perustuvan kaavoituksen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suojelualuetta koskevat kirjaukset ja tavoitteet. Metsähallituksella on viranomaisen velvollisuus edistää maakuntakaavan toteutumista ja ottaa huomioon oikeusvaikutteisten kaavojen määräykset. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa ohjaavat näiden lisäksi alueelle laaditut muut suunnitelmat kuten Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma sekä Metsähallituksen hoidon ja käytön periaatteet.

Suunnittelualue sijaitsee Varsinais-Suomen kaakkoisosassa Salon Perniössä. Aluetta ympäröi mantereen puolella maaseutumainen alue peltoviljelyksineen sekä Kiskonjoenvesistö (Natura FI020083). Teijon länsipuolella sijaitsee Kemiönsaari, jonka laajimmat luonnonsuojeluun varatut alueet sijaitsevat Saaristomeren kansallispuistossa (Natura FI0200090, FI0200164) sekä eräät suoalueet kuten Stormossen (FI0200003). Teijon alue sijaitsee melko eristäytyneenä muihin suojelualueisiin nähden ja ehkä tärkein kytkeytyneisyys muihin samankaltaisiin alueisiin tapahtuu alueen eteläpuolella sijaitsevan kallioharjanteen kautta Raaseporin Tenholaan ja sitä kautta Länsi-Uusimaan kallioisille metsäalueille.

**Perustietojen yhteenveto**

Alue on eteläisessä Suomessa merkittävän laaja kulttuurimaisemassa sijaitseva metsä-suokokonaisuus. Matkailullisesti alue on tärkeä ja keskeisessä asemassa Salon matkailun kehitystä ajatellen. Kulttuuriperintöön kuuluu sekä arkeologisia kohteita että rakennettua kulttuuriympäristöä, joista arvokkaimpana Kirjakkalan ruukkikylä. Teijon kansallispuisto perustettiin 1.1.2015.

**Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen**

Osittain

Lisätietoja

Kyseessä on neljäs alueella laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma. Aikaisemmat ovat Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma 1992 ja 2004 sekä Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011-2026. Vuoden 2011 suunnitelma kattoi koko Teijon ylänkö nimisen Natura 2000 -alueen ja siihen liittyvät yksityiset suojelualueet (YSA). Suunnitelma laadittiin pääasiassa Teijon retkeilyalueen ja ulkoilulakiin pohjautuen ja tavoitteisiin kuului mm. metsien käytön yhteensovittaminen muiden käyttöarvojen ja suojeluarvojen kanssa. (21) Tältä osin suunnitelmaa pystyttiin toteuttamaan vuosina 2011-2013. Myös luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun sekä virkistyskäytön osalta suunnitelman toteuttaminen jäi osittain kesken.

## 2 Perustamistarkoitukset

| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu). |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Suunnittelualan tai sen osan nimi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kohdetyyppi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus | Alueen suojelutarkoitus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Hamarijärvi (itäpuoli)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Lintuvesien suojeluohjelma (LVO)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Asetus 1357/1992                              | Hamarijärven luonnonsuojelualue osana lintuvesien suojeluohjelmaa, jonka tavoitteena on säilyttää 287 lintuvesikohdetta mahdollisimman luonnontilaisina.                                                                                                                                                                                          |
| Honissuo-Heinäsuo-Nehustasuo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Soidensuojeluohjelma (SSO)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Soidensuojeluohjelma                          | Tavoitteena parantaa soidensuojelua ja soiden tilaa.                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Punassuo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Soidensuojeluohjelma (SSO)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Asetus 801/1985                               | Punassuon soidensuojelualue, jonka tavoitteena arvokkaan suokokonaisuuden suojeleminen.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Teijon kansallispuisto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kansallispuisto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Laki Teijon kansallispuistosta (1260/2014)    | Varsinaissuomalaisessa kulttuurimaisemassa säilyneen salomaaluonnon eliöstön, geologisten ominaispiirteiden ja maiseman sekä siihen kuuluvan kulttuuriperinnön suojelemiseksi ja hoitamiseksi sekä yleistä virkistys- ja retkeilykäyttöä ja luonnonharrastusta varten perustetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) mukainen Teijon kansallispuisto. |
| <b>Yhteenveto</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Suunnittelualueeseen kuuluu Teijon kansallispuisto, joka on perustettu varsinaissuomalaisessa kulttuurimaisemassa säilyneen salomaaluonnon eliöstön, geologisten ominaispiirteiden ja maiseman sekä siihen kuuluvan kulttuuriperinnön suojelemiseksi ja hoitamiseksi sekä yleistä virkistys- ja retkeilykäyttöä ja luonnonharrastusta varten. Teijon kansallispuiston perustaminen 1.1.2015 vahvistaa ja tehostaa erityisesti metsäluonnonsuojelua Etelä-Suomessa. Lain voimaantulon myötä Teijon retkeilyalue, Hamarijärven luonnonsuojelualue ja Punassuon soidensuojelualue sekä Matildedal in ja Teijonsaaren luonnonsuojelualueet lakkautettiin. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

### 3 Vesistöt ja geologia

**Selite** Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

#### Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Suunnittelualueeseen sisältyvät seuraavat järvet: Matildanjärvi (57 ha), Puolakkajärvi (72 ha), Hamarijärvi (144 ha) sekä osittain Likojärvi. Sahajärven (61 ha) rannat kuuluvat isolta osalta kansallispuistoon, mutta vesialue on yhteinen. Alue kuuluu suurimmaksi osaksi Saaristomeren rannikkoalueen pieniin rannikkovesiin ja hyvin pieneltä osin Kiskonjoen-Perniönjoen vesistöalueeseen. Järvet ovat padottuja, lukuun ottamatta Puolakkajärveä. Järvet ovat keskisyvyysiltään matalia, ruskeavetisiä ja niukkaravinteisia. Tyypiltään ne ovat matalia humusjärviä (Matildanjärvi, Puolakkajärvi) tai matalia runsashumuksisia järviä (Hamarijärvi, Sahajärvi). Järvien valuma-alueet koostuvat pääasiassa metsämaista, soista ja kallioalueista. Tämän takia valuma-alueen fosforin ja typen hajakuormitus on melko vähäistä. Ekologiselta luokituksestaan järvien tila on erinomainen tai hyvä. Alueella on myös puroja ja pienvesiä.

Kuvaus alueen pohjavesistä

Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kahdeksan pohjavesialuetta, joiden vaikutukset liittyvät VPD Natura-kohteeseen.

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Kansallispuistoon kuuluu merialueita Papinsaaren, Isosaaren ja Mäntysaaren ympäriltä, sekä ranta-alueita Isoholman saarella sekä Matildan kylän tuntumassa. Merialue kuuluu rannikkovedentyyppiin lounainen sisäsaaristo.

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

Pohjaveden ottamoina on muutamia kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Lisäksi on yksityisiä kaivoja ja lähteeseen tehty kaivo.

| Pinta-alat ja osuus alueesta |        |     | Pintavesien tila (% pinta-alasta) |      | Muuta |                                          |
|------------------------------|--------|-----|-----------------------------------|------|-------|------------------------------------------|
| Nimi                         | ha     | %   | Erinomainen/hyvä                  | 73,7 |       | VPD:n mukainen suojelualuerekisterikohde |
| Järvet p-ala                 | 283,63 | 8,0 | Tyydyttävä                        | 0,0  | X     | Koskiensuojelukohde                      |
| Joet p-ala                   | 0,55   | 0,0 | Välttävä/huono                    | 25,5 |       | Voimakkaasti muutettu vesistö            |
| Merialueet p-ala             | 97,07  | 2,7 | Ei tietoa                         | 0,8  | X     | Säännöstelty vesistö                     |

#### Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Kallioperä muodostuu valtaosin mikrokliinigraniitista, joka paikoin on porfyryristä. Myös kvartsi- ja granodioriittia esiintyy sekä vähän kiille- ja sarvivälkegneissia.

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)

Noin 2/3 maaperästä on moreenimaita ja turvemaita on noin 15 %. Alueen kaakkoisosan läpi kulkee kolmas Salpausselkä, minkä johdosta alueella on myös hiekkakankaita. Yleisin moreenin kerrostumatyyppi on pohjamoreeni, jonka lisäksi esiintyy pintamoreenia. Moreenimuodostumia on kahden tyyppisiä: reunamoreeneja ja drumliineja. Karkearakeisista kerrostumista yleisimmät ovat hiekka ja sora. Hienorakenteisista kerrostumista yleisimmät ovat savi ja liejusavi. Hiesua on vain vähän. Alueen suot kuuluvat kasvimaantieteellisesti Saaristo-Suomen keidassoihin, jotka ovat geologisesti nuoria ja ohutturpeisia. Alue on karua kalliöylänköä, jossa on runsaasti kalliopaljastumia. Järvet sijaistavat 32-39 m merenpinnan yläpuolella. Paikalliset korkeuserot ovat jopa 30-40 m. (22)

#### Muuta

|   |                                             |
|---|---------------------------------------------|
|   | Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue |
| X | Valtakunnallisesti arvokas moreenialue      |

## 4 Luontodirektiivin luontotyypit

|               |                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin. |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Luontotyyppi                          | Prior | Inventoitu<br>pinta-ala<br>(ha) | Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma |      |        |      |            |       |               |      | Keskeinen<br>suojeluperuste<br>tai -arvo | Lisätietoja      |
|---------------------------------------|-------|---------------------------------|------------------------------------------------------------|------|--------|------|------------|-------|---------------|------|------------------------------------------|------------------|
|                                       |       |                                 | Erinomainen                                                |      | Hyvä   |      | Merkittävä |       | Ei merkittävä |      |                                          |                  |
|                                       |       |                                 | ha                                                         | %    | ha     | %    | ha         | %     | ha            | %    |                                          |                  |
| 1130 - Jokisuistot                    |       | 91,50                           | 0,00                                                       | 0,0  | 0,00   | 0,0  | 91,50      | 100,0 | 0,00          | 0,0  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 1150 - Rannikon laguunit              | P     | 1,47                            | 0,00                                                       | 0,0  | 0,00   | 0,0  | 1,47       | 100,0 | 0,00          | 0,0  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 1650 - Kapeat murtovesilahdet         |       | 97,10                           | 0,00                                                       | 0,0  | 0,00   | 0,0  | 97,10      | 100,0 | 0,00          | 0,0  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet |       | 241,79                          | 0,00                                                       | 0,0  | 74,36  | 30,8 | 167,43     | 69,2  | 0,00          | 0,0  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 3260 - Pikkujoet ja purot             |       | 3,36                            | 0,00                                                       | 0,0  | 1,75   | 52,1 | 1,61       | 47,9  | 0,00          | 0,0  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 7110 - Keidassuot                     | P     | 636,09                          | 199,69                                                     | 31,4 | 157,24 | 24,7 | 254,27     | 40,0  | 24,89         | 3,9  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 7140 - Vaihettumissuot ja rantasuot   |       | 59,32                           | 0,00                                                       | 0,0  | 48,42  | 81,6 | 10,79      | 18,2  | 0,10          | 0,2  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 7160 - Lähteet ja lähdesuot           |       | 2,84                            | 0,03                                                       | 0,9  | 1,22   | 43,1 | 1,57       | 55,4  | 0,02          | 0,6  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 7230 - Letot                          |       | 3,49                            | 0,00                                                       | 0,0  | 2,79   | 80,0 | 0,70       | 20,0  | 0,00          | 0,0  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 8220 - Silikaattikalliot              |       | 179,66                          | 0,00                                                       | 0,0  | 45,13  | 25,1 | 101,54     | 56,5  | 32,99         | 18,4 | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 9010 - Luonnonmetsät                  | P     | 154,07                          | 0,00                                                       | 0,0  | 9,26   | 6,0  | 90,20      | 58,5  | 54,62         | 35,4 | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 9050 - Lehdot                         |       | 65,58                           | 0,76                                                       | 1,2  | 15,80  | 24,1 | 43,78      | 66,8  | 5,23          | 8,0  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |
| 9060 - Harjumetsät                    |       | 240,39                          | 0,00                                                       | 0,0  | 0,00   | 0,0  | 93,24      | 38,8  | 147,16        | 61,2 |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 9080 - Metsäluhdut                    | P     | 2,66                            | 0,00                                                       | 0,0  | 2,26   | 85,2 | 0,39       | 14,8  | 0,00          | 0,0  |                                          | Sakti 06.11.2024 |
| 91D0 - Puustoiset suot                | P     | 485,55                          | 19,34                                                      | 4,0  | 206,45 | 42,5 | 222,90     | 45,9  | 36,86         | 7,6  | Naturan keskeinen<br>suojeluperuste      | Sakti 06.11.2024 |

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-alatiedot

|                                                             |          |
|-------------------------------------------------------------|----------|
| Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)                | 1 881,29 |
| Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha) | 1 556,84 |
| Inventoimaton alue (ha)                                     | 105,46   |

| Lisätietoja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Metsätalouskäytössä vuoteen 2014 asti olleita alueita on inventoitu vuosien 2015 ja 2016 aikana. Inventoimaton alue koostuu viime vuosina tulleista uusista alueista. Osalla aiemminkin suojelutaseessa olevista alueista on vanhentuneita tietoja mm. ennallistamisen jälkeen tapahtuneista muutoksista puuston ja lahoppuun osalta. Merialueiden luontotiedot on digitoitu eikä alueella ole tehty inventointeja.</p> <p>Alueella on ennallistettu 250 ha metsiä (näistä polttoja 23 Ha) ja 435 ha soita vuodesta 2003 alkaen. Työt on toteutettu osana Life -hankkeita sekä vuosina 2015-2016 Teijolle myönnetyllä erillismäärärahalla. Teijo kuuluu Metsähallituksen perustamaan palojatkumoverkostoon, jonka tavoitteena on ylläpitää palanutta puuta ja luoda elinoloja palolajistolle.</p> |
| Yhteenveto ja verkostotarkastelu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>Teijon kansallispuisto on hemiboreaalaisella kasvillisuusvyöhykkeellä sijaitseva laaja-alainen järvi-suo-metsä -kokonaisuus, jonka monimuotoisuutta lisäävät rehevät lehdot sekä pohjaveden vaikutuksesta lähteet ja letot. Alueen luonnossa näkyy myös ruukkikyljen ja kartanon historia. Järvien patoaminen ja vesivoiman käyttö ovat osaltaan myös vaikuttaneet arvokkaisiin vesiympäristöihin. Alue kytkeytyy ekologisesti Salon etelä- ja itäosien sekä Raaseporin salomaihin ja kallioalueisiin sekä suokohteisiin. Vaihtelevat kallioalueet jatkuvat myös länsipuolella Kemiönsaarella. Salpausselän kolmas harju kulkee alueen kaakkoisosan läpi ja jatkuu lounaaseen Saaristomeren läpi.</p>                                                                                             |

## 5 Yhteenveto lajistosta

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2. |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Luokitus                                                                                                                                                        | Lajien lukumäärä |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Erityisesti suojeltavat lajit                                                                                                                                   | 4                |
| Muut uhanalaiset lajit                                                                                                                                          | 22               |
| Silmälläpidettävät lajit                                                                                                                                        | 8                |
| Alueellisesti uhanalaiset lajit                                                                                                                                 | 27               |
| Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)                                                                             | 3                |
| Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)                                                          | 9                |
| Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV) | 3                |
| Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit                                                                                                             | 0                |

### Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Teijo retkeilyalueen luontoselvitys esittää kootusti perustiedot alueen lajistosta. Eräillä osa-alueilla on tehty tarkempia lajistosiselvityksiä, esim. linnustosiselvityksiä sekä kääpä-, sammal- ja nilviäisinventointeja (23-28). Lajistoa leimaavat mm. lähteisyydessä, lehdoissa ja soilla esiintyvät lajit. Myös joitakin vanhoille metsille tyypillisiä lajeja esiintyy. Lajistoltaan arvokkaimmat osa-alueet ovat Sahajärven lehto ja Kylmässäsuon lähteet ja lähdesuot. Natura-alueen perusteena on luontodirektiivi (SCI-alue). Vieraslajeista merkittävimmät ovat valkohäntäpeura, supikoira, minkki, jättipalsami ja lupiini. Joitain silmälläpidettäviä lajeja on säilytetty niiden harvinaisuuden vuoksi. (29, 30, 31) Lajitieto on osin melko vanhaa ja vanhentuvaa (yli 20 v.), joten ainakin joidenkin sammal- ja putkilokasvien esiintymien nykytila tulisi selvittää maastotarkastuksilla. Lajitiedon kartuttamiseksi voisi alueelta selvittää mm. lehtojen ja vanhojen metsien kääpä- ja sienilajistoa sekä polttoalueiden kovakuoriaislajistoa. Myös linnustotieto on vanhentunutta ja uudet havainnot perustuvat satunnaishavaintoihin.

## 6 Kulttuuriympäristö

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C. |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

#### Maisema:

Teijo on vaihtelevaa mäkimaastoa, jonka järvet Matildanjärvi, Puolakkajärvi, Sahajärvi ja Hamarijärvi ovat 32-39 metriä merenpinnan yläpuolella. Järvet ovat muodostuneet nykyiselleen patoamisen seurauksena. Esimerkiksi Hamarijärveä on nostettu noin neljä metriä. Järvien pinta-ala on yhteensä noin 270 hehtaaria. Järvialueen vesivoimaa käytettiin ruukkien voimanlähteenä. Silokalliot kohoavat korkeimmillaan noin 80 metriin.

#### Arkeologia ja rakennusperintö:

Suunnittelualueen vanhimmat ihmistoiminnan jäljet ovat 8000 vuoden takaa. Onnelannummi 1-nimisellä kivikautisella asuinpaikalla on asuttu jo mesoliittisella eli varhaisella kivikaudella. Valtaosa kansallispuiston arkeologisista kohteista ajoittuu kuitenkin historialliseen aikaan ja liittyy vuonna 1686 perustettujen Teijon ja Kirjakkalan ruukkien toimintaan. Ruukkien tarvitsemia puuhiiltä on poltettu lukuisissa hiilimiiluissa, jotka todennäköisesti ajoittuvat ruukkien toiminta-aikaisiksi 1600-luvun lopulta 1900-luvun alkuun. Teijoon johtavan purolaakson ympäristössä sijaitsi 1700–1800-luvulla Teijon ruukin puisto ja alueelle istutettiin ulkomaisia puulajeja ja pensaita. Purouomaan on 1680-luvulta alkaen rakennettu useita patorakenteita ja teollisuusrakennuksia, jotka muodostavat nykyisen, laajan Sahajärvi-nimisen muinaisjäännösalueen. (32, 33)

Joseph Bremer osti Teijon ja Kirjakkalan ruukit vuonna 1794 ja rakennutti Kirjakkalaan uuden, kivisen vasarapajan. Ruukki eli huippukauttaan 1800-luvulla kun Kirjakkalan kankirauta oli tärkeä raaka-aine erityisesti Teijon manufaktuuripajalle. Kankiraudan valmistus loppui vuonna 1908. Kirjakkalan teollisuusmiljöö on historiallisesti arvokas. Rakennukset on suojeltu Lailla rakennusperinnön suojelemiseksi (LaRS) ja kokonaisuus kuuluu Metsähallituksen hoidossa pidettäviin arvokohteisiin. Suojelu koskee Ruukinkartanoa eli Insinööritaloa, työväenasuintalo Kjällman/Laaksoa, työväenasuintalo Palotaloa, vanhempaa päärakennusta Patruunaa, viljamakasiinia, patoa ja ruukkialuetta. Suojelu kohdentuu em. rakennusten ulkoarkkitehtuuriin ja rakennusrunkoon. Rakennukset kunnostettiin 2000 – luvun alussa ja ovat toistaiseksi vuokrattu matkailuyritykselle, joka vuokraa niitä yksityis- ja yritysasiakkaille. Metsähallituksella on selvitystyö käynnissä Kirjakkalan ruukkikylän rakennuskannan luopumisesta.

### Kohteet

#### Arkeologiset kohteet

| Luokka                                                   | Lkm | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Muinaismuistolailla suojellut kiinteät muinaisjäännökset | 32  | Hamarijärvi 1 hiilimiilu; Innanportaannummi hiilimiilu ja miilumaja; Isosuonkallio hiilimiilut ja miilumaja jäännös; Kirjakkalan pato ja ruukki; Kousmusa 1 hiilimiilu ja miilumaja jäännös; Lakiassuo 1 kivikautinen asuinpaikka; Lakiassuo kivirakenne ja hiilimiilu; Lankkerinummi 1 hiilimiilu; Lähteensuo 1 hiilimiilut; Lähteensuo 2 hiilimiilu; Lähteensuo 3 hiilimiilut; Lähteensuo 4 hiilimiilut; Lähteensuo 5 hiilimiilu ja miilumaja jäännös; Mikkossuo hiilimiilu; Munamäki piirtokirjoitus; Nenustannokka 1 hiilimiilu; Nenustannokka 2 hiilimiilu; Nenustannokka 3 hiilimiilut; Nenustannummi 1 hiilimiilut ja miilumaja; Nenustannummi 2 hiilimiilu ja miilumaja; Onnelannummi 1 asuinpaikka; Onnelannummi 2 hiilimiilu; Onnelannummi hiilimiilu ja miilumaja; Papinmäki 1 hiilimiilu; Papinmäki 2 hiilimiilu ja miilumaja; Postinummi 1 hiilimiilut; Postinummi 2 hiilimiilu ja miilumaja; Postinummi 3 hiilimiilu ja miilumaja; Punassuo 1 hiilimiilut; Putimenlahti 1 hiilimiilu; Putimenlahti 2 hiilimiilu; Sahajärvi teollisuusalue ja Flemingin pato |
| Muut suojellut arkeologiset kohteet (kaava)              | 1   | Jeturkasti 1 rakkakuopat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Muut arkeologiset kohteet                                | 22  | Isoholma 1 kuoppa; Lakiassuo 2 kiviröykkiö; Lakiassuo 3 kuoppa; Lakiassuo 4 kuoppa; Laviakallio 1 kivirakenne; Laviakallio 2 hiilimiilu; Laviakallio 3 kiviröykkiö; Laviakallio 4 hiilimiilu; Laviakallio 5 hiilimiilu; Laviakallio 6 hiilimiilu; Likojärvi silta; Lähteensuo 6 hiilimiilu; Nimikallio 1 kalliopiirros; Pitkäsillansuo 1 kivirakenne; Pitkäsillansuo 2 kivirakenne; Puolakkajärvi ruuhi; Putimenlahden pato; Sahassuo 1 kivilouhos; Uitinkallio kiviröykkiö; Vanhantammenmäki louhos; Yrjännummi hiilimiilu 1; Yrjännummi hiilimiilu 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

#### Rakennusperintö

| Luokka                                                                  | Lkm | Kuvaus                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Suojeltu rakennusperintö (suojellut rakennukset, rakennelmat ja sillat) | 5   | Kirjakkalan Insinööritalo; Kirjakkalan Kjällman/Laakso; Kirjakkalan Patotalo; Kirjakkalan Patruuna; Kirjakkalan viljamakasiini |

|                     |   |                                                |
|---------------------|---|------------------------------------------------|
| Muu rakennusperintö | 2 | Kirjakkalan sauna; Sahajärven sähkövoimalaitos |
|---------------------|---|------------------------------------------------|

| Hoidossa olevat arvokohteet                |                    |                 |             |
|--------------------------------------------|--------------------|-----------------|-------------|
| Nimi                                       | Luokka             | Kunto           | Lisätietoja |
| Kirjakkalan Insinööritalo                  | Rakennus           | Hyvä            |             |
| Kirjakkalan Kjällman/Laakso                | Rakennus           | Keskinkertainen |             |
| Kirjakkalan Patotalo                       | Rakennus           | Hyvä            |             |
| Kirjakkalan Patruuna                       | Rakennus           | Hyvä            |             |
| Kirjakkalan pato ja ruukki                 | Arkeologinen kohde | Huono           |             |
| Kirjakkalan viljamakasiini                 | Rakennus           | Keskinkertainen |             |
| Munamäki piirtokirjoitus                   | Arkeologinen kohde | Hyvä            |             |
| Sahajärven sähkövoimalaitos                | Rakennus           | Keskinkertainen |             |
| Sahajärvi teollisuusalue ja Flemingin pato | Arkeologinen kohde | Huono           |             |

#### Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien kulttuurihistorialliset arvokohteet ovat priorisoituja rakennusperintökohteita ja arkeologisia kohteita, joita hoidetaan tavoitteellisesti. Arvokohdejoukko on valittu edellisen kerran vuonna 2023. Kohteet arvotettiin käyttäen Metsähallituksen Arvottamisavain-työkalua, jolla kohteita tarkasteltiin suhteessa eri kriteereihin, esimerkiksi kohteiden edustavuuteen, historialliseen todistusvoimaisuuteen ja kohteen ympäristön muutokseen. Arvokohteiden kuntoa seurataan säännöllisesti ja niille on asetettu hoitotavoitteet. (17) Luontopalveluiden kulttuuriperintökohteista ja niiden hoitamisesta voi lukea lisää Metsähallituksen julkaisusta (2024) Kulttuuriperinnön kuva 2023 – Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevan kulttuuriomaisuuden kuva vuonna 2023.

#### Rakennusperintökohteet:

Alueen rakennettu kulttuuriperintö on valtakunnallisestikin arvokas. Ruukki- ja teollisuusmiljöiden sekä entisten kartanonmaiden käyttö heijastuu alueelle edelleenkin antaen oman leimansa alueen monipuolisuuteen. (33) Osa Kirjakkalan ruukkialueen rakennuksista on kunnostettu ja ovat nyt matkailukäytössä.

#### Arkeologiset kohteet:

Arkeologisten arvokohteitten huono kunto heijastelee erityisesti Flemingin padon ja Kirjakkalan padon huonoa kuntoa (34, 35). Patojen hoitotoimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa yhteensovitetaan muinaismuistolailla suojellun kohteen säilymistä ja käytössä olevan padon patoturvallisuuslain määrittämiä toimintakunnon vaatimuksia.

Luonnonsuojelualueilla suojellaan monimuotoisen luonnon lisäksi myös monimuotoista kulttuuriperintöä ja kaikki tunnetut arkeologiset kohteet huomioidaan kaikessa maankäytössä. Teijon kansallispuistossa on tehty arkeologisia inventointeja, mutta voidaan olettaa, että alueelta on mahdollista löytää erityisesti ennestään tuntemattomia hiilimiiluja. Luonnonhoitotöiden tai virkistysrakenteiden edellyttämät suunnittelualueet arvioidaan arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnittelun yhteydessä.

## 7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti. |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Teijon kansallispuiston käytön kannalta on keskeistä sijainti Etelä-Suomen suurten kaupunkialueiden (pääkaupunkiseutu, Turun seutu) välissä ja lyhyen päivämatkan tuntumassa. Teijon kansallispuisto sijaitsee myös matkailullisesti kehittyvällä alueella. Vapaa-ajan kohteen kehittäminen keskittyi ennen kansallispuistoa laskettelun, golfin ja retkeilyalueen palveluiden varaan. Salon teollisen toiminnan taantuma hidasti kehitystä joltain osin, mutta samalla lisäsi alueellisten toimijoiden tahtoa kehittää luontoon tukeutuvaa matkailua IT-alalle vaihtoehtoiseksi elinkeinoksi. Siten kansallispuisto-brändille oli paikallinen tilaus, ja sitä lähdettiin heti hyödyntämään mm. Yritys-Salon matkailunkehittämishankkeissa ja Meri-Teijon matkailuyhdistyksen toiminnassa. Nykyään Teijon alueen merkitys Salon kaupungille on suuri.

Kansallispuistoon kytkeytyvät Teijon, Kirjakkalan ja Mathildedalin asutut ruukkikylät ammentavat elinvoimaa ruukkihistoriasta. Niiden ansiosta kansallispuiston lähituntumassa on varsin monipuoliset palvelut kuten kauppa-, ravintola- ja kahvilapalveluita, majoitusta, paikallisia tuotteita ja ohjelmapalveluja. Teijon kansallispuiston erikoisuus on, että sen maisemassa on jälkiä teollistuvan Suomen tarinasta; patoja, kartanonpuisto ja hiilimiiluja.

Retkeilyhistoria vaikuttaa yhä kansallispuiston virkistyskäyttöön. Etenkin metsätalouden jäljet näkyvät maisemassa vielä jonkin aikaa, mutta Teijon kansallispuiston houkuttelevuus retkeily- ja luontomatkailukohteena on suurempi kuin Teijon retkeilyalueen. Retkeilyalueen peruja virkistyskäyttöä varten on valmiiksi kattava reitti- ja taukopaikkaverkosto.

### Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Teijon kansallispuiston vetovoimatekijät ovat:

- saavutettavuus Etelä-Suomessa, helppo retkikohde esim. perheille ja hyvä kohde vaellusvälineistön testaamiseen ja vaellustaitojen kehittämiseen,
- luonnon ja maiseman monipuolisuus; Suomi pienoiskoossa,
- retkeilyalueen peruspalveluvarustus ollut käytettävissä pitkään, 90-luvun alusta lähtien,
- ruukkikylien läheisyys sekä kulttuurin ja esiteollisen ajan näkyminen maisemassa,
- elävät ruukkikylät monipuolisine palveluineen aivan kansallispuiston tuntumassa.

### Retkeilykäytön määrä

| Kävijälaskentakohteet |                        |                        | Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------|------------------------|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tunnus                | Nimi                   | Osuus pinta-alasta (%) | Kävijätutkimuksen (2021-2022) mukaan Matildanjärven kierroksen kiertää 60 % kävijöistä. Sahajärven kierroksen 40 %, Nenustan kierroksen 19 % ja Jeturkastin kierroksen 13 % kävijöistä. Päiväkäynnin kesto on muutamia tunteja, yöpyjillä käynnin kesto on pari päivää. Kävijätutkimuksen mukaan Teerisaari on suosituin taukopaikka: 23 % kävijöistä pysähtyy tai yöpyy siellä. Kalasuntin taukopaikalla pysähtyy tai yöpyy 21 %, Endalin taukopaikalla 21 % ja Roosinniemiessä 19 % kävijöistä. Tapanin kierros on tarkoitettu maastopyöräilijöille, mutta sen lisäksi pyöräillään myös muilla reiteillä. Pyöräilijöiden määrä on viime vuosina kasvanut. Merellä Isoholman saarella on kävijöitä jonkun verran. Kansallispuistossa on sekajätteen keräyspiste Matildanjärven pysäköintialueella (molok). Jätepiste on kävijöiden ja luontokeskuksen yrittäjän käytössä. Muualla noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta. Laskureiden myötä käyntimäärätiedot ovat tarkentuneet. |
| 82187                 | Teijon kansallispuisto | 100                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Kävijälaskentatiedot  |                        |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Vuosi                 |                        | Käyntimäärä            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2019                  |                        | 108 449                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2020                  |                        | 123 000                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2021                  |                        | 104 742                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2022                  |                        | 94 812                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2023                  |                        | 92 979                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2024                  |                        | 92 100                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Polttopuun käyttö ja jäte |       |            |
|---------------------------|-------|------------|
|                           | Vuosi | Määrä (m³) |
| Sekajäte                  |       |            |
| Polttopuu                 | 2024  | 100        |

| Kävijäprofiili                     |       |                                                  |            |
|------------------------------------|-------|--------------------------------------------------|------------|
| Kävijätutkimuksen nimi             |       | Teijon kansallispuiston kävijätutkimus 2021-2022 | Vuosi 2022 |
| Kävijätyytyväisyys                 |       | Matkailijoiden osuus                             |            |
| Kävijätyytyväisyysindeksi          | 4,214 | Paikalliset kävijät (%)                          | 15,0       |
| Tyytyväisyys palveluihin           | 4,067 | Kotimaiset matkailijat (%)                       | 15,0       |
| Tyytyväisyys ympäristöön           | 4,382 | Ulkomaalaiset matkailijat (%)                    | 2,0        |
| Odotusten täyttyminen              | 4,440 |                                                  |            |
| Häiriötekijöiden kokeminen         | 4,285 |                                                  |            |
| Paikallistaloudelliset vaikutukset |       | Viipymä                                          |            |
| Vuosi                              | 2022  | Päiväkävijät (%)                                 | 46,0       |
| Työllisyysvaikutus (htv)           | 31    | Yöpyjät (%)                                      | 54,0       |
| Tulovaikutus (milj. €)             | 3,60  | Päiväkävijät (h)                                 | 4          |
|                                    |       | Yöpyjät (vrk)                                    | 2          |
|                                    |       | Kävijävuorokaudet                                | 102 966    |

| Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Kansallispuiston kentällä työskentelevän Metsähallituksen henkilökunnan tuntuma ja arvio yöpyjien osuudesta eroaa kävijätutkimuksen tuloksesta; heidän mielestään yöpyjiä olisi vähemmän kuin päiväkävijöitä. Kyselyjä täytettiin taukopaikoilla ja se voi heijastua tulokseen. On myös huomattava, että kävijätutkimus tehtiin koronavuosina, jolloin ulkomaalaisia ei maahan tullut. |  |

| Matkailun yhteistyö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |      |                              |    |                                                                          |     |                                                                                                               |       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------|----|--------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| Matkailun yhteistyön kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |      |                              |    |                                                                          |     |                                                                                                               |       |
| Yritys-Salon vetämä hanke "Kasvun eväät luontomatkailuun Teijon kansallispuistosta" vuosina 2014-15 antoi hyvän pohjan laajemmalle verkottumiselle ja alueen profiloitumiselle selvemmin luontomatkailuun. Hankkeen jälkeen etsittiin uusia toimintatapoja ja kehitysmahdollisuuksia mm. kansallisten matkailun kasvuohjelmien avulla. Nykytilannetta voidaan kuvata sanalla "hajaantunut". Matildan ruukkikylä on vetänyt puoleensa erilaisia matkailualan toimijoita ja on seudulla melko yhtenäinen matkailun veturi. Teijon matkailuyhdistykseen kuuluu lähinnä Teijon ja Kirjakkalan kylien toimijoita. Metsähallituksen rooli matkailun yhteistyössä on vuosien varrella resurssien myötä muuttunut aktiivisesta toimijasta nykyiseen mahdollistajan rooliin. Teijon luontokeskus sekä Vicksbäckinlahden kota on vuokrattu yrittäjälle, joka tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Kirjakkala ja Onnelannummen varattava leirialue on vuokrattu yrittäjälle. |      |                              |    |                                                                          |     |                                                                                                               |       |
| Vuosi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2025 | Yhteistyöyritysten lukumäärä | 16 | Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä | 200 | Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen) | 3,200 |

| Lisätietoja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                   |                       |             |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------|-------------|-------|-------|------------|----------------|-----|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Yhteistyöyrittäjäpalautetta ei ole kerätty systemaattisesti. Ensimmäisen kansallispuistovuoden 2015 kokemuksista tehtiin kahdeksalle yhteistyöyrittäjälle kysely. Sen perusteella yrittäjät olivat hyötynneet kansallispuiston statuksesta, sillä yleinen kiinnostus aluetta kohtaan oli lisääntynyt mutta myös asiakasmäärät konkreettisesti kasvaneet. Suurimmaksi hyödyksi yrittäjät kokivat lisääntyneen yhteistyön sekä yrittäjien kesken että eri matkailun toimijoiden ja kehittäjien kanssa. Vuonna 2025 kyselyn sai 16 yhteistyöyrittäjää. Vastausten perusteella yritystoimintaa on puiston eri puolilla. Retkeilijät hyödynsivät majoituspalveluita niin kansallispuiston sisällä kuin sen ulkopuolella. Toivottiin mm. pidempiä reittejä, parannuksia pyöräilyreitteihin sekä enemmän yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa. |                   |                       |             |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Retkeilypalvelujen tarjonta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                   |                       |             |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Rakennus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Yhteensä<br>(lkm) | Kapasiteetti<br>(hlö) | Kunto (lkm) |       |       |            | Ylläpito (lkm) |     | Muualla kuin<br>valtion alueella<br>(lkm) | Lisätietoja                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                   |                       | Hyvä        | Kesk. | Huono | Ei määrit. | MH             | Muu |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Luontokeskus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1                 |                       | 1           |       |       |            | 1              |     |                                           | Teijon luontotalo, rakennettu 2004. Vuokrattu yrittäjälle. Samaan kokonaisuuteen kuuluvat Kavanderinlahden sauna sekä Kalamajat, 2 kpl.                                                            |
| Vuokratupa tai -kämpä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 6                 |                       | 5           | 1     |       |            | 6              |     |                                           | Kirjakkalan Insinööritalo; Kirjakkalan Patotalo; Kirjakkalan Patruuna; Kirjakkalan Kjällman & Laakso; Teijon Kalamaja 2 (Lippa); Teijon Kalamaja 1 (Vaappu). Kaikki kohteet vuokrattu yrittäjille. |
| Huolto- tai valvontatupa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1                 |                       | 1           |       |       |            | 1              |     |                                           | Teijon huoltotukikohta                                                                                                                                                                             |
| Rakennelma                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Yhteensä<br>(lkm) | Kapasiteetti<br>(hlö) | Kunto (lkm) |       |       |            | Ylläpito (lkm) |     | Muualla kuin<br>valtion alueella<br>(lkm) | Lisätietoja                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                   |                       | Hyvä        | Kesk. | Huono | Ei määrit. | MH             | Muu |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Laavu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 7                 |                       | 5           | 2     |       |            | 7              |     |                                           | Kaisaari; Vicksbäckinlahti; Isoholman Teijonselkä (meri); Endal; Kalasuntti; Isoholma (järvi); Roosinniemi                                                                                         |
| Kota                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1                 |                       | 1           |       |       |            |                | 1   |                                           | Vicksbäckinlahden varauskota, vuokrattu yrittäjälle.                                                                                                                                               |
| Keittokatos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 4                 |                       | 3           | 1     |       |            | 4              |     |                                           | Kariholman esteetön keittokatos; Kariholman esteetön ruokailukatos; Onnelannummen keittokatos (vuokrattu yrittäjälle); Matildanjärven esteetön keittokatos luontokeskuksen pihapiirissä.           |
| Tulentekopaikka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 10                |                       | 3           | 7     |       |            | 12             | 1   |                                           | Isoholma (järvi); Vicksbäckinlahti; Teerisaari; Hamarijärvi; Malmviikinlahti (meri); Onnelannummi; Kavanderinlahti; Nenusta ; Teijon Kalamajat; Matildanjärvi (luontokeskus)                       |
| Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                   |                       |             |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |                       | 27,4        |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |
| Talvireitit yhteensä (km)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                   |                       |             |       |       |            |                |     |                                           |                                                                                                                                                                                                    |

| Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)                                                                                                                                                                                                                                                                             |               | 27,4          |                |               |     |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|-----|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Reitti                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Yhteensä (km) | Esteetön (km) | Päällyste (km) | Ylläpito (km) |     | Muualla kuin valtion alueella (km) | Lisätietoja                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |               |                | MH            | Muu |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Kesäretkeilyreitti                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 46,0          | 1,3           | 15,6           | 46,0          | 0,0 | 0,0                                | Jeturkastin reitti, josta osa esteetöntä; Matildanjärven kierros; Matildanjärven näköalapaikan polku; Kariholman esteetön reitti; Sahajärven kierros, Nenustan kierros; Onnelannummen reitti; Punassuo reitti; yhdysreitit sekä luontopolut; Totin polku ja Muurahaispolku. |
| Luontopolku                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2,7           |               | 1,1            | 2,7           |     | 0,0                                | Muurahaispolku; Totin luontopolku                                                                                                                                                                                                                                           |
| Maastopyöräilyreitti                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |               |               |                |               |     | 5,1                                | Tapanin kierros                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Lisätietoja                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |               |               |                |               |     |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Päällystettyä ylläpidettävää reittiä on yhteensä 15,6 km: hiekka 3,8 km, sora 3,4 km, murske 3,5 km, kivituhka 0,1 km, puu/hake 0,4 km, kyllästämätön puu 2,7 km ja kyllästetty puu 1,7 km. Loput luonnonmaata. Esteettömät reitit: Kariholma 0,5 km, Jeturkasti 0,7 km ja Matildanjärven näköalapaikan polku 0,1 km |               |               |                |               |     |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |

## 7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet. |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

| Käynnit |                               | Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä |                               |                                                                                 |
|---------|-------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Vuosi   | Asiakaspalvelupisteissä (lkm) | Asiakaspalvelupiste                         | Vuosi                         | Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen) |
|         |                               |                                             |                               |                                                                                 |
| Käynnit |                               | Asiakkaita opastetuissa ryhmissä            |                               |                                                                                 |
| Vuosi   | Luontoon.fi-sivuilla käynnit  | Vuosi                                       | Asiakaspalvelupisteissä (lkm) | Maastossa (lkm)                                                                 |
| 2022    | 222 887                       | 2024                                        |                               | 500                                                                             |

#### Lisätietoja

Luontoon.fi Teijon kansallispuiston sivunkatselut 125 192 kpl, Luontoon.fi-uudistuksen myötä sivujen rakenne muuttuu, uusi luontoon.fi julkaistiin tammikuussa 2025. Yrittäjälle vuokratussa Teijon luontotalolla 5562 asiakasta vuonna 2024,

| Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella | Ajantasainen (lkm) | Uusittava 5 –vuotta (lkm) | Uusittava heti (lkm) | Yhteensä (lkm) |
|----------------------------------------------|--------------------|---------------------------|----------------------|----------------|
| Asiakaspalvelupisteet                        | 1                  | 0                         | 0                    | 1              |
| Luontoon.fi-sivut                            | 20                 | 0                         | 0                    | 20             |
| Maasto-opasteet                              | 21                 | 0                         | 11                   | 32             |
| Luontopolut                                  | 2                  | 0                         | 0                    | 2              |
| Esitteet ja muu painomateriaali              | 1                  | 0                         | 0                    | 1              |

#### Lisätietoja

Luontotalon toiminta on vuokrattu yrittäjälle. Luontoon.fi uusittiin vuoden 2025 alussa, ja sivut ovat saatavilla suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja kahdella saamen kielellä. Opasteiden määrässä on arvioitu opastuspisteiden määrä. Pysäköintipaikoille uusittiin opasteet vuonna 2023. Jeturkastin ja Kariholman pysäköintipaikoille tulisi asentaa puuttuvat lähtöinfot. Taukopaikoilla on retkeilyalueaikaiset opasteet, Sahajärven Totin luontopolku on vuodelta 1997, Matildanjärvelle valmistui esikouluikäisille suunnattu Muurahaispolku vuonna 2023. Asiakasviestintää kehitetään pikkuhiljaa digitaalisemmaksi. Tavoitteena on, että esitteistä luovutaan.

## 8 Erätalous

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------|--|-------|
| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida. |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| <b>Metsästys</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Kansallispuisto on tärkeä metsästyskäytön kannalta ja sillä on alueella pitkät perinteet. Kansallispuiston perustamislaki mahdollistaa hirven ja valkohäntäpeuran metsästyksen 15.10-31.12. välisenä aikana tieliikenteeseen sekä maa- ja metsätalouteen kohdistuvien merkittävien vahinkouhkien torjumiseksi. Metsästyksen tarvitaan Metsähallituksen poikkeuslupa sekä metsästysvuokrasopimus. Alueella toimii viisi metsästysseuraa, joilla on seuraavat luvat: hirven ja valkohäntäpeuran metsästys sekä supikoiran ja minkin pyynti (kaksi seuraa), hirven ja valkohäntäpeuran ajo sekä supikoiran ja minkin pyynti (yksi seura), hirven ja valkohäntäpeuran ajo (yksi seura) sekä yksi seura, jonka metsästysoikeus on kiinnitetty Isoholman saareen ennen kohteen siirtymistä Metsähallitukselle. Luvat ovat voimassa 6.10.2025 (1 kpl), 24.4.2028 (2 kpl) ja 31.7.2028 (1 kpl) saakka. Kiinnitetty sopimus on voimassa 30.4.2033 saakka. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Kuvaus alueen riistakannoista                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Hirvitiheysarvio v. 2024 oli Varsinais-Suomi 3:n hirvitalousalueella 4,5 yks/1000 ha. Kansallispuiston ydinalueella hirvikanta oli vuonna 2024 5 yks./1000 ha. Valkohäntäpeurakanta kansallispuistossa oli 25 yks./1000 ha. Metsäkauriskanta puistossa oli 15 yks./1000 ha. Kansallispuiston kantojen luvut perustuvat alueen kahden keskeisen metsästysseuran alueilta laskettuihin määriin. Seurat metsästävät myös kansallispuiston vieressä olevilla yksityismailla, siksi on vaikea arvioida kansallispuiston alueen tarkkaa hirvieläinmäärä erikseen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Arvio metsästyspaineesta alueella                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Suuri                                                                                                                       | X | Keskinkertainen |  | Pieni |
| Tarkennus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Koko alue kuuluu metsästyksen piiriin, mutta hirvieläinten ampuminen tapahtuu vain tietyillä passipaikoilla. Tarkat passitusalueet ilmenevät Metsähallituksen poikkeusluvista. Virkistyskäyttö ja turvallisuus on huomioitu passipaikkojen sijoittelussa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| <b>Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | MH:n hallinnoimat alueet (ha)                                                                                                                                                                                                                                                                        | Lisätietoja                                                                                                                 |   |                 |  |       |
| Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| <b>Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | MH:n hallinnoimat alueet (ha)                                                                                                                                                                                                                                                                        | Lisätietoja                                                                                                                 |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen pienriistan lupa-alue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3 552,56                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 4 poikkeuslupaa (hirvi+valkohäntäpeura), joista kaksi pelkästään ajolupia. Yhdellä alueella metsästysoikeus on kiinnitetty. |   |                 |  |       |
| <b>Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | MH:n hallinnoimat alueet (ha)                                                                                                                                                                                                                                                                        | Lisätietoja                                                                                                                 |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |
| Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0,00                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                             |   |                 |  |       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                               |                                                          |  |                          |       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------|--|--------------------------|-------|
| YSA -alueiden metsästyskieltoalueet                                                                                                                                                                                                                                                            | 0,00                          |                                                          |  |                          |       |
| Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla                                                                                                                                                                                                                                 |                               |                                                          |  |                          |       |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                               |                                                          |  |                          |       |
| <b>Kalastus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                |                               |                                                          |  |                          |       |
| Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä                                                                                                                                                                                                                                            |                               |                                                          |  |                          |       |
| Osa järvistä on 1990-luvulla kalkittu. Metsien ja soiden ennallistamistoimenpiteillä on todennäköisesti ollut positiivinen vaikutus myös kalavesien tilaan vähentämällä hajakuormitusta.                                                                                                       |                               |                                                          |  |                          |       |
| Vesistön tila kalaston kannalta                                                                                                                                                                                                                                                                |                               |                                                          |  |                          |       |
| Alueen järvet ovat niukkaravinteisia ja ruskavetisiä, ja ne soveltuvat hyvin vapaa-ajan kalastukseen.                                                                                                                                                                                          |                               |                                                          |  |                          |       |
| Kalavesien toteutuneet hoitotoimet                                                                                                                                                                                                                                                             |                               |                                                          |  |                          |       |
| Alueeseen kuuluva Matildanjärvi on Metsähallituksen lupakalastusvesi, johon istutetaan kirjolohta vuoden 2025 loppuun. Matildanjärven vapaa-ajankalastus on yksi alueen keskeisistä virkistyskäyttöarvoista. Viimeisen kolmen vuoden aikana kalastuslupia on myyty vuosittain 2 200-2 300 kpl. |                               |                                                          |  |                          |       |
| Arvio kalastuspaineesta alueella                                                                                                                                                                                                                                                               | X                             | Suuri                                                    |  | Keskinkertainen          | Pieni |
| Tarkennus                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                               |                                                          |  |                          |       |
| Matildanjärvellä suuri, muilla järvillä kohtalainen-pieni.                                                                                                                                                                                                                                     |                               |                                                          |  |                          |       |
| Alueella on                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                               | Kaupallista kalastusta                                   |  | Kalastusopastustoimintaa |       |
| Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus                                                                                                                                                                                                                       |                               | Kielletty                                                |  | Sallittu osittain        |       |
| Lisätieto                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                               |                                                          |  |                          |       |
| Matildanjärvellä yleiskalastukseen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus ei ole sallittua, toisin kuin muilla järvillä. Kirjoloheen istutuksen loputtua Matildanjärvi muuttuu keväällä 2026 yleiskalastusoikeudelliseksi alueeksi.                                                 |                               |                                                          |  |                          |       |
| <b>Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet</b>                                                                                                                                                                                                                                          | MH:n hallinnoimat alueet (ha) | Lisätietoja                                              |  |                          |       |
| Yleiset vesialueet (kalastuslaki)                                                                                                                                                                                                                                                              | 0,00                          |                                                          |  |                          |       |
| <b>Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)</b>                                                                                                                                                                                                                               | MH:n hallinnoimat alueet (ha) | Lisätietoja                                              |  |                          |       |
| Metsähallituksen kalastuslupa-alue                                                                                                                                                                                                                                                             | 244,83                        | Pyydyslupa-alueita 185.22 ha, vapalupa-alueita 244.83 ha |  |                          |       |
| Metsähallituksen kalastusvuokra-alue                                                                                                                                                                                                                                                           |                               |                                                          |  |                          |       |
| <b>Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä</b>                                                                                                                                                                                                                                   | MH:n hallinnoimat alueet (ha) | Lisätietoja                                              |  |                          |       |
| YSA -alueiden kalastuskieltoalueet                                                                                                                                                                                                                                                             |                               |                                                          |  |                          |       |
| Kalastusrajoitukset                                                                                                                                                                                                                                                                            |                               |                                                          |  |                          |       |

|                                                                                                                                                                                    |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| Paikalliset erityisoikeudet                                                                                                                                                        |  |  |
| Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue                                                                                                                |  |  |
| Kalasto                                                                                                                                                                            |  |  |
| Kirjolohen lisäksi saalislajeihin lukeutuvat hauki, särki, kuha ja ahven. Alueen pienvesissä ja puroissa, erityisesti kansallispuiston itäosissa elää luonnonvarainen taimenkanta. |  |  |
| Lisätietoja kalavesien hoidosta                                                                                                                                                    |  |  |
| Vuositaisen kirjolohen istutuksen lisäksi Matildanjärveen on istutettu järvitaimenta (1994-95), puronieriää (1993-95), siikaa (1997), ahventa (1993) ja rapua (1993-1997).         |  |  |

## 9 Tutkimus

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------------|--|------------------------------------------------|
| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella. |  |                      |  |                                                |
| Alueella tehty tutkimus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
| <p>Alueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty Metsähallituksen Metsätalouden Kansallinen Metsäohjelma -hankkeessa vuonna 2010 ja sitä ennen Sahajärven kivirakenteita vuonna 2009. Inventointeja päivitettiin erityisesti hiilimiilujen ja Kirjakkalan ympäristön osalta vuonna 2022. Rakennusperinnön kattavaa inventointia tai rakennetun ympäristön selvitystä alueelta ei ole tehty. Luonnonvarakeskuksella on ollut puustoon ja kaloihin liittyvää tutkimustoimintaa. Lisäksi on tehty tutkimuksia mm. alueen järvien hydrologiasta.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
| Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
| Ei merkittävää tutkimuskäyttöä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
| Tutkimustahot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon                                                                                                                                                                                                                                                         |  | Alueella on koealoja |  | Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon |
| Lisätietoja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |                      |  |                                                |

**10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset**

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista. |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhtonta)**

Ei kaivosvaltauksia.

| Kaivoslain lupatyyppi | lkm | Osuus alueesta (%) | Pinta-ala (ha) | Kaivoskivennäiset |
|-----------------------|-----|--------------------|----------------|-------------------|
|                       |     |                    |                |                   |

| Metsätalous             |      |                    |      |  |
|-------------------------|------|--------------------|------|--|
| Metsähallituksen alueet |      |                    |      |  |
| Mt-käytössä (ha)        | 0,00 | Raj. käytössä (ha) | 0,00 |  |
| Rajoitusten kuvaus      |      |                    |      |  |
| Yksityinen maa          |      |                    |      |  |
| Mt-käytössä (ha)        | 0,00 | Raj. käytössä (ha) | 0,00 |  |
| Rajoitusten kuvaus      |      |                    |      |  |

| Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet |     |                |                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------|-----|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tyyppi                                  | Lkm | Pinta-ala (ha) | Kuvaus                                                                                                                                                                                                |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 2   | 0,00           | Vuokrasopimuksia (20956, 21922, 34196, 4517, 46309): Maanvuokra                                                                                                                                       |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 0,00           | Käyttöoikeussopimus (48023)                                                                                                                                                                           |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 16  | 0,00           | Matkailuyhteistyösopimus                                                                                                                                                                              |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 24  | 0,00           | Tilanne 12.1.2016. Kansallispuiston alueella olevien teiden tieoikeuksia. Kiinteistörekisterissä. : Tieoikeuksia                                                                                      |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 0,00           | Oikeutetut 10 kiinteistöä. Kiinteistörekisterissä.: Vedenottamon suoja-alue                                                                                                                           |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 0,00           | Oikeutetut 4 kiinteistöä. Kiinteistörekisterissä. : Talousveden johtaminen                                                                                                                            |
| Johdinalue                              | 1   | 0,00           | Oikeutetut: Fingrid. Kiinteistörekisterissä. : Voiman- ja tiedonsiirtolinja                                                                                                                           |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 0,00           | Kansallispuistokiinteistö oikeutettu. Kiinteistörekisterissä. : Kulkuyhteys asemakaava-alueella                                                                                                       |
| Johdinalue                              | 15  | 0,00           | Vuokrasopimuksia (nro 2377, 31799, 34242, 35261, 36798, 40215, 41177, 41198, 49150, 42002, 42969, 41972, 41970, 41999, 43802): Sähköjohto, johdinlinja, maakaapeli                                    |
| Johdinalue                              | 1   | 0,00           | Vuokrasopimus (38227): Vesi- ja viemärijohto                                                                                                                                                          |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 0,00           | Vuokrasopimus (27308): Tieoikeus                                                                                                                                                                      |
| Liike/-asuinhuoneiston vuokraus         | 2   | 2,00           | Vuokrasopimus (31.10.2025 ja 31.12.2024 asti): Liikehuoneiston vuokrasopimus                                                                                                                          |
| Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite        | 1   | 283,00         | Lääninhallituksen päätös 1.10.1992 alkaen, voimassa toistaiseksi. : Veneliikennelain (152/69) mukainen päätös kieltää moottoriveneellä ja muilla moottorikulkuvälineillä liikkuminen alueen järvillä. |

# KESKEISET ARVOT JA UHKAT

## 11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit

| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Merkittävyys | Ajoittuminen                  | Kohdistu-<br>minen    | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------|-----------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Teijon kansallispuisto sijaitsee hemiboreaalaisella kasvillisuusvyöhykkeellä ja muodostaa laajan ja monipuolisen metsä-, suo- ja järviluontokokonaisuuden. Alueelta on kartoitettu 15 Natura-luontotyyppiä, joiden kattama pinta-ala on tällä hetkellä 53 % kansallispuiston pinta-alasta. Kansallispuistolla on merkitystä etenkin erilaisten metsien, silikaattikallioiden, soiden ja pienvesien Natura-luontotyyppien suojelemisessa. Luontotyyppi-inventointien päivittämisellä ja ennallistamis- ja luonnonhoitoa jatkamalla Natura-luontotyyppien pinta-ala kasvaa ja edustavuus paranee. | B02 - Metsänhoito ja sen vaikutukset yleisesti (metsien ikärakenteen muuttuminen tasaikäiseksi ja -rakenteiseksi): Alue on ollut metsätalouskäytössä vuosisatojen ajan, viime vuosina osia siitä on rauhoitettu. Kansallispuiston perustaminen lopetti metsänhoidon kokonaan. Metsien käsittely vaikuttaa puuston ikärakenteeseen, puulajistoon, lahopuiden määrään sekä metsien eläin- ja kasvilajeihin. | Suuri        | Aiempi käyttö                 | Sisä- ja ulkopuolella | 75-100% | Ennallistamalla voidaan nopeuttaa alueen muuttumista luonnontilaisempaan suuntaan. |
| Kansallispuistosta on löydetty 2 luontodirektiivi liitteen II lajia eli liito-orava ja saukko sekä 3 liitteen IV lajia. Lajistokartoituksilla varmistetaan, että direktiivilajeista sekä uhanalaisien lajien populaatioista ja esiintymisestä on hyvät tiedot.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | C01.01 - Hiekan- ja soranotto: Alueen sisällä on pieniä entisiä sorakuoppia, ulkopuolella rajan tuntumassa käytössä olevia laajoja soranottoalueita.                                                                                                                                                                                                                                                      | Vähäinen     | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Sorakuoppien maisemointi ja ennallistaminen on mahdollista. Edunvalvonta.          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | D01.01 - Polut, urat, pyörä- ja metsäautotiet: Alueen sisällä on lukuisia entisiä metsäautoteitä, uria ja polkuja jotka pirstovat metsiä ja mahdollistavat moottoriliikenteen luvattomilla alueilla.                                                                                                                                                                                                      | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | 25-50%  | Teitä sulkemalla ja entisöimällä liikennettä voidaan vähentää.                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | D01.02 - Tiet ja moottoritiet (päällystetyt): Alueen läpi kulkee mm. Teijontie, Skoilantie, Saurintie ja Talonpojan Teijontie. Tiet pirstovat aluetta ja lisäävät häiriö- ja meluvaikutuksia.                                                                                                                                                                                                             | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Hoito- ja käyttösuunnitelma ei ohjaa.                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | E01.04 - Muut asumismuodot (esim. loma-): Alueen rajan tuntumassa on useita vapaa-ajanasuntoja. Vapaa-ajan asuminen saattaa paikoitellen vaikuttaa vesiensuojeluun, maisemaan ja lähiympäristöön.                                                                                                                                                                                                         | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Ulkopuolella          | <25%    | Ei.                                                                                |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |                               |                       |         |                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------|-----------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E03 - Jätteet (ml. kaatopaikat): Alueella on tiedossa vanhoja jätepaikkoja, entinen ampuma-alue sekä puutarhajätteiden sijoituskohteita. Lisäksi alueen keskellä mutta rajojen ulkopuolella sijaitsee Perniön kunnan entinen kaatopaikka joka on kunnostettu. Kyseiset kohteet saattavat vaikuttaa ympäristöön mm. haitta-aineiden ja vieraslajien leviämisen kautta. | Kohtalainen | Aiempi käyttö                 | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Käytön ohjaus ja viestintä, siivous ja ennallistaminen, PIMA-selvitys.                                           |
| F02.03 - Virkistyskalastus: Matildanjärveen istutetaan kirjolohia vuoden 2025 loppuun. Järvi toimii suosittuna virkistyskalastuskohteena. Virkistyskalastus lisää häiriötä järvellä ja sillä saattaa olla vaikutuksia järven muuhun kalalajistoon.                                                                                                                    | Kohtalainen | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | <25%    | Käytön ohjaus.                                                                                                   |
| F03.01 - Metsästys: Metsästys saattaa vaikuttaa muuhun virkistyskäyttöön, mutta alueen tiheän hirvi- ja valkohäntäpeurakannan säätely parantaa liikenneturvallisuutta.                                                                                                                                                                                                | Vähäinen    | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | <25%    | Metsästyksen ohjaus hoito- ja käyttösuunnitelmassa.                                                              |
| G01 - Urheilu-, virkistys- ja muu vapaa-ajan toiminta: Virkistyskäyttö saattaa aiheuttaa häiriötä, maaston kulumista, roskaamista jne. Etenkin Hamarijärven saarilla pesivät linnut ja petolinnut ovat herkkiä häiriölle.                                                                                                                                             | Suuri       | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | 25-50%  | Käytön ohjaus.                                                                                                   |
| G02 - Urheilun ja virkistystoiminnan rakenteet (kentät, radat, areenat, luontotornit, tulipaikat, jne.): Taulupaikat ja ohjatut reitit kanavoivat kävijämääriä tiettyyn puiston osiin. Tämä saattaa aiheuttaa paikallista häiriötä luonnolle, maaston kulumista ja roskaamista jne.                                                                                   | Kohtalainen | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | <25%    | Käytön ohjaus ja kuluneiden reittien kestäväointi tai uudelleen ohjaus.                                          |
| H01.05 - Maa- ja metsätalouden hajakuormituksen aiheuttama pintavesien saastuminen: Valuma-alueelta tapahtuva vesistön hajakuormitus lisää järvien ja pienvesien rehevöitymistä ja umpeenkasvua sekä saattaa vaikuttaa lajistoon.                                                                                                                                     | Vähäinen    | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Ulkopuolella          | <25%    | Ei.                                                                                                              |
| I01 - Haitalliset vieraslajit: Alueella esiintyviä vieraslajeja ovat mm. supikoira, minkki, jättipalsami, lupiini, valkohäntäpeura sekä istutettuna kirjolohi. Sahajärvellä on runsaasti                                                                                                                                                                              | Kohtalainen | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 75-100% | Haitallisten vieraslajien hävittäminen. Vierasperäisten luonnossa lisääntyvien puulajien esiintymien hallinta ja |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |             |                               |                       |         |                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------|-----------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| puutarhakarkulaisia. Rehuvuohenherne on levittäytymässä Teijoon Salon suunnasta tienpengertä pitkin. Vierasperäisiä puulajeja seurataan ja estetään niiden leviäminen. Vieraslajeilla on moninaisia vaikutuksia alkuperäislajistoon.                                                                                                                                                                 |             |                               |                       |         | tarvittaessa torjunta. Luonnonkalakantojen suosiminen.                                |
| J01.03 - Metsäpalojen väheneminen ja palojatkumon katkeaminen vaikuttaa boreaalisten luonnonmetsien luontotyyppiin lisäksi metsän kuloista riippuvaisiin lajeihin. Luontaisten metsäpalojen puuttuessa ja ennallistamispolttojen vähetessä palaneesta puuaineksesta riippuvaisten ja hyötyvien lajien elinolosuhteet heikkenevät ja kannat taantuvat. Myös metsien puu- ja ikärakenne yksipuolistuu. | Kohtalainen | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | 25-50%  | Palojatkumon ylläpito.                                                                |
| J02.05 - Veden patoaminen tai säännöstely: Alueen järvet on padottu jo 1600-luvulta alkaen mikä on toisaalta vaikuttanut alueen maisemaan, käyttöön ja luontoon. Järvien keskiveden tasoa ei ole määritelty mikä välillä aiheuttaa haasteita veden säännöstelyssä. Kalateiden puuttuminen estää vaelluskalojen nousun järviin ja puroihin.                                                           | Suuri       | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Meriyhteyden avaaminen ja kalateiden rakentaminen. Keskivedenkorkeuden määrittäminen. |
| J02.07 - Pohjaveden otto: Pohjavedenottoamoita sijaitsee alueen rajan tuntumassa Kylmässäsuolla ja Lankkerissa. Toiminnalla voi olla vaikutuksia kansallispuiston luonnon vesitalouteen ja erityisesti lähteisyydestä riippuvaiselle lajistolle.                                                                                                                                                     | Kohtalainen | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Ulkopuolella          | <25%    | Edunvalvonta.                                                                         |
| M01.02 - Kuivuminen ja sateiden väheneminen: Kuivuusjaksot kesällä vaikuttavat erityisesti alueen suoekosysteemeihin, pienvesiin sekä metsiin. Muutokset lajistossa.                                                                                                                                                                                                                                 | Kohtalainen | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisä- ja ulkopuolella | 75-100% | Ei.                                                                                   |
| M01.03 - Etelä-Suomessa talvien lyheneminen ja äärevät sääolosuhteet saavat aikaan tulvia ja toisaalta aiheuttavat maaston kulumista ja eroosiota sekä uhkaavat rakenteita.                                                                                                                                                                                                                          | Kohtalainen | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisäpuolella          | 50-75%  | Käytön ohjaus sekä ennallistamisen ja vesistörakenteiden suunnittelussa huomioitava   |

| Luontoarvot: Ekosysteemit (rakenne, toiminta)                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                      |              |                               |                       |         |                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------|-----------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                               | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                         | Merkittävyys | Ajoittuminen                  | Kohdistu-<br>minen    | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                                                                                                              |
| Teijo kansallispuisto muodostaa tärkeän metsä, kallio, suo ja järvikokonaisuuden. Alue on tärkeä monimuotoisuuskeskittymä manneralueen ja saaristovyöhykkeen välillä. Teijon harjumetsät ovat osa Hyppärältä Jurmoon jatkuvaa reunamuodostumaa eli kolmatta Salpausselkää. | Alueella on vapaa-ajan asuntoja.                                                                                                                                     | Vähäinen     | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Ulkopuolella          | 25-50%  | Edunvalvonta.                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Alueella tiheä tieverkosto.                                                                                                                                          | Kohtalainen  | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisä- ja ulkopuolella | 50-75%  | Olemassa olevaan tieverkkoon ei voi vaikuttaa, uusia ei voi suojelualueelle tehdä.                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Alueen vanhoille soranottopaikoille ja teiden varsille tuodaan edelleen mm puutarhajätteitä, joista leviää vieraslajeja. Maastossa on vanhoja kaatopaikkoja.         | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen käyttö        | Sisäpuolella          | 25-50%  | Edunvalvonta, jätteiden siivous.                                                                                                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Metsien käsittely pirstaloi ekosysteemin kokonaisuutta ja toimintaa.                                                                                                 | Suuri        | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 75-100% | Ei voida vaikuttaa ulkopuolella, Natura-alueen rajan läheisyydessä edunvalvonta.                                                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Metsäpalojen puute vähentää palaneesta puusta riippuvaisten lajien elinoloja. Palojatkumon ylläpito mahdollistaa kytkeytymisen manner- ja saaristokohteiden välillä. | Vähäinen     | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 25-50%  | Ylläpidetään palojatkumoa Teijolla.                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ojitukset ja maanmuokkaukset sekä kemikaalien käyttö viljelyksessä lisäävät alueen vesistöjen kuormitusta                                                            | Vähäinen     | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 25-50%  | Ei juuri voida vaikuttaa, edunvalvonta.                                                                                                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Pohjaveden otto vaikuttaa erityisesti lähteisiin ja puroihin sekä pohjavesivaikutteisiin soihin ja niiden lajistoon.                                                 | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | 50-75%  | Edunvalvonta.                                                                                                                                                |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Tiheä reittiverkosto ja kuluminen.                                                                                                                                   | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | 50-75%  | Reittien ylläpito ja kestäväointi, nuotiopaikojen suunnittelu ja puuhuolto, käytön ohjaus kulutusta kestäville kohteille.                                    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Toimivan vesiekosysteemin kannalta veden vapaa liikkuminen on tärkeää. Siihen liittyy myös luontainen tulvadynamiikka.                                               | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 50-75%  | Meriyhteyden palauttaminen alueen pienvesiin ja järviin.                                                                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Vaikutus geomorfologiseen kokonaisuuteen.                                                                                                                            | Vähäinen     | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Ulkopuolella          | <25%    | Edunvalvonta suojelualueen lähellä.                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                            | Vieraslajien leviäminen köyhdyttää luontoa niin alueen sisällä kuin ulkopuolella                                                                                     | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | 75-100% | Haitallisten vieraslajien torjuminen suojelualueella ei yksin riitä vaan niitä pitäisi torjua myös alueen rajoilla ja ulkopuolella. Tietoisuuden lisääminen. |

| Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |                               |                       |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------------|-----------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Merkittävyys | Ajoittuminen                  | Kohdistu-<br>minen    | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Kansallispuiston kulttuuriperintökohteet liittyvät suurelta osin Teijon ja Kirjakkalan ruukkien toimintaan. Sen jälkeensä jättämät arvokkaat rakennukset sekä arkeologiset kohteet muodostavat arvokkaita ja kertovia kulttuuriympäristöjä. Kirjakkalan ruukkikylä ja Sahajärven laaja arkeologinen kohde ovat suosittuja käyntikohteita. Alueen lukuisista hiilimiiluista osa sijaitsee aivan reittien varsilla näyttäytyen kävijöille osana luontoympäristöä. Kirjakkalan ruukkikylän osalta arvon kuvaus koskee siltä osin, ellei Metsähallitus päädy luopumaan sen rakennuskannasta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | M01:03 - Tulvien ja sateiden lisääntyminen tuovat lisärasitusta rakennuksille ja huonokuntoisille padoille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kohtalainen  | Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Kuntotiedon ajantasaisuus ja tarvittavat ja oikea-aikaiset korjaukset.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Z05 - Muu toimintaympäristössä vaikuttava tekijä: Resurssien puute. Kirjakkalan ruukin suojeltu rakennuskanta sekä Sahajärven sähkövoimalaitos edellyttävät korjaus- ja hoitotoimenpiteitä tulevaisuudessa. Sahajärven muinaisjäännealueen hoito edellyttää kasvillisuuden raivausta. Kirjakkalan ruukkikylän osalta resurssien puute näkyy myös sen rakennuskantaan kohdistuvana luopumisen selvitystyönä. | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisäpuolella          | <25%    | Kattavan ja ajantasaisen kuntotiedon avulla voidaan hoitotoimet kohdistaa oikea-aikaisesti. Kirjakkalan rakennuskannan mahdollinen luopuminen tulee kasvattamaan tarvetta lisääntyvään käytön ja suojelun yhteensovittamiseen. On mahdollista, että luopumisen myötä keskeinen osa alueen kulttuuriympäristöstä poistuu kävijöiden saatavilta. |
| Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |              |                               |                       |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Merkittävyys | Ajoittuminen                  | Kohdistu-<br>minen    | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Teijon kansallispuiston on monipuolinen, suosittu ja helppo lähes ympärivuotinen retkeilykohde. Kansallispuiston palveluverkosto on rakennettu pitkälti retkeilyalueen aikana. Kansallispuistoon tehdään sekä muutaman tunnin päiväretkiä että yön ylittäviä retkiä. Sinne tullaan rentoutumaan niin lähialueelta kuin kauempaa Turusta ja pääkaupunkiseudulta. Kaupungistuminen ja luontoretkeilyn suosio synnyttävät kasvavaa painetta luonnossa virkistäytymiselle. Vierailujen päämotiiveja ovat luonnon kokeminen sekä luonnon rauha ja puhtaus. Alueen vetovoima perustuu saavutettavuuteen, vaihteleviin luonnon- ja kulttuurimaisemiin sekä runsaaseen, helpon retkeilyn mahdollistavaan retkeilyinfraan. Kansallispuiston ympärillä olevat ruukkikylät monipuolisine palveluineen sekä esiteollisen ruukkikauden jäljet kansallispuiston maisemassa, kuten padot, järvet ja hiilimiilut, lisäävät osaltaan koko seudun vetovoimaa. | Ilmastonmuutos lisää sateita ja pidentää lumetonta aikaa, joka puolestaan pidentää aktiivisen käytön sesonkia. Muuttuva ilmasto asettaa haasteita ympäristön kestävyydelle, palvelurakenteiden sijoittelulle ja huollolle sekä kalustolle.                                                                                                                                                                  | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisäpuolella          | <25%    | Polkujen kestäväointi, huollossa kaluston muuttaminen olosuhteita paremmin vastaavaksi.                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kansallispuiston opastusviestintä ei tavoita kävijöitä; kävijät eivät tiedosta vierailevansa luonnonsuojelualueella eikä myöskään alueen merkitystä luonnon tai kulttuuriperinnön suojelussa. Tämä voi ilmetä ei toivottuna käyttäytymisenä, joka ei kunnioita alueen luonnonsuojelun tai kulttuuriperinnön arvoja.                                                                                         | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö        | Sisäpuolella          | 25-50%  | Viestintä ja opastus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kasvatavat käyntimäärät ja sesongin pidentyminen sekä lisääntyneet sateet voivat pistemäisesti koetella ympäristön (ekologista) kestävyyttä lisäämällä kulumista. Kulumisen kohdistuu sekä reiteille että taukopaikoille. Reittien                                                                                                                                                                          | Kohtalainen  | Tuleva käyttö                 | Sisäpuolella          | <25%    | Kestäväointi, käytön ohjaus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |             |                        |              |        |                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------------------|--------------|--------|------------------------|
| kestävöinti toisaalta parantaa saavutettavuutta ja estää käytön leviämistä sekä vilkkaimpien reittien kulumista, mutta voi myös heikentää joidenkin kävijäkokemusta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |                        |              |        |                        |
| Kasvat käyntimäärät voivat koetella sosiaalista kestävyyttä. Käyntimäärän kasvun myötä alueelle rantautuu myös uusia käyttömuotoja. Nykyisten ja uusien käyttömuotojen lisääntyessä kasvaa ristiriitatilanteiden riski niin eri käyttäjäryhmien kuin naapureiden kanssa. Esimerkiksi sekä kävelijät että pyöräilijät voivat hakeutua samoille reiteille. Sup-lautailijat, melojat, avovesiuimarit ja kalastajat saattavat häiritä toisiaan. Dronen lennättäjät voivat häiritä niin naapureita kuin retkeilijöitä.                                                                                                                                                                          | Kohtalainen | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella | <25%   | Viestintä ja opastus.  |
| Matildanjärven palvelualueen muutokset voivat heikentää kohteen virkistyskäyttömerkitystä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Suuri       | Tuleva käyttö          | Sisäpuolella | <25%   | Hyvä suunnittelu.      |
| Palveluiden tarjonta ja ylläpito eivät kykene vastaamaan kysyntään. Resurssien puute voi johtaa riittämättömyyteen tai väärin sijoitettuun palvelutarjontaan. Se puolestaan voi kostaautua kävijöiden hakeutuessa alueille, jonne käyttöä ei haluta ja laitton toiminta, esimerkiksi laittomien tulien tekeminen lisääntyy ja valvonnan tarve kasvaa. Resurssien puute voi johtaa siihen, että palveluiden ylläpidon tai huollon tasossa ei pystytä vastamaan eri käyttömuotojen tarpeisiin tai huomioimaan esimerkiksi yhdenvertaisuuden vaateita, mikä voi heikentää kävijätyytyväisyyttä ja lisätä laittomuuksia. Ylläpidon tason heikkeneminen voi myös aiheuttaa turvallisuusriskejä. | Suuri       | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella | 25-50% | Riittävä resurssointi. |
| Teijon kansallispuisto on helppo retkeilykohde kokemattomille retkeilijöille. Se voi tuottaa piittaamatonta, epäasiallista ja toisia huomioimatonta käytöstä kuten liikkumista ei-toivotuilla alueilla, laittomia tuli- ja leiriytymispaikkoja, laitonta kalastusta, metelöintiä ja irrallaan päästettyjä koiria. Tällainen käytös voi aiheuttaa ristiriitatilanteita ja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Suuri       | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella | <25%   | Viestintä ja opastus.  |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                              |       |                 |              |      |                                 |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------|--------------|------|---------------------------------|
|  | vaikuttaa muiden retkeilijöiden ja luontomatkailuyritysten asiakkaiden kävijäkokemukseen. Muilla kuin kansallispuiston sosiaalisen median kanavilla julkaistu materiaali voi osaltaan houkuttaa ja ohjata luvattomaan käyttöön, joka voi kasvaa nopeastikin. |       |                 |              |      |                                 |
|  | Virkistyskalastuksen lieveilmiöitä, kuten sääntöjen rikkomista ja häiriökäyttäytymistä Matildanjärven lupa-alueella ei pystytä suitsimaan edes valvontaa lisäämällä.                                                                                         | Suuri | Nykyinen käyttö | Sisäpuolella | <25% | Viestintä, opastus ja valvonta. |

**Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Matkailun yritystoiminta**

| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Merkittävyys | Ajoittuminen           | Kohdistu-<br>minen    | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------|-----------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Metsähallituksen tehtävä on mahdollistaa vastuullista luontomatkailua ja tuottaa kävijöille asiakasarvoa tavalla, joka ei heikennä luonnon tai kulttuuriperinnön suojeluarvoja. Teijon kansallispuisto sijaitsee matkailullisesti kehittyneellä alueella, jossa luontomatkailun merkitys edelleen kasvaa. Asiakkaat ovat sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita. Kotimaan matkailijoista suurin osa tulee pääkaupunkiseudulta ja Varsinais-Suomesta. Saman päivän aikana on mahdollista samoilla niin soilla, metsissä kuin järvien rannoilla sekä nauttia historiaa henkivien ruukkikyläjen palveluista. Kansallispuistoa ja sitä kehystävät ruukkikylät muodostavat houkuttelevan matkailualuekokonaisuuden, joka tarjoaa monenlaista tekemistä ja näkemistä. Kattavimmat ja monipuolisimmat matkailupalvelut ovat Mathildedalin ruukkikylällä. | Teijon kansallispuiston palvelurakenteiden puute, väärä sijoittelu, huonokuntoisuus tai yrittäjien tarpeisiin sopimattomuus voivat heikentää edellytyksiä kestävän liiketoiminnan harjoittamiselle. Luontomatkailuyritysten vuokratkäytössä olevien rakennusten kunto heikkenee. Huonokuntoiset rakenteet vaikeuttavat liiketoimintaa. | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella          | <25%    | Viestinnän, yhteistyön ja riittävän resurssoinnin avulla palvelurakenne ja sen kunto voidaan yhteensovittaa tarpeiden kanssa. |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kasvavat käyntimäärät voivat tuoda mukanaan lieveilmiöitä kuten vastuutonta käyttäytymistä, sääntöjen rikkomista ja häiriökäytöstä, joka voi haitata matkailuyrittäjien toimintaa.                                                                                                                                                     | Suuri        | Tuleva käyttö          | Sisäpuolella          | <25%    | Viestintä ja yhteistyö                                                                                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Matkailualueen vetovoimaisuuden heikkeneminen.                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kohtalainen  | Tuleva käyttö          | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa, opastus ja viestintä.                                                                    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Matkailuyrittäjät eivät tunne kansallispuiston luonnon tai kulttuuriperinnön arvoja tai siellä toimimisen sääntöjä. Tämä voi johtaa käyttäytymiseen ja toimintaan, joka heikentää luonnonsuojeluarvoja tai synnyttää ristiriitatilanteita muiden kävijöiden, kansallispuiston naapureiden kanssa tai Metsähallituksen kanssa.          | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Viestintä, yhteistyö ja resurssointi                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Sopimuksettomat ja kestävän luontomatkailun periaatteisiin sitoutumattomat yritykset voivat vaarantaa kestävän luontomatkailun toteutumisen ja heikentää yhteistyötä Metsähallituksen ja yrittäjien välillä.                                                                                                                           | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisä- ja ulkopuolella | <25%    | Viestintä, yhteistyö ja resurssointi.                                                                                         |

| Luonnonvarojen käyttö: Erätalous                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |              |                        |                    |         |                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------------------|--------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------|
| Arvon kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Uhkan kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Merkittävyys | Ajoittuminen           | Kohdistu-<br>minen | Laajuus | Mahd. vaikuttaa                                                       |
| Alue on tärkeä ja keskeinen hirven ja valkohäntäpeuran metsästysalue, mikä on huomioitu kansallispuistoa perustettaessa. Matildanjärveen istutetaan kirjolohta vuoden 2025 loppuun, joka on ollut yksi alueen vetovoimatekijöistä. Muilla järvillä vapaa-ajankalastus on suosittua.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hyvä passipaikka tarjoaa riittävän näkyvyyden ampumasektorille sekä takaa samalla toiminnan yleisen turvallisuuden. Umpeen kasvaneita ampumasektoreita sekä huonokuntoisia ampumatorneja muodostavat merkittäviä turvallisuusriskejä sekä heikentää huomattavasti kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksiä puiston alueilla. Rakennelmien sekä avoimien ampumasektoreiden avulla voidaan ylläpitää kansallispuiston kävijäturvallisuutta ja ne voidaan katsoa kansallispuiston hoidon ja käytön kannalta välttämättömiksi. Passipaikkojen sijainnit ovat jo turvallisuussyistä tiukasti määriteltyjä poikkeusluvassa ja niitä voidaan pitää vain hyvin rajatuilla ja pienillä alueilla. Kannanhoidollista metsästystä ei ole enää mahdollista harjoittaa puistossa mikäli alueen ampumasektoreita kasvavat umpeen, sillä alueella ei ole muita turvallisia passipaikkoja. | Suuri        | Nykyinen/tuleva käyttö | Sisäpuolella       | <25%    | Kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa. LSL poikkeusluvista. |
| Yhteenveto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |              |                        |                    |         |                                                                       |
| Teijon kansallispuisto sijaitsee hemiboreaalaisella kasvillisuusvyöhykkeellä varsinaissuomalaisessa kulttuuriympäristössä säilyneenä salomaana. Alueella on arvokkaita kallioalueita, soita, lintuvesiä, lehtoja, pikkujärviä, puroja ja lähteitä sekä merialueen saaret. Alueen vetovoima perustuu metsä-, suo-, järvi-, kallio- ja merimaisemien vuorotteluun, johon ruukkimiljööt ja historia tuovat oman lisänsä. Alueella on monipuolisesti erilaisia virkistyskäyttömahdollisuuksia eri käyttäjäryhmille. Lisäksi lähialueen monipuoliset matkailupalveluita tarjoavat yritykset mahdollistavat yhdessä kansallispuiston palvelujen kanssa monipuolisen ja laadukkaan tarjonnan. Alueella on merkitystä myös metsästykselle sekä vapaa-ajankalastukselle. Keskeisten suojelu- ja käyttöarvojen suurimmat uhat liittyvät ilmastonmuutokseen, vieraslajeihin, resurssien puutteeseen, entiseen maankäyttöön (jätepaikkoja, ampuma-alue, sorakuoppia) ja suureen kävijäpaineeseen. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |              |                        |                    |         |                                                                       |

## TAVOITTEEN ASETTELU

## 12 Päämäärät ja tavoitteet

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen. |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Päämäärät (enintään 10 kpl)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Tavoite                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Toimenpide                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Eräharrastus ja -kulttuuri on sopusoinnussa alueen suojelu- ja muiden käyttöarvojen kanssa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Hirvi- ja valkohäntäpeurakantoja hoidetaan kestävästi osana laajempaa kannanhoidtoa ja kansallispuiston muuhun käyttöön sopeutettuna sekä niin että hirvieläinkannoista johtuvia liikennevahinkoja sekä vahinkoja maa- ja metsätaloudelle vähennetään.                                                                        | Metsästyksen säätely                                      |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Matildanjärvi toimii virkistyskalastuskohteena vuoden 2026 kevääseen saakka. Huhtikuusta 2026 alkaen järvi on kalastettavissa yleiskalastusoikeuksin ja sitä ylläpidetään helppona ja kaikille kalastamisesta kiinnostuneille mielekkäänä alueena.                                                                            | Kalojen istutukset                                        |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Metsästystornien käyttö ja ylläpito yleisen turvallisuuden kannalta sekä kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksenä.                                                                                                                                                                                                        | Metsästystornien käyttö ja ylläpito                       |
| Kansallispuiston virkistyskäyttö ja luontomatkailu on kestävä. Teijon kansallispuisto mahdollistaa luontoarvot säilyttäen eri kävijäryhmille laadukkaita puitteet terveyttä ja hyvinvointia edistävälle sekä luontosuhdetta vahvistavalle virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Kansallispuiston asiakaspalvelua, opastusta ja viestintää kehitetään asiakaslähtöisesti ja Metsähallituksen linjausten mukaisesti. | Järjestettävissä tapahtumissa huomioidaan muut käyttäjät, paikalliset asukkaat, herkäät alueet ja ajankohdat sekä kumuloituvat vaikutukset.                                                                                                                                                                                   |                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kansallispuistossa toimitaan kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailu yrityksillä on kestävä luontomatkailun sopimus Metsähallituksen kanssa ja ne toimivat kestävä matkailun periaatteiden mukaisesti tukien kansallispuiston suojelutavoitteita sekä luonto- ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä. | Vuokrakäytössä olevien rakennusten ylläpito<br>Sopimukset |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Matildanjärveä kehitetään puiston pääsisäänkäyntinä.                                                                                                                                                                                                                                                                          | Matildanjärven kehittäminen                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Palvelurakenteiden laatu ja määrä ovat oikein mitoitettuja, suunnattuja ja sijoitettuja luonto- ja kulttuuriperintöarvot, eri kohderyhmät, yhdenvertaisuus ja ilmastomuutos huomioiden. Ylläpidolla ja huollolla pystytään ylläpitämään alueen palveluiden taso.                                                              | Käyntimäärä- ja kävijätieto                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Pyöräilyreitit                                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ratsastusreitit                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Uudet reitit                                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Leiriytyminen                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus                  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Palveluvarustuksen purkaminen                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Monikäyttöreitit                                          |

|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen           |
|                                                                                                                                                                                                                | Teijon kansallispuiston kävijä ymmärtää suojelualueen arvot, suhtautuu myönteisesti luonnon ja kulttuuriperinnön suojeluun, ymmärtää toiminnan rajoitteet ja tuntee kansallispuiston säännöt. Kävijä toimii kansallispuistossa vastuullisesti sääntöjä noudattaen ja luontoarvot huomioiden. Kansallispuisto ei näyttäydy vain toimintaympäristönä, vaan ymmärretään myös luonnonsuojelualueena, jossa on arvokkaita luontotyyppisiä ja uhanlaisia lajeja sekä kulttuuriperintöä. | Opastusviestintäsuunnitelma                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                | Yhteistyö ja vuorovaikutus paikallisten asukkaiden ja keskeisten toimijoiden kanssa on jatkuvaa ja kansallispuiston erilaisia käyttömuotoja yhteensovittavaa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Sidosryhmäyhteistyö                                                                  |
| Teijo ekologinen kokonaisuus säilyy.                                                                                                                                                                           | Teijon ekologinen kokonaisuus vahvistuu ja alue säilyy askelkivenä mantereen ja saaristovyöhykkeen välillä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Edunvalvonta                                                                         |
| Teijon kansallispuisto on matalan kynnyksen kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimainen Etelä-Suomen "lähikansallispuisto": se edustaa Suomea pienoislokoissa sekä luontonsa että kävijäkuntansa puolesta. | Teijon kansallispuisto on helposti saavutettavissa ja sinne lähtemisen kynnys on matala.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Pysäköintialueiden oikea mitoitus ja ylläpito                                        |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Joukkoliikennemahdollisuuksien näkyminen                                             |
|                                                                                                                                                                                                                | Teijon kansallispuisto on tunnettu retkeily- ja luontoliikuntamahdollisuuksistaan, se palvelee niin perheitä, eri lajien harrastajia kuin toimintarajoitteisia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kokemattomien retkeilijöiden huomioiminen                                            |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Yhdenvertaisuutta huomioivien palveluiden tarjonta                                   |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Luontopolut                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Opastusviestintäsuunnitelman toteuttaminen                                           |
| Teijon luonto- ja lajistoarvot turvataan.                                                                                                                                                                      | Kulutukselle herkkien luontotyyppinen, kuten silikaattikalliot, kalliojyrkänteet, suot ja pienvedet säilyvät ja lajiston tila paranee. Käyttöä ei ohjata kulutukselle herkille alueille.                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Kuvavalinnat digitaalisessa viestinnässä                                             |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Reittien kunto ja huolto sekä merkintä. Käytön ohjaus.                               |
|                                                                                                                                                                                                                | Metsäisten luontotyyppien tila paranee ja luonnonmetsien pinta-ala lisääntyy. Lahopuulajiston määrä on lisääntynyt ja metsälajisto monipuolistuu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Lehtojen ja pähkinäpensastojen kunnostus sekä metsärakenteen monipuolistaminen       |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Palojatkumon ylläpito metsiä kulottamalla                                            |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Haitallisten vieraslajien hävittäminen ja vierasperäisten puulajien vähentäminen     |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ajantasainen tieto uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista ja esiintymisestä |
|                                                                                                                                                                                                                | Pohjavesivaikuteisten soiden ja pienvesien luonnontilaisuutta parannetaan kunnostuksilla. Suolajisto säilyy ja niiden tila paranee. Luontainen taimenkanta säilyy ja elpyy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Puron tai kosken ennallistaminen                                                     |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kattavat ja ajantasaiset lajitiedot pohjavesivaikuteisista suolajeista               |
|                                                                                                                                                                                                                | Vedenalaisten inventointien ja seurantojen tieto on kattavaa ja sitä hyödynnetään järvien, virtavesien ja merensuojelussa. Tärkeimmät vedenalaiset eliöyhteisöt ja uhanalaiset lajit ovat suojelun piirissä.                                                                                                                                                                                                                                                                      | Järvien ja virtavesien inventointi ja lajistotiedon kartoitus                        |
|                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Meriluontotiedon keruu ja ajantasainen aineisto                                      |

| Suunnittelualueella olevat arvokkaat kulttuuriympäristöt säilyvät tuleville sukupolville ja kertovat kävijöille alueen historiasta. | Säännölliset kuntoarviointit, vuosihoitot ja korjaustoimet toteutetaan. Luonnonhoitotoimet tukevat arkeologisten kohteiden hoitoa. | Tietoja alueen kulttuuriperintökohteista täydennetään tarpeen mukaan inventoinnein ja dokumentoinnein |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                     |                                                                                                                                    | Rakennusperinnön jatkuva kunnossapito ja oikea-aikaiset korjaukset                                    |
|                                                                                                                                     |                                                                                                                                    | Arkeologisen kohteen hoito raivaamalla ja poistamalla rakenteilla kasvavaa puustoa                    |
| Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)                                                                                                  | Tavoite                                                                                                                            | Toimenpide                                                                                            |
|                                                                                                                                     |                                                                                                                                    |                                                                                                       |

# 13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                       |                            |             |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <b>Yleismääräys:</b>                                          | Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.       |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kävijämääräennuste:</b> | 8 000       |
| Kirjakkala                                                    | Päiväretkikohde, yöpyminen, luontomatkailukäyttö, ryhmät.                                                                                                                                                                             |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                      | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 112,41      |
|                                                               | Kirjakkalan alue palvelee jatkossakin ryhmiä ja päiväkävijöitä. Onnelannummen alue on varattu ryhmien leirikäyttöön. Alueen reitistöä voidaan kehittää siten, että Kirjakkalasta muodostetaan yhdysreitti Sahajärven kierrokselle.    |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kävijämääräennuste:</b> |             |
| Matildanjärvi                                                 | Päiväretkikohde, yöpyminen, luontomatkailukäyttö.                                                                                                                                                                                     |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                      | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 435,69      |
|                                                               | Alueen suosituin retkeilykohde. Matildanjärven ja Puolakkajärven sekä Jeturkastin alueelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja perustaa uusia yhdysreittejä.                                                                 |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kävijämääräennuste:</b> | 6 000       |
| Nenustannummi                                                 | Päiväretkikohde.                                                                                                                                                                                                                      |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                      | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 75,94       |
|                                                               | Nenustannummelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita, joiden tulee olla alueen erämaiseen luonteeseen soveltuvia. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen. |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                        | <b>Kävijämääräennuste:</b> |             |
| Sahajärvi                                                     | Päiväretkikohde, yöpyminen.                                                                                                                                                                                                           |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                      | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 290,16      |
|                                                               | Totinpolku säilytetään. Sahajärven kierros on kansallispuiston toiseksi suosituin reitti, ja sinne voidaan perustaa uusia palveluita ja yhdysreitti Kirjakkalaan.                                                                     |                            |             |
| <b>Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)</b> |                                                                                                                                                                                                                                       | <b>914,19</b>              | <b>25,8</b> |

|                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet</b> |
|                                                                            |

## 13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön. |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                            |             |
|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <b>Yleismääräys:</b>                                          | Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltujen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokaisenoikeuksien mukaisesti |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Vyöhykkeen tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kävijämääräennuste:</b> |             |
| Isoholma                                                      | Alue säilytetään mahdollisimman rauhallisena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 69,08       |
|                                                               | Isoholman saari toimii syrjävyöhykkeenä, ja toinen sen taukopaikoista voidaan säilyttää avoimessa käytössä, mutta sitä ei tule kehittää nykyisestään. Saaren polkua ei enää ylläpidetä.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Vyöhykkeen tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kävijämääräennuste:</b> |             |
| Kaisaari, Papinsaari ja Mäntysaari                            | Alue säilytetään mahdollisimman rauhallisena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 109,18      |
|                                                               | Papinsaareen, Mäntysaareen ja Kaisaareen ei ohjata kävijöitä tai rakenneta uutta palvelurakennetta. Olemassa olevien rakenteiden ylläpito on mahdollista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                            |             |
| <b>Nimi</b>                                                   | <b>Vyöhykkeen tavoite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Kävijämääräennuste:</b> |             |
| Syrjävyöhyke A                                                | Alue säilytetään mahdollisimman rauhallisena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                            |             |
|                                                               | <b>Yleismääräyksen tarkennus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Pinta-ala (ha):</b>     | 2 367,37    |
|                                                               | Alueelle ei ohjata kävijöitä eikä sinne rakenneta palvelurakenteita. Olemassa olevien yhdyspolkujen lisäksi uudet yhdyspolut olemassa oleville metsäautoteille tai poluille ovat mahdollisia. Punassuon reittiä ja pitkospuita ylläpidetään, kunnes ne tulevat käyttöänsä loppuun.                                                                                                                                                                                            |                            |             |
| <b>Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>2 545,64</b>            | <b>71,8</b> |

|                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet</b> |
|                                                                            |

## 13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Selite                                                              | Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai maihinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.    |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:                                      | Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (LsL 9/2023, vanha LsL 1096/1996 31.5.2023 saakka) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissäädöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Liikkumis- tai maihinnousurajoitus voidaan antaa, jos se on välttämätöntä eliölajien tai luontotyyppien säilymiselle (LsL 9/2023 56 § ja 58 §, vanha luonnonsuojelulaki 1096/1996 18 ja 20 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke. |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:                     | Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai maihinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.                                                          |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| Erityisten luontoarvojen vyöhyke                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| Nimi                                                                | Rajoitusaika alkaa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Rajoitus päättyy | Pinta-ala (ha) | Peruste                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |     |
| Hamarijärven koilliskulma                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  | 86,38          | Suositus maihinnousun- ja liikkumisen välttämisestä lintujen pesimäaikana 15.4. - 31.7. välisenä aikana. Pesimäaikana alueelle ei ohjata myöskään tapahtumia. Rajoitusalue voidaan toteuttaa järjestyssäännöllä Hamarijärven koillisosassa, mikäli suositus ei ohjaa käyttöä riittävästi. Vyöhykkeen tavoitteena on ohjata alueen käyttöä niin, että linnustollisesti arvokkaat kohteet säästyvät häirinnältä niin kohteiden lähestymisen kuin maihinnousun muodossa. |     |
| Pinta-ala yhteensä (ha):                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  | 86,38          | Osuus suunnittelualueesta (%):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2,4 |
| Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |

## TOTEUTUS

| 14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| Selite                                                                                                | Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa. |                               |
| Luonnonsuojelu                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                               |
| Toimenpide                                                                                            | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kiireellisyys                 |
| Lehtojen ja pähkinäpensastojen kunnostus sekä metsärakenteen monipuolistaminen                        | Alueiden luonnontilainen kehitys, tarvittaessa lahopuuta voidaan lisätä muun ennallistamisen yhteydessä. Lehtolajiston hoito poistamalla havupuuta ja muita jalopuita ja pähkinäpensasta haittaavaa puustoa.                                                                                                                                                                                                                            | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Palojatkumon ylläpito metsiä kulottamalla                                                             | Metsien ennallistaminen kulottamalla lisää palolajiston elinmahdollisuuksia ja monipuolistaa puustorakennetta. Palojatkumon ylläpito eli suunnitelman mukaisten kuvioiden poltto 2 - 3 kertaa kymmenvuotiskaudella.                                                                                                                                                                                                                     | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Puron tai kosken ennallistaminen                                                                      | Taimenen ja muiden virtavesilajien elinympäristöjä hoidetaan tarvittaessa osana suunnittelualueen ulkopuolisia toimenpiteitä. Purokunnostuksia tehdään Teijon alueen pienissäkin noroissa ja puroissa. Meriyhteyden palauttaminen Lohiojaan. Lähteiden kunnostaminen.                                                                                                                                                                   | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Haitallisten vieraslajien hävittäminen ja vierasperäisten puulajien vähentäminen                      | Vieraslajien poistaminen, esiintymiä seurataan vuosittain. Pyritään hävittämään EU:n ja kansallisen vieraslajiluettelon haitalliset vieraslajit. Seurataan vierasperäisten puulajien istutuksia ja niiden tuottamaa taimiainesta poistetaan (erityisesti jättituija).                                                                                                                                                                   | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Muu luonnonsuojelutyö                                                                                 | Jätekohteissa selvitetään entisen ampuma-alueen kunnostamista ja alueella olevien jätteiden siivoamista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Järvien ja virtavesien inventointi ja lajistotiedon kartoitus                                         | Alueen järviä ja virtavesiä inventoidaan ja niistä on ajantasaiset biotooppi- ja lajistotiedot.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Meriluontotiedon keruu ja ajantasainen aineisto                                                       | Merialueen inventointeja jatketaan ja alueelta on ajantasaiset tiedot. Luontotyyppi- ja lajitieto tarkentuu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Kattavat ja ajantasaiset lajitiedot pohjavesivaikutteisista suolajeista                               | Lähteiden ja lähdesoiden lajistotiedot ovat ajantasaiset.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Ajantasainen tieto uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista ja esiintymisestä                  | Lajisto-inventointitietoja täydennetään tarvittaessa, esimerkiksi uhanalaisten lajien osalta. Lajistotieto hoidon suunnitteluun. Kulotuksen ja muiden hoitotöiden vaikutus lajistoon.                                                                                                                                                                                                                                                   | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Kulttuuriperinnön suojelu                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                               |
| Toimenpide                                                                                            | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Kiireellisyys                 |
| Tietoja alueen kulttuuriperintökohteista täydennetään tarpeen mukaan inventoinnein ja dokumentoinnein | Tietoja alueen kulttuuriperintökohteista täydennetään tarpeen mukaan esim. reittien rakentamiseen, ennallistamiseen, luonnonhoitoon tai muihin sellaisiin toimenpiteisiin liittyen, mistä voi aiheutua riskejä kulttuuriperintökohteiden säilymiselle.                                                                                                                                                                                  |                               |
| Rakennusperinnön jatkuva kunnossapito ja oikea-aikaiset korjaukset                                    | Kirjakkalan ruukkikylää ja Sahajärven vesivoimalarakennusta sekä patorakenteita suojellaan ja ylläpidetään niin, että rakennusten ja rakenteiden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Huonokuntoisten patojen korjausta edistetään. Kirjakkalan ruukkikylän osalta toimenpiteen kirjaus koskee siltä osin, ellei Metsähallitus päädy luopumaan sen rakennuskannasta.                                                                    | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Arkeologisen kohteen hoito raivaamalla ja poistamalla rakenteilla kasvavaa puustoa                    | Teijon alueen arkeologiset kohteet huomioidaan alueen käytössä eli maata ei muokata ja rakenteita uhkaavat puut (mm. tuulenkaadot) poistetaan. Ainakin yksi edustava miilu kehitetään nähtävyysskohteeksi olemassa olevan reitin läheltä. Arkeologisten kohteiden hoitoa edistetään raivauksin ja muilla luonnonhoitotöillä.                                                                                                            | Kiireellinen (3-5 v)          |

|                                                                 |                                                                            |                            |
|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| #Kulttuuriarvojen suojelu- ja hoito yleensä                     | Sahajärven vesivoimala suojelu ja mahdollinen käyttöönotto museovoimalana. | Ei kiireellinen (yli 10 v) |
| <b>Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet</b>            |                                                                            |                            |
|                                                                 |                                                                            |                            |
| <b>Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet</b> |                                                                            |                            |
|                                                                 |                                                                            |                            |

## 15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |      |                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|-------------------------------|
| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |      |                               |
| Käyntimääräennuste                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 100 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Vuosi | 2035 |                               |
| Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |      |                               |
| Tavoitetilassa käyntimäärä on kasvanut nykyisestä vajaa 10%. Kasvuvarvion takana on esimerkiksi yleinen alueen tunnettuuden kasvu niin kotimaassa kuin ulkomaisten matkailijoiden parissa, Tullimetsän kaava-alueen toteutuminen, pyöräilyn lisääntyminen ja esteettömien reittien käytön lisääntyminen. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |      |                               |
| <b>Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu</b>                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |       |      |                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |       |      | Kiireellisyys                 |
| Käyntimäärä- ja kävijätieto                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kansallispuiston käyntimääriä seurataan laskureiden avulla. Kävijöiden kokemuksista ja toiveista saadaan tietoa esimerkiksi luontoon.fi palautejärjestelmän avulla. Uusien menetelmien kehittämisessä ja käyttöönnotossa (mm. digitaalisuus) ollaan aktiivisesti mukana.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |       |      | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Uudet reitit                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Uudet merkityt ja kartoille vietävät reitit pohjautuvat maastoon jo muodostuneille, olemassa oleville vanhoille metsäteille ja poluille tai aiemmin hylätyille reittiosuuksille. Yhdysreitti Kirjakkalasta Matildanjärvelle kytkee yhteen olemassa olevia reittejä lyhyiden lisäosuuksien avulla. Tullimetsän uusi kaava-alue voidaan yhdistää Jeturkastin reitille olemassa olevia metsäteitä ja polkuja käyttäen. Tämä palvelisi niin Rannikkoreitin pyöräilijöitä kuin Tullimetsän kaava-alueen rakentamisen myötä vahvistuvaa yhteyttä kansallispuiston ja Mathildedalin kylän välillä. Endalin taukopaikka voidaan kytkeä metsäteitä ja polkuja myöten vahvemmin Tapaninkierrokseen. Huoltotukikohdan vierestä kulkeva, aiemmin poistettu reitti Matildanjärvelle voidaan palauttaa. Matildanjärven etelärannan osittain vaarallinen reittiosuus siirretään ylemmäksi, jo olemassa olevalle polulle. Kaikille reiteille tehdään erilliset, tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa yksityiskohtaiset linjaukset, viitoitus ja merkinnät määritellään tarkemmin. |       |      | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Ratsastusreitit                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ratsastus on sallittua metsäteillä. Kansallispuistoon voidaan suunnitella selkeitä ja merkittyjä ratsastusreittejä, joissa metsäteiden lisäksi voi olla mukana merkittyjen reittien osuuksia. Näille tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan toteutuksen yksityiskohdat ja huomioidaan asiakasturvallisuus. Yrityksille ratsastus sallitaan maksullisella käyttöoikeussopimuksella, harrastuskäyttö ei vaadi sopimuksia. Jotkut reitin osuudet voivat olla monikäyttöreittejä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |      | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Pyöräilyreitit                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Pyöräily sallitaan merkityillä reiteillä ja metsäteillä. Järjestyssäänöllä kielletään pyöräily Matildanjärven ja Puolakkajärven alueen pitkospuilla sekä Muurahaispolulla. Pyöräily ohjataan suosittelemalla joitakin reittejä. Suositeltavien reiteille tehdään erilliset toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan yksityiskohdat. Pyöräilyä ajatellen reittien suunnittelussa arvioidaan tarpeet mm. reittien kestäväinnille ym. toimenpiteille, joilla vähennetään urien hallitsematonta leviämistä. Osa reiteistä tai reittien osuuksista voi olla monikäyttöreittejä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |       |      | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Pysäköintialueiden oikea mitoitus ja ylläpito                                                                                                                                                                                                                                                            | Matildanjärvi on puiston pääsisäänkäynti ja sen yhteydessä ylläpidetään tiloja myös linja-autojen ja joukkoliikenteen tarpeisiin. Pienempiä parkkipaikkoja on mahdollista laajentaa tarvittaessa. Pysäköintialueiden laajennuksista tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat ennen niiden toteuttamista. Suunnittelussa huomioidaan alueen luontotyytit ja suojelullisesti huomionarvoinen lajisto. Toimenpidesuunnitelmista tiedotetaan Varsinais-Suomen ELY-keskusta ja tarvittaessa pyydetään lausunto suunnitelmien vaikutuksista Natura-alueeseen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |       |      | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Leiriytyminen                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Leiriytyminen on sallittua karttaan osoitettujen taukopaikkojen välittömässä läheisyydessä lukuun ottamatta Kariholmaa ja Kavanderinlahtea. Mikäli taukopaikka poistuu käytöstä niin poistuu myös leiriytymisoikeus. Sallitut leiriytymispaikat osoitetaan kartoilla. Tarvittaessa leiriytymiseen varattu alue merkitään maastoon. Onnelannummi on varattu ryhmien leirikäyttöön.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |       |      | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kansallispuistossa pyritään ylläpitämään suurin osa nykyisistä merkityistä reiteistä, taukopaikoista ja pysäköintialueista. Muutokset ovat jatkossa todennäköisiä, sillä palveluvarustusta joudutaan sopeuttamaan resursseja vastaavaksi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |      | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |

|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
|                                                                            | Retkeilyrakenteiden tärkeyttä tullaan arvioimaan valtakunnallisesti yhteisillä kriteereillä. Tavoitteena on, että myös tulevaisuudessa Teijon kansallispuistossa retkeilijöiden käytössä on mahdollisimman kattava ja monipuolinen, laadukkaasti ylläpidetty verkosto, joka mahdollistaa maksuttomia, turvallisia, kestäviä ja myös esteettömiä luontoelämyksiä. Merellä syrjävyöhykkeellä sijaitsevista kolmesta taukopaikasta pyritään säilyttämään yksi. Reittien kestäväntä ja herkästi kuluvien kohteiden kunnostamista tehdään jatkuvana työnä erillisten vuosisuunnitelmien mukaan. Kohteiden huoltoa varten voidaan tehdä tarvittaessa uusia kesäaikaista huoltoreittejä. Taukopaikkoja voidaan perustelluista syistä poistaa käytöstä. Niiden haltijuus ja ylläpito on perustelluissa tapauksissa myös mahdollista luovuttaa sopimuksella ulkopuoliselle taholle. Taukopaikat ovat lähtökohtaisesti kaikille avoimia ja ilmaisia, mutta niitä voidaan muuntaa perustelluista syistä varattavaksi taukopaikaksi. |                               |
| Palveluvarustuksen purkaminen                                              | Palveluvarustuksen purkaminen on mahdollista kohteilla, joiden katsotaan istuvan huonosti kansallispuiston palvelutarjontaan tai ylläpito käyttöasteeseen suhteutettuna on kallista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                               |
| Matildanjärven kehittäminen                                                | Matildanjärveä kehitetään kansallispuiston pääsisäänkäyntinä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                               |
| Vuokrakäytössä olevien rakennusten ylläpito                                | Kansallispuistossa olevien asiakaskäytössä olevien vuokrattujen rakennusten ja yrityskäytössä olevia rakennuksia ylläpidetään sopimusten mukaisesti niillä toimivien luontomatkailuyritysten kanssa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Monikäyttöreittit                                                          | Uusien reittien käyttömuotojen yleistyessä osasta reiteistä tulee ns. monikäyttöreittejä. Tämä huomioidaan reittimerkinnöissä ja opasteissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Kokemattomien retkeilijöiden huomioiminen                                  | Retkeilytaitojen heikkeneminen esim. puutteelliset polttopuiden pilkkomistaidot, tulentekotaidot, leiriytymistaidot ja suunnistustaidot huomioidaan kansallispuiston rakenteissa, työkaluissa, opastustauluissa ja viitoituksessa,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Yhdenvertaisuutta huomioivien palveluiden tarjonta                         | Täydennetään ja kehitetään kansallispuiston esteettömiä palveluita. Esteettömissä palveluissa tavoitellaan toiminnallisia kokonaisuuksia. Esteettömien reittien rakentamiseen ja merkitsemiseen tehdään erilliset toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan yksityiskohdat. Huolehditaan, että erilaiset opasteet, aineistot ja verkkosivut palvelevat yhdenvertaisesti eri käyttäjäryhmiä opastusviestintäsuunnitelman ja Metsähallituksen linjausten mukaisesti. Alan järjestöjä otetaan mukaan kehittämistyöhön ja viestintään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kiireellinen (3-5 v)          |
| <b>Opastus ja viestintä</b>                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Toimenpide                                                                 | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kiireellisyys                 |
| Luontopolut                                                                | Ylläpidetään Totin luontopolku ja Muurahaispolku. Jeturkastin esteettömälle reitille voidaan lisätä luontopolkuaineistoa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Opastusviestintäsuunnitelman toteuttaminen                                 | Toteutetaan opastusviestintäsuunnitelman toimenpiteet koskien mm. pääsisäänkäynnin konseptia, viitoitusta sekä kansallispuiston ja monikäyttöreiteistä viestintää.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Opastusviestintäsuunnitelma                                                | Opastusviestintäsuunnitelmassa määritetään esim. monikäyttöreiteistä viestiminen, viitoitus, reittimerkintä ja opastustaulujen sijainnit ja sisällöt. Opastusviestintäsuunnitelmassa määritetään myös pääsisäänkäynnin opastuskonsepti tilanteessa, jossa luontokeskuksen asiakaspalvelu on siirtynyt digitaaliseksi. Opastusviestintäsuunnitelman avulla määritetään keinot, joilla kävijöille kerrotaan kansallispuiston palveluista, luonnonsuojelualueen uusista pelisäännöistä, luonto- ja kulttuuriperintöarvoista sekä vastuullisista retkeilytavoista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Kuvavalinnat digitaalisessa viestinnässä                                   | Digitaalisessa viestinnässä, kuvien valinnoissa huomioidaan erilaisia käyttäjiä niin perheitä, ikääntyneitä, eri harrastuslajeja, toimintarajoitteisia jne.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Joukkoliikennemahdollisuuksien näkyminen                                   | Joukkoliikennemahdollisuuksia pidetään esillä sekä sosiaalisen median kanavissa että luontoon.fissä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen | Vastataan kasvaneeseen kysyntään ja monipuolistuvien retkeilijäprofiilien tarpeisiin kehittämällä palveluja yhdessä asiakkaiden kanssa palvelumuotoilun ja erilaisten yhteiskehittämisen menetelmien avulla. Asiakaslähtöisyys huomioidaan läpileikkaavasti eri toiminnoissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| <b>Yksityiset maat ja YSA-alueet</b>                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |

## 16 Erätalouden toimenpiteet

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| <b>Selite</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.                                                                                                                                                                                                                                |                               |
| <b>Metsästys ja riistanhoito</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Kansallispuiston perustamisen yhteydessä hirven ja valkohäntäpeura metsästys kirjattiin lain 3 §:ään ja sen tavoitteena tulee olla hirvieläinten aiheuttamien liikenne-, sekä maa- ja metsätalousvahinkojen vähentäminen. Metsästysaika on 15.-10.-31.12. Hirvieläinten ampuminen on rajattu pieneen osaan aluetta, jolloin muu käyttö on huomioitu. Metsästystorneja sallitaan ainoastaan metsästyksen kannalta välttämättömissä paikoissa. Muussa metsästyksessä sovelletaan luonnonsuojelulain (9/2023) 50 ja 51 §. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Alueen metsästysjärjestelyt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Hirvieläinkantojen hyödyntäminen ohjataan tarkemmin Suomen riistakeskuksen sekä erillisten hirven ja valkohäntäpeuran kannanhoitosuunnitelmien mukaan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Kansallispuistossa voidaan sallia hirvieläinten metsästyksen kannalta välttämättömät metsästystornit, joiden tulee sijaita niillä alueilla, joissa ampuminen on mahdollista. Riistan ruokinta, suolakivet ja kytäyskopit ovat kansallispuistossa kiellettyjä. Pienpetojen poisto on mahdollista luonnonsuojelulain 50 ja 51 § mukaisilla poikkeusluvilla metsästysvuokrasopimusten ohessa.                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Toimenpiteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Kiireellisyys                 |
| Metsästyksen säätely 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Hirvien ja valkohäntäpeurojen metsästysalueet, jossa metsästystornien ylläpitäminen on sallittu, merkitään kartalle. Hirvieläinten ajo on sallittua koko alueella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Metsästyksen säätely                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hirvi- ja valkohäntäpeurakantoja hoidetaan kestävästi osana laajempaa kannanhoitoa vuokraamalla kansallispuiston alueet paikallisille metsästyssseuroille metsästyskäyttöön. Hirven ja valkohäntäpeuran metsästys järjestetään muu käyttö huomioiden. Tämä tarkoittaa mm. passipaikkojen sijoittelua.<br><br>Isoholman metsästysvuokrasopimus (kiinnitys, voimassa 30.4.2033 saakka) irtisanotaan vuoden 2032 lopussa. Isoholman metsästysjärjestelyt pohditaan irtisanomisen yhteydessä uudestaan.                      | Kiireellinen (3-5 v)          |
| Viestintä kansallispuiston alueen hirven ja valkohäntäpeuran metsästyksestä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Viestitään vuosittain Teijon kansallispuiston alueella tapahtuvasta hirven ja valkohäntäpeuran metsästyksestä mm. lisäämällä viestinnän vuosikelloon ja yrittäjien infokirjeisiin. Lisätään opastustauluihin maininta, että alueella harjoitetaan syksyisin metsästystä. Hirven- ja valkohäntäpeuran metsästys on poikkeuksellista Etelä-Suomen kansallispuistoissa, eikä välttämättä kaikkien kävijöiden tiedossa. Pyritään viestinnän keinoin lisäämään kävijöiden ja yrittäjien tietoisuutta metsästyksestä alueella. |                               |
| Metsästystornien käyttö ja ylläpito                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Metsästystornien käyttö ja ylläpito välttämättömissä paikoissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| <b>Kalastus</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Alueen kalastuskäytön muutos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Matildanjärvellä lopetetaan kirjolohen istutus vuoden 2025 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue muutetaan keväällä 2026 pyydys- ja vapalupa-alueeksi. Lisäksi Metsähallitus kartoittaa liitetäänkö Mahdollisesti Kaisaaren, Mäntysaaren ja Isosaaren edustalla olevat kansallispuistoon kuuluvat vesialueet osaksi pyydys- ja vapalupa-alueita.                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |
| Alueen kalastuskäyttö                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                               |

| Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)                                                                     |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------|-------------------------------|
|                                                                                                                               | Muutos                                                                                                                                                 | Syy | Pinta-ala (ha) | Kuvaus                        |
| Metsähallituksen kalastuslupa-alue                                                                                            | Ei muutu                                                                                                                                               |     |                |                               |
| Kalaveden ja kalakantojen hoito                                                                                               |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
| Kalavesiä voidaan hoitaa elinympäristöjä kunnostamalla. Näitä ovat etenkin alueen luontaiset purot, joissa esiintyy taimenta. |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
| Toimenpiteet                                                                                                                  |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
| Toimenpide                                                                                                                    | Kuvaus                                                                                                                                                 |     |                | Kiireellisyys                 |
| Kalojen istutukset                                                                                                            | Kirjolahien istutuksia Matildanjärveen jatketaan vuoden 2025 loppuun saakka. Huhtikuusta 2026 lähtien järvi on kalastettavissa yleiskalastusoikeuksin. |     |                | Erittäin kiireellinen (1-2 v) |
| Kalastuksen luvat                                                                                                             | Kartoitetaan Kaisaaren, Mäntysaaren ja Isosaaren edustalla olevien vesialueiden mahdollista liittämistä osaksi pyydys- ja vapalupa-alueita.            |     |                |                               |
| Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset                                                       |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
|                                                                                                                               |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
| Erävalvonta                                                                                                                   |                                                                                                                                                        |     |                |                               |
| Valtion maa- ja vesialueilla valvontaa suorittavat Metsähallituksen erätarkastajat.                                           |                                                                                                                                                        |     |                |                               |

## 17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto. |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                               |                                     |
|-------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Marjastus ja sienestys</b> | Sallittu                            |
| <b>Kuvaus</b>                 | Sallittu jokaisenoikeuksien mukaan. |

|                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------|
| <b>Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)</b> |
| <b>Kuvaus</b>                                                             |

Alueella ei tiedon mukaan harjoiteta luontaiselinkeinoin pohjautuvaa yritystoimintaa.

| <b>Maastoliikenne ja muu liikenne</b>          |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toiminto                                       | Muutos   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana          | Ei muutu | Maastoliikenne ei ole sallittu. Poikkeuksina maastoliikennelain 4 §:n mukainen liikkuminen ja hiihtolatuksen huoltoon tarvittaessa tehtävät urasopimukset.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Maastoliikenne lumettomana aikana              | Ei muutu | Maastoliikenne ei ole sallittu, poikkeuksina kansallispuiston hoitoon ja pelastuspalvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan, eläintautien vastustamisen sekä eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Liikkuminen ja leiriytyminen</b>            |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toiminto                                       | Muutos   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Pyöräily                                       | Supistuu | Pyöräily sallitaan merkityillä reiteillä ja metsäteillä, pois lukien Matildanjärven ja Puolakkajärven alueen pitkospuut ja Muurahaispolku. Käyttöä ohjataan pyöräilylle osoitetuille reiteille.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Ratsastus                                      | Supistuu | Ratsastus on sallittu ainoastaan metsäteillä, ennen kuin sille saadaan osoitettua reittejä. Kun ratsastustoiminnasta tulee laajamittaista tai jatkuvaa tulee siitä sopia Metsähallituksen kanssa. Yritysten tulee tehdä Luontopalveluiden kanssa käyttöoikeussopimus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Kalliokiipeily                                 | Ei muutu | Ohjataan tarvittaessa tarkemmin. Kiipeily ei oikeuta vahingoittamaan kalliota, poistamaan sammalta, jäkälää, muuta kasvillisuutta tai asentamaan pysyviä pultteja ilman Metsähallituksen lupaa. Erityisesti Sahajärvellä on vähälukuisia ja uhanalaisia sammallajeja ja on suositeltavaa, ettei siellä harrasteta kiipeilyä.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Leiriytyminen                                  | Supistuu | Leiriytyminen on sallittu tilapäisesti vain osoitetuilla paikoilla, pois lukien Kavanderinlahti ja Kariholma.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Tulenteko                                      | Ei muutu | Tulenteko on sallittu kansallispuistossa vain tähän tarkoitukseen osoitetuilla paikoilla ja käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Suunnitelmassa ei esitetä uusia tulentekopaikkoja. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kielletty maastopalovaroituksen aikana muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla.                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta</b> |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Toiminto                                       | Muutos   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Muu järjestetty maastotapahtuma                | Ei muutu | Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin kansallispuistoon. |

| Luonnonvarojen käyttö                                         |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toiminto                                                      | Muutos                        | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                               |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Muu käyttö                                                    |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Toiminto                                                      | Muutos                        | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Matkailuun liittyvä yritystoiminta                            | Ei muutu                      | Suunnittelualueen reittien ja rakenteiden hyödyntäminen yritystoiminnassa edellyttää yhteistyösopimusta Metsähallituksen kanssa. Käyttökorvauksen perusteena on ympäristöministeriön maksuasetus. Yhteistyön ja sopimusten tavoitteena on edistää kestävän matkailun periaatteiden noudattamista, vahvistaa viestinnän laatua, lisätä sopimuskumppaneiden ja -alueiden vetovoimaa sekä tukea vastuullista toimintaa ja laadukasta asiakaspalvelua. |
| Muu käyttö                                                    | Ei muutu                      | Lupia ei myönnetä veneiden säilytykseen kansallispuiston alueella. Moottoriveneiden käyttäminen on kielletty alueen järvillä myös jatkossa, ml. sähkökäyttöiset moottorit.                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Muu käyttö                                                    | Ei muutu                      | Isojen leirien järjestäminen on sallittu Metsähallituksen suostumuksella Onnelannummella.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Muu käyttö                                                    | Ei muutu                      | Geokätkön perustamisesta kansallispuistoon tulee ilmoittaa Metsähallituksen Luontopalveluille. Metsähallitus voi tällöin pyytää kätköilijää poistamaan kätkön, jos se sijaitsee esim. kulumiselle herkässä kohteessa. Osoitettuihin liikkumisrajoitusosiin kätkö                                                                                                                                                                                   |
| Metsätalous                                                   |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Tavoitteet                                                    |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Kansallispuiston alueella ei harjoiteta metsätaloustoimintaa. |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)                      |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                               |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Metsähallituksen hallinnoimat alueet                          |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Mt-käytössä (ha)                                              | Rajoitetussa mt-käytössä (ha) | Muutoksen kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 0,00                                                          | 0,00                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuvioilla          |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                               |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun                 |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                               |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

## 18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Teijon kansallispuiston hallinnasta vastaa Metsähallitus.

### Toimenpiteet

#### Suojelualueen perustamistoimet

| Toimenpide                   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kiinteistönmuodostamistoimet | Suojelualuekiinteistöön yhdistetään suojelua varten hankitut alueet. Kansallispuiston kiinteistöön 734-891-1-4 liitetään seuraavat kiinteistöt: 734-603-1-1, 734-537-6-2, 734-537-8-0 ja 734-606-2-75. |
| Rajojen merkintä             | Vuoden 2017 jälkeen kansallispuistoon lisättyjen alueiden rajat merkitään maastoon.                                                                                                                    |

#### Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

| Toimenpide                                   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen | Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita koskevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia tehdään ja voimassa olevia sopimuksia jatketaan Metsähallituksen sopimustoiminnan periaatteisiin mukaisesti. Sopimuksiin perustuva toiminta ei saa vaarantaa luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun tavoitteita. Sopimusten perusteella toteutettavaa toimintaa ovat esimerkiksi teiden ja johdinalueiden käyttö, metsästys, yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettujen rantautumispaikkojen ylläpito, luontomatkailun yritystoiminta ja tutkimus. |
| Sopimukset                                   | Kansallispuistossa toimivien yritysten kanssa solmitaan yhteistyösopimukset toistaiseksi voimassa oleviksi. Sopimukset perustuvat kestävän luontomatkailun periaatteisiin ja tavoitteisiin. Käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia tehdään tarvittaessa.                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Edunvalvonta                                 | Edunvalvonnassa esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö huomioidaan, että Teijon kansallispuiston kytkeytyneisyys säilyy ympäröiviin suojelualueisiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Sidosryhmäyhteistyö                          | Yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa yhteensovitetaan erilaisia käyttömuotoja ja kehitetään kansallispuiston palveluita asiakaslähtöisesti ja kestävästi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

#### Muu rakennuskanta

| Toimenpide                                                                   | Kuvaus                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rakennuskannan selvitys                                                      | Kansallispuistoon liitettyjen Papinsaaren, Isosaaren ja Mäntysaaren rakennuskannasta tehdään selvitys ja toimenpidesuunnitelma rakennusten kunnon ja tulevan kohtalon määrittämiseksi.                     |
| Kirjakkalan ruukkikylän ja Teijon luontokeskuksen rakennuskannan selvitystyö | Luontopalveluissa on meneillään vuonna 2025 rakennuskannan selvitystyö, joka vaikuttaa Teijon luontokeskuksen ja Kirjakkalan ruukkikylän rakennuksiin. Selvitystyössä päätetään kohteiden tulevaisuudesta. |

#### Muut toimenpiteet

| Toimenpide | Kuvaus |
|------------|--------|
|            |        |

#### Valmiudet

| Tyyppi | Valmius | Kuvaus |
|--------|---------|--------|
|        |         |        |

|                                                                       |               |        |                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Palvelurakenteiden turvallisuus</b>                                |               |        |                                                                                              |
| Tyyppi                                                                | Valmius       | Kuvaus |                                                                                              |
|                                                                       |               |        |                                                                                              |
| <b>Yhteistyö</b>                                                      |               |        |                                                                                              |
| Tyyppi                                                                | Valmius       | Kuvaus |                                                                                              |
|                                                                       |               |        |                                                                                              |
| <b>Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta</b> |               |        |                                                                                              |
| Kohde (nimi)                                                          | Omistaja      | Kpl    | Kuvaus                                                                                       |
| Punassuon pohjoispuolella oleva vaja                                  | Metsähallitus | 1      | Tehdään vuokrasopimus. Vuokrattu Teijon metsästäjät ry:lle. Vuokra-sopimusta voidaan jatkaa. |
| <b>YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet</b>      |               |        |                                                                                              |
|                                                                       |               |        |                                                                                              |

## 19 Resurssit

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    |                                                                                                                                                      |                  |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| <b>Selite</b>                                  | Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella. |                                    |                                                                                                                                                      |                  |
| Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat | 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                    |                                                                                                                                                      |                  |
|                                                | <b>Jatkuvaluonteiset<br/>kulut €/vuosi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Kertaluonteiset<br/>menot €</b> | <b>Lisätietoja</b>                                                                                                                                   |                  |
| Rakennukset                                    | 5 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 10 000                             | Matildanjärven (luontokeskus, eräkämpät, sauna) rakennusten korjaukset. Huollon tukikohta.                                                           |                  |
| Rakennelmat                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 50 000                             | Laavujen, keittokatosten, kodan, tulentekopaikkojen, käymälöiden yms. korjaukset.                                                                    |                  |
| Rakennelmat                                    | 50 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                    | Huoltoyrittäjän sopimus sisältäen valittujen käymälöiden ja taukopaikkojen huollon sekä puuhuollon.                                                  |                  |
| Reitit                                         | 1 500                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 40 000                             | Mahdollisten uusien merkittyjen reittien merkitseminen maastoon. Pitkosten uusiminen ja kestäväointi.                                                |                  |
| Opastuspalvelut ja opastusviestintä            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 10 000                             | Opastussuunnitelman teettäminen ostopalveluna.                                                                                                       |                  |
| Opastuspalvelut ja opastusviestintä            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 30 000                             | Pääsisääkäynnin opastuksen, alueen opastusaineiston, viittojen, reittimerkintöjen yms. päivitys, ostopalveluna.                                      |                  |
| <b>Virkistyskäyttö yhteensä</b>                | <b>56 500</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>140 000</b>                     |                                                                                                                                                      |                  |
| Ennallistaminen                                | 40 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 60 000                             | Ennallistamispoltot, lehtojen ja pähkinäpensastojen hoito, soiden ja lähteiden ennallistaminen, purokunnostukset sekä vieraslajien poisto vuosittain |                  |
| Luonnonsuojelun seurannat                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 50 000                             | Järvi- ja merialueiden inventoinnit, lajistoseurannat ja kartoitukset (10 v)                                                                         |                  |
| <b>Luonnonsuojelu yhteensä</b>                 | <b>40 000</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>110 000</b>                     |                                                                                                                                                      |                  |
| Rakennusperintö                                | 10 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 250 000                            | Kirjakkalan rakennusten kuntoarviot, vuosihoito ja korjaukset. Suojeltujen patojen kunnostus uusien patojen rakentamisen jälkeen.                    |                  |
| Arkeologiset kohteet                           | 2 000                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                    | Miilujen ja muiden arkeologisten kohteiden hoito                                                                                                     |                  |
| Muu kulttuuriperinnön hoito                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 20 000                             | Tiedonkeruuseen liittyvät kulut sekä arkeologiselle että rakennetulle kulttuuriperinnölle.                                                           |                  |
| <b>Kulttuuriperintö yhteensä</b>               | <b>12 000</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>270 000</b>                     |                                                                                                                                                      |                  |
| Kiinteistötekniset kulut                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                    | Vuokrakohteiden ylläpito; Kirjakkala                                                                                                                 |                  |
| Muut hallintokulut                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4 000                              | Kansallispuiston rajojen merkitseminen maaston.                                                                                                      |                  |
| <b>Hallinto- ja muut kulut yhteensä</b>        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>4 000</b>                       |                                                                                                                                                      |                  |
| <b>Kaikki yhteensä</b>                         | <b>108 500</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>524 000</b>                     | <b>Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €</b>                                                                                | <b>2 151 500</b> |

## 20 Vaikutusten arviointi

|               |                                                                                                        |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin siältyvät riskit ja riskien torjunta. |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Vaikutusten arviointia ja reittien kestävyyttä on tarkasteltu noin 110 000 käyntimäärän näkökulmasta, sillä kävijäpaineen ei arvioida kasvavan viimeaikaisiin lukuihin nähden. Natura vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu kantaa Tullimetsän ja Tammipuiston kaavojen toteutuksen vaikutuksiin. Kuten Metsähallitus kaavalausunnoissaan totesi, on kyseisten kaavojen toteutuksessa kirjattava, miten virkistyskäyttöä ohjataan siten, ettei Teijon ylängön Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistu merkittävää heikentymistä (ml. tehtävät toimenpiteet ja niiden vastuutahot) ja miten toimenpiteet sovitetaan yhteen Teijon kansallispuiston HKS:n kanssa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luonnonarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti olla sisällytetty toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Teijon ylängön Natura-alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviointia ole katsottu tarpeelliseksi tässä tapauksessa.

Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä estävät niiden tilan heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Merkittäviä lisäyksiä palveluvarustukseen tai reitteihin ei ole suunnitelman linjauksissa tulossa vähäisten resurssien vuoksi. Mahdollisten uusien reittien osalta hyödynnetään olemassa olevaa polkuverkostoa Natura-arvojen heikentämisen minimoimiseksi. Mahdollinen lisärakentaminen suunnitellaan tarkemmin toimenpidesuunnittelussa, minkä yhteydessä arvioidaan myös vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin ja suunnitelmista pyydetään lausunto tarvittaessa ELY-keskukselta. Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5–6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyiden ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain seuraavan 10–15 vuoden kuluttua.

Taulukkoon kirjattujen vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan.

### Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Suunniteltujen toimenpiteiden ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset ovat pääosin myönteisiä. Perusteena oleviin luontotyyppeihin hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutukset ovat positiivisia erityisesti suotyypeille (keidassuot, vaihettumis- ja rantasuot, lähteet ja lähdesuot, letot) sekä metsille (luonnonmetsät, lehdot, harjumetsät, puustoiset suot). Kansallispuiston palveluvarustuksen ylläpidolla ja opastuksen kehittämisellä retkeily- ja ulkoiluvarvot paranevat. Luonnonhoito parantaa pääsääntöisesti ulkoiluvarvoja. Poikkeuksen tekevät eräät soiden ennallistamiskohteet, jotka pyritään toteuttamaan niin että ne eivät ole ulkoilureittien välittömässä läheisyydessä. Ennallistaminen voi aiheuttaa lyhytkestoisia haittoja, esim. työkalujen jälkiä ja ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin. Ennallistamisen ja luonnonhoidon positiiviset vaikutukset luontotyypeille ja lajistolle arvioidaan huomattavasti suuremmiksi kuin niiden aiheuttamat haitat. Kulttuuriperinnön suojeluun ja hoidon vähenevä rahoitus sekä Kirjakkalan ruukkikylän rakennuskannan selvitystyö voivat vaikuttaa negatiivisesti kulttuuriympäristön kokonaisuuteen. Virkistyskäytöllä ja luontomatkailutoiminnalla voi olla vaikutuksia alueen luontotyyppeihin ja lajeihin maaston kulumisen ja eläimiin kohdistuvan häiriön muodossa. Vaikutukset pystytään pitämään vähäisinä puiston vyöhykejaon ja kävijöiden ohjaamisen sekä tarvittaessa reittien kestäväisyyden avulla. Luontotyyppien ja lajiston puolesta häiriöherkille kohteille ei ohjata kävijöitä. Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston läheisyyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luontotyypeille ja lajistolle aiheutuu merkittävää haittaa. Puiston palvelutarjonnalla ja kehittämisellä tähdätään siihen, että palvelut vastaavat asiakkaiden kysyntään, alueen matkailuyrittäjät hyötyvät niistä ja palvelujen ylläpito on kustannustehokasta. Käytön ohjauksella ja opastuksella varmistetaan, että reittien käyttö on turvallista ja sujuvaa. Metsästysjärjestelyissä alueen muu virkistyskäyttö on huomioitu viestimällä siitä kävijöille sekä rajaamalla metsästysaikaa ja -alueita.

### Ilmastomuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Lajien suojelu ja luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat tulevaisuudessa ilmastomuutokseen sopeutumista. Toimet pyritään kohdentamaan ja toteuttamaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta, joka on vahvasti linkittynyt ilmastomuutokseen. Ilmaston lämpenemisen synnyttämiä muutoksia kohteen talviolosuhteissa on ollut havaittavissa jo vuosia. Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkeytyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Edunvalvonnalla turvataan kansallispuiston kytkeytyneisyyttä ympäröiviin suojelualueisiin ja näin pyritään mahdollistamaan lajien selviytyminen. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Konkreettisia suojelutoimia tehdään mm. ennallistamalla soita, luontotyypejä ja poistamalla haitallisia vieraslajeja.

Ilmastomuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä sekä siten myös ilmastoystävällisiä. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Ilmastomuutoksen sopeutumista on jo lähdetty toteuttamaan vähentämällä huollettavia taukopaikkoja ja pidentämällä huoltovälejä, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden rakennukset ja rakenteet voivat kärsiä ilmastomuutoksen vaikutuksista, mistä syystä rakennusten ympäristöt tulisi pyrkiä pitämään avoimina. Ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää.

Ilmastomuutoksen vaikutuksiin alueella pyritään vastaamaan myös asiakas- ja sidosryhmäviestinnän keinoin. Viestitään aktiivisesti retkietiketistä ja avotulenteosta etenkin metsäpalovaroituksen aikaan mahdollisesti lisääntyvien maastopalojen välttämiseksi sekä huomioidaan planetaarisen terveyden näkökulmat viestinnässä. Kansallispuiston saavutettavuutta julkisilla kulkuvälineillä ja pyörällä pyritään viestimään yhdessä sidosryhmien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastomuutosta ja varautumaan ilmastomuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä. (36)

| Tavoite: Hirvi- ja valkohäntäpeurakantoja hoidetaan kestävästi osana laajempaa kannanhoitoa ja kansallispuiston muuhun käyttöön sopeutettuna sekä niin että hirvieläinkannoista johtuvia liikennevahinkoja sekä vahinkoja maa- ja metsätaloudelle vähennetään.                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                           |
| <p>Metsästyksen säätely. Hirvi- ja valkohäntäpeurakantoja hoidetaan kestävästi osana laajempaa kannanhoitoa vuokraamalla kansallispuiston alueet paikallisille metsäystseuroille metsästyskäyttöön. Hirven ja valkohäntäpeuran metsästys järjestetään muu käyttö huomioiden. Tämä tarkoittaa mm. passipaikkojen sijoittelua.</p> <p>Isoholman metsästysvuokrasopimus (kiinnitys, voimassa 30.4.2033 saakka) irtisanotaan vuoden 2032 lopussa. Isoholman metsästysjärjestelyt pohditaan irtisanomisen yhteydessä uudestaan.</p> | Hirvieläinkantojen säateleminen on tärkeää etenkin liikenneturvallisuuden takia osana laajempaa kannanhoitoa. Metsästykseseen liittyy aina riskitekijöitä (onnettomuudet, haavakot) joita hoito- ja käyttösuunnitelman avulla pyritään minimoimaan.                                   | x          | x           |               | Ei vaikutusta                | Hirvieläinten metsästys rajataan vain puiston tiettyihin osiin, jonne ei ohjata kävijöitä. Metsäystseurat informoivat metsästyksessä alueen muita käyttäjiä.                                        |
| Tavoite: Matildanjärvi toimii virkistyskalastuskohteena vuoden 2026 kevääseen saakka. Huhtikuusta 2026 alkaen järvi on kalastettavissa yleiskalastusoikeuksin ja sitä ylläpidetään helppona ja kaikille kalastamisesta kiinnostuneille mielekkäänä alueena.                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                     |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                           |
| Kalojen istutukset. Kirjolohien istutuksia Matildanjärveen jatketaan vuoden 2025 loppuun saakka. Huhtikuusta 2026 lähtien järvi on kalastettavissa yleiskalastusoikeuksin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kirjolohen kalastus on ollut tärkeä vetovoimatekijä Matildanjärvellä, ja sen loppuessa myytyjen kalastuslupien ja vuokrattujen veneiden määrä voi alueella vähentyä. Mahdollisesti vähentyvä kalastus ja kirjolohen istutuksen lopettaminen vaikuttavat positiivisesti järven tilaan. | x          | x           | x             |                              | Riittämätön erävalvonta ja resurssit altistavat alueen kalastuksen lieveilmiöille, kuten salakalastukselle, roskaantumiselle ja kulumiselle. Resursseja kohdennettava lieveilmiöiden vähentämiseen. |
| Tavoite: Metsäyststornien käyttö ja ylläpito yleisen turvallisuuden kannalta sekä kannanhoidollisen metsästyksen edellytyksenä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                     |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                           |
| Metsäyststornien käyttö ja ylläpito. Metsäyststornien käyttö ja ylläpito välttämättömissä paikoissa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                       | x          | x           |               | Ei vaikutusta                | Mahdollistetaan metsäyststornien käyttö ja ylläpito välttämättömissä paikoissa.                                                                                                                     |

| Tavoite: Järjestettävissä tapahtumissa huomioidaan muut käyttäjät, paikalliset asukkaat, herkäät alueet ja ajankohdat sekä kumuloituvat vaikutukset.                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|-------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                     | Ekolo-<br>ginen | Sosiaa-<br>linen | Talou-<br>ellinen | Vaikutus<br>direktiivi-<br>arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                     |
| .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                               |
| Tavoite: Kansallispuistossa toimitaan kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailu yrityksillä on kestävän luontomatkailun sopimus Metsähallituksen kanssa ja ne toimivat kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti tukien kansallispuiston suojelutavoitteita sekä luonto- ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä. |                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                     | Ekolo-<br>ginen | Sosiaa-<br>linen | Talou-<br>ellinen | Vaikutus<br>direktiivi-<br>arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                     |
| Sopimukset. Kansallispuistossa toimivien yritysten kanssa solmitaan yhteistyösopimukset toistaiseksi voimassa oleviksi. Sopimukset perustuvat kestävän luontomatkailun periaatteisiin ja tavoitteisiin. Käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia tehdään tarvittaessa.                                                                           | Sopimusten avulla ohjataan kansallispuistossa tapahtuvaa toimintaa. Sopimusten avulla matkailu yritys voi toimia kansallispuistossa sen arvot sekä rajoitukset huomioiden ja elinkeinoansa vahvistaen. | x               | x                | x                 | Mahdollinen vaikutus                | Sopimusten ja vuorovaikutusten puuttuessa toiminta voi olla ympäristölle haitallista. Riskiä torjutaan yhteistyöllä ja viestinnällä.                                                                                                          |
| Vuokrakäytössä olevien rakennusten ylläpito. Kansallispuistossa olevien asiakaskäytössä olevien vuokrattujen rakennusten ja yrityskäytössä olevia rakennuksia ylläpidetään sopimusten mukaisesti niillä toimivien luontomatkailu yritysten kanssa.                                                                                        | Vuokraajan on helpompi toimia ja harjoittaa matkailuelinkeinoa hyväkuntoisissa rakennuksissa. Asiakkaiden silmissä huonokuntoiset rakennukset eivät herätä luottamusta.                                |                 | x                | x                 | Ei vaikutusta                       | Rakennuksia ei ylläpidetä, mikä johtaa korjausvelan kasvamiseen. Riski torjutaan riittävällä resurssoinnilla.                                                                                                                                 |
| Tavoite: Matildanjärveä kehitetään puiston pääsisäänkäyntinä.                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                     | Ekolo-<br>ginen | Sosiaa-<br>linen | Talou-<br>ellinen | Vaikutus<br>direktiivi-<br>arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                     |
| Matildanjärven kehittäminen. Matildanjärveä kehitetään kansallispuiston pääsisäänkäyntinä.                                                                                                                                                                                                                                                | Kansallispuisto tarvitsee selkeän ja fyysisesti eheän pääsisäänkäynnin, jossa on riittävät palvelut.                                                                                                   |                 | x                |                   | Ei vaikutusta                       | Nykyiset Matildanjärven pääsisäänkäynnin palvelut sirpaloituvat useammalle toimijalle ja alueelle tulee yleiseltä käytöltä rajattuja alueita, mikä voi johtaa ristiriitatilanteisiin, kiistoihin yms. Riski torjutaan hyvällä suunnittelulla. |
| Tavoite: Palvelurakenteiden laatu ja määrä ovat oikein mitoitettuja, suunnattuja ja sijoitettuja luonto- ja kulttuuriperintöarvot, eri kohderyhmät, yhdenvertaisuus ja ilmastomuutos huomioiden. Ylläpidolla ja huollolla pystytään ylläpitämään alueen palveluiden taso.                                                                 |                                                                                                                                                                                                        |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                     | Ekolo-<br>ginen | Sosiaa-<br>linen | Talou-<br>ellinen | Vaikutus<br>direktiivi-<br>arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                     |
| Asiakaslähtöinen reittien, palveluinfran ja opastusviestinnän kehittäminen. Vastataan kasvaneeseen kysyntään ja                                                                                                                                                                                                                           | Paremman asiakasymmärryksen myötä pystytään paremmin sovittelemaan kysyntää kansallispuiston palvelutarjontaan ja rajoitteisiin.                                                                       |                 | x                |                   | Ei vaikutusta                       | Ei tunneta kansallispuistoon kohdistuvia tarpeita, puuttuu asiakasymmärrys. Riskiä torjutaan yhteistyöllä ja riittävällä kävijätiedolla.                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                  |   |   |  |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| monipuolistuvien retkeilijäprofiilien tarpeisiin kehittämällä palveluja yhdessä asiakkaiden kanssa palvelumuotoilun ja erilaisten yhteiskehittämisen menetelmien avulla. Asiakaslähtöisyys huomioidaan läpileikkaavasti eri toiminnoissa.                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                  |   |   |  |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Käyntimäärä- ja kävijätieto. Kansallispuiston käyntimääriä seurataan laskureiden avulla. Kävijöiden kokemuksista ja toiveista saadaan tietoa esimerkiksi luontoon.fi palautejärjestelmän avulla. Uusien menetelmien kehittämisessä ja käyttöönotossa (mm. digitaalisuus) ollaan aktiivisesti mukana.                                                                                            | Kävijälaskennan avulla saadaan tietoa eri palvelukokonaisuuksien käyttöasteesta. Kävijäpalautteen avulla saadaan tietoa kävijöiden toiveista ja palveluiden aukkopaikoista.      |   | x |  | Ei vaikutusta        | Kävijälaskenta ei toimi. Palautejärjestelmä ei toimi. Riskiä torjutaan riittävällä resurssoinnilla ja hyvällä suunnittelulla.                                                                                                                                                                                                                    |
| Leiriytyminen. Leiriytyminen on sallittua kartaan osoitettujen taukopaikkojen välittömässä läheisyydessä lukuun ottamatta Kariholmaa ja Kavanderinlahtea. Mikäli taukopaikka poistuu käytöstä niin poistuu myös leiriytymisoikeus. Sallitut leiriytymispaikat osoitetaan kartoilla. Tarvittaessa leiriytymiseen varattu alue merkitään maastoon. Onnelannummi on varattu ryhmien leirikäyttöön. | Leiriytymisen kohdentaminen taukopaikoille vähentää ympäristön kulumista muualla. Järvien rannoilla se voi vähentää myös lieveilmiöitä kuten luvatonta tulentekoa ja kalastusta. | x | x |  | Mahdollinen vaikutus | Kävijät eivät tiedosta järjestyssäännön tuomia uusia pelisääntöjä. Riskiä torjutaan viestinnän ja opastuksen avulla.                                                                                                                                                                                                                             |
| Monikäyttöreitit. Uusien reittien käyttömuotojen yleistyessä osasta reiteistä tulee ns. monikäyttöreittejä. Tämä huomioidaan reittimerkinnöissä ja opasteissa.                                                                                                                                                                                                                                  | Kävijöiden on sopeuduttava reittien erilaisiin käyttäjiin.                                                                                                                       |   | x |  | Ei vaikutusta        | Tietoisuus reittien monikäytöstä ei saavuta kävijöitä ja kävijöiden kesken voi syntyä ristiriita- ja vaaratilanteita. Riskiä torjutaan viestinnällä ja opastuksella.                                                                                                                                                                             |
| Palveluvarustuksen purkaminen. Palveluvarustuksen purkaminen on mahdollista kohteilla, joiden katsotaan istuvan huonosti kansallispuiston palvelutarjontaan tai ylläpito käyttöasteeseen suhteutettuna on kallista.                                                                                                                                                                             | Purkaminen aiheuttaa mielipahaa käyttäjien parissa ja voi johtaa poistetun palveluvarustuksen paikalla epäasialliseen käyttäytymiseen,                                           | x | x |  | Ei vaikutusta        | Resurssien vähetessä joudutaan purkamaan palveluita liikaa. On myös mahdollista, että purkamisesta huolimatta käyttö jatkuu, mikä voi heijastua ympäristöön epäasiallisena käytöksenä, kuten puiden kaatamisena ja luvattomina tulentekopaikkoina. Riskin toteutumista voidaan torjua riittävällä resurssoinnilla, viestinnällä ja opastuksella. |
| Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Kansallispuistossa pyritään ylläpitämään suurin osa nykyisistä merkityistä reiteistä,                                                                                                                                                                                                                                                                 | Palveluiden ylläpito keskittää kulumista niiden ympärille ja vähentää kulumista laajemmalla alueella. Palveluiden ylläpito lisää ihmisten hyvinvointia.                          | x | x |  | Mahdollinen vaikutus | Resurssien pienetessä voi palveluiden määrä ja niiden ylläpidon taso laskea. Riskiä torjutaan riittävällä resurssoinnilla ja hyvällä suunnittelulla.                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |   |   |  |               |                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>taukopaikoista ja pysäköintialueista. Muutokset ovat jatkossa todennäköisiä, sillä palveluvarustusta joudutaan sopeuttamaan resursseja vastaavaksi. Retkeilyrakenteiden tärkeyttä tullaan arvioimaan valtakunnallisesti yhteisillä kriteereillä. Tavoitteena on, että myös tulevaisuudessa Teijon kansallispuistossa retkeilijöiden käytössä on mahdollisimman kattava ja monipuolinen, laadukkaasti ylläpidetty verkosto, joka mahdollistaa maksuttomia, turvallisia, kestäviä ja myös esteettömiä luontoelämyksiä. Merellä syrjävyöhykkeellä sijaitsevista kolmesta taukopaikasta pyritään säilyttämään yksi. Reittien kestäväointiä ja herkästi kuluvien kohteiden kunnostamista tehdään jatkuvana työnä erillisten vuosisuunnitelmien mukaan. Kohteiden huoltoa varten voidaan tehdä tarvittaessa uusia kesäaikaisia huoltoreittejä. Taukopaikkoja voidaan perustelluista syistä poistaa käytöstä. Niiden haltijuus ja ylläpito on perustelluissa tapauksissa myös mahdollista luovuttaa sopimuksella ulkopuoliselle taholle. Taukopaikat ovat lähtökohtaisesti kaikille avoimia ja ilmaisia, mutta niitä voidaan muuntaa perustelluista syistä varattavaksi taukopaikaksi.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |   |   |  |               |                                                                                                             |
| <p>Pyöräilyreitit. Pyöräily sallitaan merkityillä reiteillä ja metsäteillä. Järjestyssäännöllä kielletään pyöräily Matildanjärven ja Puolakkajärven alueen pitkospuilla sekä Muurahaispolulla. Pyöräilyä ohjataan suosittelemalla joitakin reittejä. Suositeltavien reiteille tehdään erilliset toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan yksityiskohdat. Pyöräilyä ajatellen reittien</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>Järjestyssäännön myötä saadaan Teijon kansallispuistoon pelisäännöt pyöräilyyn. Pyöräily ohjataan pois merkitsemättömiltä poluilta, mikä vähentää ympäristön kulumista. Pyöräily ohjataan myös pois Matildanjärven itäpään pitkospuilta sekä Muurahaispolulta, joissa kohtaamistodennäköisyys patikoitsijoiden ja pienten lasten kanssa kulkevien perheiden kanssa on suuri.</p> | x | x |  | Ei vaikutusta | <p>Pelisäännöt eivät tavoita pyöräilijöitä. Riskin torjuntaan tarvitaan vahvaa viestintää ja opastusta.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |   |   |   |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| suunnittelussa arvioidaan tarpeet mm. reittien kestäväinnille ym. toimenpiteille, joilla vähennetään urien hallitsematonta leviämistä. Osa reiteistä tai reittien osuuksista voi olla monikäyttöreittejä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |   |   |   |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Ratsastusreitit. Ratsastus on sallittua metsäteillä. Kansallispuistoon voidaan suunnitella selkeitä ja merkittyjä ratsastusreittejä, joissa metsäteiden lisäksi voi olla mukana merkittyjen reittien osuuksia. Näille tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan toteutuksen yksityiskohdat ja huomioidaan asiakasturvallisuus. Yrityksille ratsastus sallitaan maksullisella käyttöoikeussopimuksella, harrastuskäyttö ei vaadi sopimuksia. Jotkut reitin osuudet voivat olla monikäyttöreittejä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ratsastamisen mahdollistaminen metsäteillä palvelee itsenäistä ratsastustoimintaa. Metsäteillä ratsastustoiminta auttaa pitämään teitä avoimina. Ratsastusreitit mahdollistavat maksulliset ja opastetut ratsastusretket, mutta toisaalta hevosten jätösten mukana voi kansallispuistoon tulla uusia lajeja. | x | x | x | Ei vaikutusta | Monikäyttöreiteillä voi tulla yllättäviä kohtaamisia. Kävijöiden on tärkeä tiedostaa merkattujen reittien luonne. Riskiä torjutaan viestinnän ja opastuksen avulla.                                                                                                                                                                       |
| Uudet reitit. Uudet merkityt ja kartoille vietävät reitit pohjautuvat maastoon jo muodostuneille, olemassa oleville vanhoille metsäteille ja poluille tai aiemmin hylätyille reittiosuuksille. Yhdysreitti Kirjakkalasta Matildanjärvelle kytkee yhteen olemassa olevia reittejä lyhyiden lisäosuuksien avulla. Tullimetsän uusi kaava-alue voidaan yhdistää Jeturkastin reitille olemassa olevia metsäteitä ja polkuja käyttäen. Tämä palvelisi niin Rannikkoreitin pyöräilijöitä kuin Tullimetsän kaava-alueen rakentamisen myötä vahvistuvaa yhteyttä kansallispuiston ja Mathildedalin kylän välillä. Endalin taukopaikka voidaan kytkeä metsäteitä ja polkuja myöten vahvemmin Tapaninkierrokseen. Huoltotukikohdan vierestä kulkeva, aiemmin poistettu reitti Matildanjärvelle voidaan palauttaa. Matildanjärven | Uusilla reiteillä lisätään reittitarjontaa, ohjataan kulkemista tietyille reiteille ja vakiinnutetaan polkuja, joita jo käytetään ilman virallista reittistatusta.                                                                                                                                           | x | x |   | Ei vaikutusta | Reittejä ei toteuteta, mutta niitä kuitenkin käytetään. Kokonaisuuden hallintaa ja suunnitelmallista toimintaa voi tukea opastusviestintäsuunnitelman ja riittävän resurssoinnin avulla. Riskinä on myös, että toimenpiteiden toteutuksessa kulttuuriperintöarvot vaurioituvat, ellei niitä oteta tarpeeksi huomioon suunnittelun aikana. |

| etelärannan osittain vaarallinen reittiosuus siirretään ylemmäksi, jo olemassa olevalle polulle. Kaikille reiteille tehdään erilliset, tarkemmat toimenpidesuunnitelmat, joissa yksityiskohtaiset linjaukset, viitoitus ja merkinnät määritellään tarkemmin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tavoite: Teijon kansallispuiston kävijä ymmärtää suojelualueen arvot, suhtautuu myönteisesti luonnon ja kulttuuriperinnön suojeluun, ymmärtää toiminnan rajoitteet ja tuntee kansallispuiston säännöt. Kävijä toimii kansallispuistossa vastuullisesti sääntöjä noudattaen ja luontoarvot huomioiden. Kansallispuisto ei näydy vain toimintaympäristönä, vaan ymmärretään myös luonnonsuojelualueena, jossa on arvokkaita luontotyyppisiä ja uhanlaisia lajeja sekä kulttuuriperintöä.</b>                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Opastusviestintäsuunnitelma. Opastusviestintäsuunnitelmassa määritetään esim. monikäyttöreiteistä viestiminen, viitoitus, reittimerkintä ja opastustaulujen sijainnit ja sisällöt. Opastusviestintäsuunnitelmassa määritetään myös pääsisäänkäynnin opastuskonsepti tilanteessa, jossa luontokeskuksen asiakaspalvelu on siirtynyt digitaaliseksi. Opastusviestintäsuunnitelman avulla määritetään keinot, joilla kävijöille kerrotaan kansallispuiston palveluista, luonnonsuojelualueen uusista pelisäännöistä, luonto- ja kulttuuriperintöarvoista sekä vastuullisista retkeilytavoista. | Turvalliseksi koettu käynti kansallispuistossa vahvistaa luontosuhdetta. Harkittujen viestintäkanavien ja -tapojen ja oikein mitoitettujen opastusten avulla mahdollistetaan sekä omatoimikävijöille että matkailuyritysten asiakkaille turvallinen ja positiivinen käyntikokemus. | x          | x           | x             | Mahdollinen vaikutus         | Puutteellinen viitoitus, viestintä ja opastus voivat johtaa eksymisiin ja epäasialliseen käyttäytymiseen, josta kärsii myös kansallispuiston luonto. Riskiä torjutaan riittävällä asiakasymmärryksellä, riittävällä viestinnällä ja opastuksella sekä riittävällä resurssoinnilla. |
| <b>Tavoite: Yhteistyö ja vuorovaikutus paikallisten asukkaiden ja keskeisten toimijoiden kanssa on jatkuvaa ja kansallispuiston erilaisia käyttömuotoja yhteensovittavaa.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Sidosryhmäyhteistyö. Yhteistyöllä eri sidosryhmien kanssa yhteensovitetaan erilaisia käyttömuotoja ja kehitetään kansallispuiston palveluita asiakaslähtöisesti ja kestävästi.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kansallispuistoon rantautuu ajoittain uusia käyttömuotoja, jotka vaatimuksiltaan ja vaikutuksiltaan voivat olla hyvin erilaisia. Vaikutukset saattavat kohdistua ympäristöön tai toisiin alueen käyttäjiin.                                                                        | x          | x           |               | Mahdollinen vaikutus         | Riskinä voi olla ympäristöön ja/tai toisiin käyttäjiin kohdistuva haitta. Riskiä torjutaan yhteistyöllä ja viestinnällä.                                                                                                                                                           |
| <b>Tavoite: Teijon ekologinen kokonaisuus vahvistuu ja alue säilyy askelkivenä mantereen ja saaristovyöhykkeen välillä.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Toimenpide                                                                                                                                                                     | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                 | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Edunvalvonta. Edunvalvonnassa esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö huomioidaan, että Teijon kansallispuiston kytkeytyneisyys säilyy ympäröiviin suojelualueisiin. | Teijon ympärillä on monenlaista toimintaa ja maankäytön ratkaisulla on vaikutusta kansallispuiston kokonaisuuteen. Laajemmin maankäytön suunnittelu (kuten kaavoitus) vaikuttaa Teijon kytkeytyneisyyteen muihin luontokohteisiin. | x          | x           | x             | Mahdollinen vaikutus         | Arvokkaat alueet pirstoutuvat ja näin vaikuttaa lajistoon ja luontotyypeihin. Torjutaan edunvalvonnalla ja riittävillä resursseilla. |

**Tavoite: Teijon kansallispuisto on helposti saavutettavissa ja sinne lähtemisen kynnys on matala.**

| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                           | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Joukkoliikennemahdollisuuksien näkyminen. Joukkoliikennemahdollisuuksia pidetään esillä sekä sosiaalisen median kanavissa että luontoon.fi:ssä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Joukkoliikennettä käyttämällä myös autottomat pystyvät vierailemaan kansallispuistossa. Ympäristönäkökulmasta on hyvä asia, mikäli joku vaihtaa oman auton käytön joukkoliikennevälineeseen. | x          | x           |               | Ei vaikutusta                | Mikäli joukkoliikenteen käyttö jää vähäiseksi niin se lopetetaan. Riskiä torjutaan viestimällä joukkoliikennemahdollisuudesta.                                                                                              |
| Pysäköintialueiden oikea mitoitus ja ylläpito. Matildanjärvi on puiston pääsisäänkäynti ja sen yhteydessä ylläpidetään tiloja myös linja-autojen ja joukkoliikenteen tarpeisiin. Pienempiä parkkipaikkoja on mahdollista laajentaa tarvittaessa. Pysäköintialueiden laajennuksista tehdään tarkemmat toimenpidesuunnitelmat ennen niiden toteuttamista. Suunnittelussa huomioidaan alueen luontotyyppit ja suojelullisesti huomionarvoinen lajisto. Toimenpidesuunnitelmista tiedotetaan Varsinais-Suomen ELY-keskusta ja tarvittaessa pyydetään lausunto suunnitelmien vaikutuksista Natura-alueeseen. | Oikein mitoitetuilla pysäköintialueilla mahdollistetaan kävijämäärän kasvu sekä matkailutoiminta.                                                                                            |            | x           | x             | Ei vaikutusta                | Pysäköintipaikkojen mitoitus ei vastaa kysyntää. Riskiä torjutaan tuntemalla kävijämäärien kehitys, ymmärtämällä kävijöiden ohjautuminen ja liikkuminen alueen sisällä. Riskiä torjutaan myös viestinnällä ja opastuksella. |

**Tavoite: Teijon kansallispuisto on tunnettu retkeily- ja luontoliikuntamahdollisuuksistaan, se palvelee niin perheitä, eri lajien harrastajia kuin toimintarajoitteisia.**

| Toimenpide                                                                                                                  | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                     | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kokemattomien retkeilijöiden huomioiminen. Retkeilytaitojen heikkeneminen esim. puutteelliset polttopuiden pilkkomistaidot, | Retkeilytaitojen heikkeneminen voi johtaa eksymisiin, vaaratilanteisiin tulen kanssa ja epäasialliseen käyttäytymiseen kuten luvattomaan kalastamiseen ja meluamiseen. |            | x           |               | Ei vaikutusta                | Riittämätön viitoitus ja opastus. Riskiä torjutaan hyvällä suunnittelulla, viestinnällä ja opastuksella. |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                            |            |             |               |                              |                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| tulentekotaidot, leiriytymistaidot ja suunnistustaidot huomioidaan kansallispuiston rakenteissa, työkaluissa, opastustauluissa ja viitoituksessa,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                            |            |             |               |                              |                                                                                                                                             |
| Kuvavalinnat digitaalisessa viestinnässä. Digitaalisessa viestinnässä, kuvien valinnoissa huomioidaan erilaisia käyttäjiä niin perheitä, ikääntyneitä, eri harrastuslajeja, toimintarajoitteisia jne.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Kansallispuiston monenlaisia käyttäjiä kuvin esiin nostamalla vahvistetaan mielikuvaa kaikille sopivasta kansallispuistosta. Mielikuva muokkaa käyttäytymistä ja useampi voi löytää tiensä luontoon, omaa luontosuhdetta vahvistamaan.                     |            | x           |               | Ei vaikutusta                | Yksipuolisella kuva-aineistolla mielikuva kansallispuiston käyttäjistä kapenee. Riskiä torjutaan harkitulla kuvien hankinnalla ja käytöllä. |
| Luontopolut. Ylläpidetään Totin luontopolku ja Muurahaispolku. Jeturkasin esteettömälle reitille voidaan lisätä luontopolkuaineistoa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Luontopolkujen avulla avataan kävijöille ympäröivää luontoa, sen merkitystä ja sisäistä mekanisme. Tämä vahvistaa kävijän ymmärrystä ja luontosuhdetta.                                                                                                    |            | x           |               |                              | Riskinä on, että resurssisysteistä ei pystytä luontopolkuja ylläpitämään. Riskiä torjutaan varmistamalla riittävä resurssointi.             |
| Opastusviestintäsuunnitelman toteuttaminen. Toteutetaan opastusviestintäsuunnitelman toimenpiteet koskien mm. pääsisäännöksen konseptia, viitoitusta sekä kansallispuiston ja monikäyttöreiteistä viestintää.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Päivittämätön, riittämätön tai virheellinen opastus voi johtaa väärinkäytöksiin esimerkiksi leiriytymisen tai reittien käytön kanssa. Leiriydytään entiseen tapaan missä vaan tai ajetaan pyörällä merkitsemättömillä reiteillä ja kielletyillä reiteillä. | x          | x           |               | Ei vaikutusta                | Ehdotettuja toimenpiteitä ei toteuteta resurssien puuttuessa. Riskiä torjutaan riittävällä resurssoinnilla.                                 |
| Yhdenvertaisuutta huomioivien palveluiden tarjonta. Täydennetään ja kehitetään kansallispuiston esteettömiä palveluita. Esteettömissä palveluissa tavoitellaan toiminnallisia kokonaisuuksia. Esteettömien reittien rakentamiseen ja merkitsemiseen tehdään erilliset toimenpidesuunnitelmat, joissa tarkastellaan yksityiskohdat. Huolehditaan, että erilaiset opasteet, aineistot ja verkkosivut palvelevat yhdenvertaisesti eri käyttäjäryhmiä opastusviestintäsuunnitelman ja Metsähallituksen linjausten mukaisesti. Alan järjestöjä otetaan mukaan kehittämistyöhön ja viestintään. | Esteettömiä palveluita laajentamalla lisätään kansallispuiston vetovoimaa ja laajennetaan käyttäjäkuntaa. Ulkoilulla on puolestaan vaikutusta kävijöiden hyvinvointiin.                                                                                    |            | x           |               | Ei vaikutusta                | Kävijät eivät löydä esteettömiä palveluita. Riskiä torjutaan viestinnällä, opastuksella ja yhteistyöllä.                                    |
| <b>Tavoite: Kulutukselle herkkien luontotyyppinen, kuten silikaattikalliot, kalliojyrkänteet, suot ja pienvedet säilyvät ja lajiston tila paranee. Käyttöä ei ohjata kulutukselle herkille alueille.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                            |            |             |               |                              |                                                                                                                                             |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                         | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                   |

| Reittien kunto ja huolto sekä merkintä. Käytön ohjaus..                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Kulutukselle herkäät luontotyypit ovat hitaita palautumaan. Kalliopintojen lajisto on herkkää ja hitaasti kasvavaa. Suoympäristöissä kulun laajeneminen jättää pitkäaikaiset jäljet.                                                                                                       | x               | x                | x                 | Mahdollinen vaikutus                | Ohjaus kestäville reitinosille. Rakenteiden ylläpidon resurssit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|-------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tavoite: Metsäisten luontotyyppien tila paranee ja luonnonmetsien pinta-ala lisääntyy. Lahopuulajiston määrä on lisääntynyt ja metsälajisto monipuolistuu.</b>                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                 |                  |                   |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ekolo-<br>ginen | Sosiaa-<br>linen | Talou-<br>ellinen | Vaikutus<br>direktiivi-<br>arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Ajantasainen tieto uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista ja esiintymisestä. Lajisto-inventointitietoja täydennetään tarvittaessa, esimerkiksi uhanalaisten lajien osalta. Lajistotieto hoidon suunnitteluun. Kulutuksen ja muiden hoitotöiden vaikutus lajistoon.                                                                             | Edistää alueiden hoitoa ja hoitotarpeiden huomioimista sekä käytön ohjausta. Ajantasainen lajitieto kuvaa suojelualueen tilaa.                                                                                                                                                             | x               |                  |                   | Mahdollinen vaikutus                | Resurssien puute estää alueen hoidon ja hoitotarpeiden huomioimisen. Torjutaan riittävillä resursseilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Haitallisten vieraslajien hävittäminen ja vierasperäisten puulajien vähentäminen. Vieraslajien poistaminen, esiintymiä seurataan vuosittain. Pyritään hävittämään EU:n ja kansallisen vieraslajiluettelon haitalliset vieraslajit. Seurataan vierasperäisten puulajien istutuksia ja niiden tuottamaa taimiainesta poistetaan (erityisesti jättituija). | Suora ekologinen vaikutus: vieraslajien aiheuttama luontotyyppien muuttuminen ja tilan heikentyminen pysähtyy. Alkuperäislajit vahvistuvat, kun kilpailu vieraslajien kanssa vähenee. Haitallisten vieraslajien osalta myös ymmärrys ja yleinen hyväksyttävyyys vaikuttaa lopputulokseen.  | x               | x                |                   | Mahdollinen vaikutus                | Kaikkia yksittäisiä vieraslajiesiintymiä ei tunneta, joten ne voivat levitä. Vieraslajit leviävät alueelle puiston ulkopuolelta (eteenkin tien varren lupiini) siementen ja puutarhajätteiden mukana. Resurssit torjuntaan ja torjuntamenetelmien kehittämisen seuranta. Viestintä ja kyltitys alueella: puutarhajätteiden tuominen maastoon on kielletty.                                                                                                              |
| Lehtojen ja pähkinäpensastojen kunnostus sekä metsärakenteen monipuolistaminen. Alueiden luonnontilainen kehitys, tarvittaessa lahoppuuta voidaan lisätä muun ennallistamisen yhteydessä. Lehtolajiston hoito poistamalla havupuuta ja muita jalopuita ja pähkinäpensasta haittaavaa puustoa.                                                           | Lehtojen ja lehtolajiston hoito ja lajiston monipuolistaminen puustoa poistamalla tai kaulaamalla. Myös talousmetsärakennetta voidaan monipuolistaa puustoa käsittelemällä. Hoitotyöt nopeuttavat luontotyyppien määrän lisääntymistä ja parantavat niistä riippuvaisten lajien elinoloja. | x               | x                |                   | Mahdollinen vaikutus                | Lehtokohteilla puustolla elävillä lajeilla voi olla erilaiset ympäristövaatimukset - raivaaminen voi heikentää kosteutta ja varjoisuutta vaativien lajien elinmahdollisuuksia. Ajantasainen lajistotieto on tärkeää.                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Palojatkumon ylläpito metsiä kulottamalla. Metsien ennallistaminen kulottamalla lisää palolajiston elinmahdollisuuksia ja monipuolistaa puustorakennetta. Palojatkumon ylläpito eli suunnitelman mukaisten kuvioiden poltto 2 - 3 kertaa kymmenvuotiskaudella.                                                                                          | Mahdolliset lyhytaikaiset savuhaitat lähialueen asukkaille. Poltettavilla alueilla tehdään puunkorjuu, jolla on vaikutus reitinosien hetkelliseen käyttöön.                                                                                                                                | x               | x                |                   | Mahdollinen vaikutus                | Poltot eivät toteudu ulkopuolelta tulevien rajoitteiden takia. Torjutaan metsien kulutuksen huolellisella valmistelulla, kulutuksen hyväksyttävyyden saamisella sekä polttojen tiedottamisella ja viestimisellä. Riskinä myös, että tuli karkaa kulotusalueelta. Huolehdittava pelastussuunnitelmasta ja ohjeiden mukaisista palokujista, sammutus- ja kastelujärjestelmistä. Metsäteiden kunto vaikuttaa polttojen ja niihin liittyvien puunkorjuuiden toteuttamiseen. |

| Tavoite: Pohjavesivaikutteisten soiden ja pienvesien luonnontilaisuutta parannetaan kunnostuksilla. Suolajisto säilyy ja niiden tila paranee. Luontainen taimenkanta säilyy ja elpyy.                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                      |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                   | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Kattavat ja ajantasaiset lajitiedot pohjavesivaikutteisista suolajeista. Lähteiden ja lähdesoiden lajistotiedot ovat ajantasaiset.                                                                                                                                                                      | Ajantasainen tieto edesauttaa hoidon- ja käytön suunnittelua ja edunvalvontaa sekä kuvaa lajiston tilaa.                                                                                                                                                             | x          |             |               | Mahdollinen vaikutus         | Resurssien puute estää alueen edunvalvontaa sekä hoidon ja hoitotarpeiden huomioimista. Torjutaan riittävillä resursseilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Puron tai kosken ennallistaminen. Taimenen ja muiden virtavesilajien elinympäristöjä hoidetaan tarvittaessa osana suunnittelualueen ulkopuolisia toimenpiteitä. Purokunnostuksia tehdään Teijon alueen pienissäkin noroissa ja puroissa. Meriyhteyden palauttaminen Lohiojaan. Lähteiden kunnostaminen. | Taimenpurojen ennallistaminen ja kutupaikkojen kunnostus parantaa taimenkantojen elinvoimaisuutta. Meriyhteyden palauttaminen vahvistaa luonnonkalakantoja. Pienempien purojen kunnostus ja nousuesteiden poistaminen palauttavat virtavesiekosysteemiä ja lajistoa. | x          | x           | x             | Mahdollinen vaikutus         | Patojen ja purojen kunnostaminen edellyttää yhteistyötä eri maanomistajien ja viranomaisten välillä. Kyseessä on mittava toimenpide, jonka rahoitus edellyttää laajaa yhteishanketta. Peratuissa uomissa voi esiintyä uhanlaisia lajeja joiden ympäristövaatimukset pitää huomioida kunnostuksissa. Riskinä on myös, että toimenpiteiden toteutuksessa kulttuuriperintöarvot vaurioituvat, ellei niitä oteta tarpeeksi huomioon suunnittelun aikana. |
| Tavoite: Vedenalaisten inventointien ja seurantojen tieto on kattavaa ja sitä hyödynnetään järvien, virtavesien ja merensuojelussa. Tärkeimmät vedenalaiset eliöyhteisöt ja uhanalaiset lajit ovat suojelun piirissä.                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                      |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                   | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Järvien ja virtavesien inventointi ja lajistotiedon kartoitus. Alueen järviä ja virtavesiä inventoidaan ja niistä on ajantasaiset biotooppi- ja lajistotiedot.                                                                                                                                          | Inventoinneissa löytyy luontotyyppejä tai lajeja. Ajantasaisella tiedolla voidaan arvioida sisävesien tilaa ja suunnitella niiden hoitotarvetta. Paremmat tiedot helpottavat myös edunvalvontaa ja käytön ohjausta.                                                  | x          | x           |               | Mahdollinen vaikutus         | Resurssien puute estää alueen edunvalvontaa sekä hoidon ja hoitotarpeiden huomioimista. Torjutaan riittävillä resursseilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Meriluontotiedon keruu ja ajantasainen aineisto. Merialueen inventointeja jatketaan ja alueelta on ajantasaiset tiedot. Luontotyyppi- ja lajitieto tarkentuu.                                                                                                                                           | Löytyy luontotyyppejä tai lajeja. Ajantasaisella tiedolla voidaan arvioida merialueen tilaa. Paremmat tiedot helpottavat myös edunvalvontaa ja käytön ohjausta.                                                                                                      | x          | x           |               | Mahdollinen vaikutus         | Resurssien puute estää alueen edunvalvontaa sekä hoidon ja hoitotarpeiden huomioimista. Torjutaan riittävillä resursseilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Tavoite: Säännölliset kuntoarvioinnit, vuosihoollot ja korjaustoimet toteutetaan. Luonnonhoitotoimet tukevat arkeologisten kohteiden hoitoa.                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                      |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                                                                                                   | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Arkeologisen kohteen hoito raivaamalla ja poistamalla rakenteilla kasvavaa puustoa. Teijon alueen arkeologiset kohteet huomioidaan alueen käytössä eli maata ei muokata ja                                                                                                                              | Umpeenkasvu ja tuulenkaadot saattavat vaarantaa arkeologisten kohteiden tilaa.                                                                                                                                                                                       |            | x           |               |                              | Arkeologisten kohteiden tila voi heiketä. Torjutaan mahdollisilla raivauksilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| rakenteita uhkaavat puut (mm. tuulenkaadot) poistetaan. Ainakin yksi edustava miilu kehitetään nähtävyysskohteeksi olemassa olevan reitin läheltä. Arkeologisten kohteiden hoitoa edistetään raivauksin ja muilla luonnonhoitotoilla.                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                  |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------------|---------------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rakennusperinnön jatkuva kunnossapito ja oikea-aikaiset korjaukset. Kirjakkalan ruukkikylää ja Sahajärven vesivoimalarakennusta sekä patorakenteita suojellaan ja ylläpidetään niin, että rakennusten ja rakenteiden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Huonokuntoisten patojen korjausta edistetään. Kirjakkalan ruukkikylän osalta toimenpiteen kirjaus koskee siltä osin, ellei Metsähallitus päädy luopumaan sen rakennuskannasta. | Arvokkaan rakennusperinnön turvaaminen, Kirjakkalan osalta mahdollistaa myös matkailun yritystoiminnan sekä kansallispuiston nähtävyysskohteen. Suojeltuihin patoihin liittyvä patoturvallisuus. |            | x           | x             |                              | Riskinä rakennusperinnön kunnon heikkeneminen ja patoturvallisuuden heikentyminen. Turvataan toteuttamalla kuntotarkastukset, kunnostussuunnitelmat ja tarvittavat resurssit. |
| Tietoja alueen kulttuuriperintökohteista täydennetään tarpeen mukaan inventoinnin ja dokumentoinnin. Tietoja alueen kulttuuriperintökohteista täydennetään tarpeen mukaan esim. reittien rakentamiseen, ennallistamiseen, luonnonhoitoon tai muihin sellaisiin toimenpiteisiin liittyen, mistä voi aiheutua riskejä kulttuuriperintökohteiden säilymiselle.                                                                              | Yhteensovitetaan alueen eri arvojen suojelun, hoidon ja ylläpidon toimet.                                                                                                                        |            | x           |               |                              | Ilman ajantasaista tietoa voidaan tuhota kulttuuriperintöarvoja. Toimenpidesuunnitelmat toimitetaan hyvissä ajoin kulttuuriperinnön asiantuntijalle arvioitavaksi.            |
| <b>Tavoite: Muut toimenpiteet</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                  |            |             |               |                              |                                                                                                                                                                               |
| Toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Vaikutusten kuvaus                                                                                                                                                                               | Ekologinen | Sosiaalinen | Taloudellinen | Vaikutus direktiivi-arvoihin | Riskit ja niiden torjunta                                                                                                                                                     |
| Kalastuksen luvat. Kartoitetaan Kaisaaren, Mäntysaaren ja Isosaaren edustalla olevien vesialueiden mahdollista liittämistä osaksi pyydys- ja vapalupa-alueita.                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                  |            |             |               | Ei vaikutusta                |                                                                                                                                                                               |

## 21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

**Selite** Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

### Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

| Toimenpide                                                                           | Mittariluokka                                                                | Kestävyyden mittari | Mittarin tarkennus                                                           | Lähtötaso (teksti) | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti)                               | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi |
|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----------------------------------------------------|---------------|---------------|---------|--------------|
| Ajantasainen tieto uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista ja esiintymisestä | Lajistokartoitusten määrä (ha)                                               | x                   | Lajitiedon kartuttaminen, kääpä ja sienilajit, polttoalueiden kovakuoriaiset |                    |                 | Nata 2025                                          | 1             | 3             | kpl     | 2035         |
| Ajantasainen tieto uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista ja esiintymisestä | Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos          | x                   | Uhanalaisesiintymien nykytilan selvittäminen                                 |                    |                 | Nata 2025                                          | 5             | 5             | kpl     | 2035         |
| Järvien ja virtavesien inventointi ja lajistotiedon kartoitus                        | Vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha)                                 |                     | Järvien inventoinnit, ruutuja / linjoja                                      |                    |                 | 10 - 20 ruutua / järvi                             | 30            | 60            | kpl     | 2035         |
| Järvien ja virtavesien inventointi ja lajistotiedon kartoitus                        | Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus (kpl)           |                     | Virtavesien lajistokartoitukset                                              |                    |                 | Kahden puron lajistokartoitus                      | 1             | 2             | kpl     | 2035         |
| Kattavat ja ajantasaiset lajitiedot pohjavesivaikutteisista suolajeista              | Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos          |                     | Esiintymätarkastukset                                                        |                    |                 | Nata 2025                                          | 5             | 5             | kpl     | 2035         |
| Lehtojen ja pähkinäpensastojen kunnostus sekä metsärakenteen monipuolistaminen       | Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha) |                     | Lehtojen ja pähkinäpensastojen hoito                                         |                    |                 |                                                    | 1             | 10            | ha      | 2035         |
| Meriluontotiedon keruu ja ajantasainen aineisto                                      | Vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha)                                 |                     | Meri-inventoinnit, näyteruutuja                                              |                    |                 |                                                    | 20            | 50            | kpl     | 2035         |
| Puron tai kosken ennallistaminen                                                     | Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat vedet (ha)  |                     | Kunnostetut purot                                                            |                    |                 |                                                    | 1             | 3             | km      | 2035         |
| Rajojen merkintä                                                                     | Merkittyjen rajojen määrä (km)                                               |                     | Kansallispuiston maaston rajamerkinnot on tehty ja ovat ajantasaisia.        |                    | 97              | Kansallispuiston kaikki rajat on merkitty maastoon | 102           |               | km      | 2030         |
| Ratsastusreitit                                                                      | Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)                                  |                     | Ratsastusreitin osoittaminen                                                 |                    |                 | Yksi osoitettu ratsastusreitti                     | 1             | 2             | kpl     | 2035         |

| Vaikuttavuuden seurannan mittarit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                              |                     |                                                                                                                                                                     |                 |                                                                                                                                                                                                                          |               |               |         |              |                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------|--------------|------------------|
| Kansallispuiston virkistyskäyttö ja luontomatkailu on kestävä. Teijon kansallispuisto mahdollistaa luontoarvot säilyttäen eri kävijäryhmille laadukkaat puitteet terveyttä ja hyvinvointia edistävälle sekä luontosuhdetta vahvistavalle virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Kansallispuiston asiakaspalvelua, opastusta ja viestintää kehitetään asiakaslähtöisesti ja Metsähallituksen linjausten mukaisesti. |                                                                                                                              |                     |                                                                                                                                                                     |                 |                                                                                                                                                                                                                          |               |               |         |              |                  |
| Mittariluokka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Mittarin nimi                                                                                                                | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti)                                                                                                                                                  | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti)                                                                                                                                                                                                     | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja      |
| Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Esteettömät reitit (km).                                                                                                     |                     |                                                                                                                                                                     | 1,30            | Vähintään nykyiset esteettömät reitit säilyvät.                                                                                                                                                                          | 1,30          | 2,50          | km      | 2035         | PAVE             |
| LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ JA LUONTOMATKAILU (REITIT JA RAKENTEET)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Merkittyjen reittien määrä (km).                                                                                             |                     | Kilometrien määrä päällekkäisyydet pois laskettuna. Nykyinen lähtötaso kattaa osittain päällekkäin menevinä 2 luontopolkua, 2 esteetöntä reittiä ja 8 perusreittiä. | 27,40           | Nykyinen reitistö kasvaa muutamalla uudella merkityllä reitillä sekä vanhoja reittejä yhdistetään uusilla reittiosuuksilla. Jälkimmäisessä tapauksessa lisäykseen lasketaan uusien merkittyjen reittiosuuksien pituudet. | 28            | 35            | km      | 2035         | PAVE             |
| Palvelurakenteiden kunto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Palvelurakenteiden (laavut, käymälät, jätehuoltorakennukset, maastokalusteet, keittokatokset jne.) kunto.                    |                     | Lähtötilanteessa 80 kpl, joista hyväkuntoisia 54 %.                                                                                                                 |                 | Hyväkuntoisten osuus ei laske.                                                                                                                                                                                           | 60            | 100           | %       | 2035         | PAVE             |
| Palvelurakenteiden kunto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kävelysiltojen kunto.                                                                                                        |                     |                                                                                                                                                                     |                 | Hyväkuntoisten osuus ei laske.                                                                                                                                                                                           | 80            | 100           | %       | 2035         | PAVE             |
| Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Matkailun yhteistyösopimusten määrä.                                                                                         |                     |                                                                                                                                                                     | 16              | Maltillista kasvua.                                                                                                                                                                                                      | 20            |               | kpl     | 2035         | LUOTO            |
| Ympäristön kuormitus (esim. poltopuun kulutus, roskaantuneisuus)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poltopuun menekki (tulenteleopaikat+vuokrat), (poltopuun menekki suorana kulutuksena tai per 1000 käyntiä, 1-3 v. keskiarvo) |                     |                                                                                                                                                                     | 100             | Maltillista kasvua suhteessa kävijämäärään siitäkin huolimatta, että sekä kirjolohen kalastuksen päättyminen että kesän pidentyneet maastopalovaroitussajat vaikuttavat kulutukseen.                                     | 105           | 110           | m³      | 2035         | PAVE             |
| Suunnittelualueella olevat arvokkaat kulttuuriympäristöt säilyvät tuleville sukupolville ja kertovat kävijöille alueen historiasta.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                              |                     |                                                                                                                                                                     |                 |                                                                                                                                                                                                                          |               |               |         |              |                  |
| Mittariluokka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Mittarin nimi                                                                                                                | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti)                                                                                                                                                  | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti)                                                                                                                                                                                                     | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja      |
| Kiinteiden muinaisjäännösten hoitotarveluokan muutos (kuvaus)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Arvokohteiden kunto paranee                                                                                                  |                     | Huono                                                                                                                                                               |                 | Hyvä                                                                                                                                                                                                                     | 2             | 2             | kpl     | 2035         | Patojen korjaus. |

|                                                     |                             |   |                 |  |      |   |   |     |      |                                                               |
|-----------------------------------------------------|-----------------------------|---|-----------------|--|------|---|---|-----|------|---------------------------------------------------------------|
| Suojeltujen rakennusten kuntoluokan muutos (kuvaus) | Arvokohteiden kunto paranee | x | Keskinkertainen |  | Hyvä | 4 | 5 | kpl | 2030 | Kahden keskinkertaisessa kunnossa olevan rakennuksen korjaus. |
|-----------------------------------------------------|-----------------------------|---|-----------------|--|------|---|---|-----|------|---------------------------------------------------------------|

**Teijon luonto- ja lajistoarvot turvataan.**

| Mittariluokka                                                                       | Mittarin nimi                                                                                                                | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti)                                                                                                                | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti)                                                                                                             | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus) | Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat metsät (ha)                                                 |                     |                                                                                                                                   |                 | Ennallistamispolttoja jatketaan noin 3 vuoden välein ja ne toteutetaan toimenpidesuunnittelussa. Alue säilyy palojatkumoalueena. | 1             | 3             | kpl     | 2035         | Toteutuneiden polttojen määrä                                                                                                                                      |
| Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)                                          | Salaisten lajien pesintä                                                                                                     | x                   | 4-5 paria                                                                                                                         |                 | Rengastustieto pesistä vuosittain                                                                                                | 5             |               | kpl     | 2035         | Hyödynnetään Luonnontieteellisen Keskusmuseon Rengastustoimiston rengastustietoja. Tarvittaessa jatketaan seuranta Metsähallituksen toimesta viiden vuoden välein. |
| Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)                  | SAKTIn kuviotiedoissa kansallispuistossa metsäisten direktiivi-luontotyyppien määrä yli 1000 ha ja niiden edustavuus paranee | x                   | Metsäisten luontotyyppinen määrä on arviointihetkellä (2.9.2025) 948 ha ja edustavuudeltaan erinomaisia ja hyviä on 27% (254 ha). |                 | Korkea prosenttiosuus                                                                                                            | 30            | 40            | %       | 2035         |                                                                                                                                                                    |
| Vieraslajien esiintyminen (kuvaus)                                                  | Haitallisten vieraslajien torjunta                                                                                           |                     |                                                                                                                                   |                 | Torjuntayöhän käytettävät kustannukset pienenevät                                                                                | 3000          | 0             | €       | 2035         | Ostopalvelun kustannus / vuosi.                                                                                                                                    |

**Teijon kansallispuisto on matalan kynnyksen kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimainen Etelä-Suomen "lähikansallispuisto": se edustaa Suomea pienoiskoossa sekä luontonsa että kävijäkuntansa puolesta.**

| Mittariluokka                     | Mittarin nimi                           | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti)     | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti)                                                         | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja |
|-----------------------------------|-----------------------------------------|---------------------|------------------------|-----------------|------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------|--------------|-------------|
| Käytön määrä maastossa (kpl)      | Kohteen käyntimäärä                     |                     |                        | 92100           | Maltillista kasvua                                                           | 90000         |               | kpl     | 2035         |             |
| Käytön määrä verkkosivuilla (kpl) | Käyntikerrat luontoon.fi-sivuilla (kpl) |                     | 1.1.-31.7.2025: 26 000 |                 | Käyntimäärät pysyvät nykyisellään tekoälyn vähentäessä potentiaalisia määriä | 40000         |               | kpl     | 2035         |             |

| Eräharrastus ja -kulttuuri on sopusoinnussa alueen suojelu- ja muiden käyttöarvojen kanssa. |               |                     |                    |                 |                      |               |               |         |              |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------------|--------------------|-----------------|----------------------|---------------|---------------|---------|--------------|-------------|
| Mittariluokka                                                                               | Mittarin nimi | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti) | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti) | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja |
|                                                                                             |               |                     |                    |                 |                      |               |               |         |              |             |
| Teijo ekologinen kokonaisuus säilyy.                                                        |               |                     |                    |                 |                      |               |               |         |              |             |
| Mittariluokka                                                                               | Mittarin nimi | Kestävyyden mittari | Lähtötaso (teksti) | Lähtötaso (num) | Tavoitetaso (teksti) | Tavoite (min) | Tavoite (max) | Yksikkö | Tavoitevuosi | Lisätietoja |
|                                                                                             |               |                     |                    |                 |                      |               |               |         |              |             |

## 22 Osallistaminen

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Selite</b> | Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken. |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Kohdennettu osallistaminen

| Osallistamistapa                                                                                                        | Osallistetut taho                                                | Nimetty edustaja                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kahdenkeskinen osallistaminen: teemana Teijon kansallispuiston HKS tilannekatsaus 21.3.2025.                            | Ympäristöministeriö                                              | Ympäristöministeriö: Ilona Latsa                                                               |
| Kahdenkeskinen osallistaminen; teemana Kirjakkala ja Onnelannummi 17.1.2025.                                            | Extream Fun                                                      | Extream Fun: Kai Schneider                                                                     |
| Kahdenkeskinen osallistaminen; teemana Matildajärvi ja sen tulevaisuus 16.1.2025.                                       | Natura Viva                                                      | Natura Viva: Jesse Marttila                                                                    |
| Kahdenkeskinen osallistaminen; teemana Natura-arviointi 20.1.2025.                                                      | Varsinais-Suomen ELY-keskus                                      | Varsinais-Suomen ELY-keskus: Salli Uljas                                                       |
| Kahdenkeskinen osallistaminen; teemana Tammipuiston asemakaava 26.9.2024.                                               | Matildan Tammipuisto Oy                                          | Matildan Tammipuisto Oy: Kimmo Laine ja Tomi Nurmela                                           |
| Kahdenkeskinen osallistaminen; teemoina luontokeskus, Kirjakkalan ruukkikylä, puiston maastopalvelut ja asiakaspalvelu. | Salon kaupunki                                                   | Salon kaupunki: A-K. Korhonen, S. Passilta ja M. Mannervesi                                    |
| Kohdennettu osallistaminen: teemana pyöräilyn linjaukset 15.4.2025.                                                     | Bikeland                                                         | Bikeland: Heli Laukkanen                                                                       |
| Kohdennettu osallistaminen: teemana ratsastus 4.4.2025.                                                                 | Suomen ratsastusliitto, Villa seaview ja Equites ry              | Suomen ratsastusliitto: Minna Peltonen; Villa seaview: Stina Suutari; Equites ry: Carita Ojala |
| Kohdennettu osallistaminen: teeman ratsastuksen ja pyöräilyn yhteensovittaminen 16.5.2025                               | Villa seaview ja Equites ry                                      | Villa seaview: Stina Suutari; Equites ry: Carita Ojala                                         |
| Kohdennettu osallistaminen; teemana pyöräily 3.4.2025.                                                                  | Salan kaupunki, Habanero motor cycle, Natura Viva ja Yrityssalo  | A. Laaksonen, I. Koivusalo, E. Andstén, J. Marttila ja T. Backman                              |
| Teijon kansallispuiston HKS-työn yhteistyöryhmän 2. kokous 21.5.2025                                                    | Varsinais-Suomen ELY-keskus, Salon kaupunki, Teijon kyläyhdistys | Salli Uljas, Jaana Röytiö, Hanna Raivikko                                                      |
| Teijon kansallispuiston HKS-työn yhteistyöryhmän kokous 27.1.2025.                                                      | Keskeisimmät sidosryhmät                                         | Keskeisimpien sidosryhmien edustajat                                                           |

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Suunnittelualueella ei ole yksityisiä maanomistajia.

| <b>Avoin osallistaminen</b>                                                                                                                                                                                                                      | <b>Paikka</b>    | <b>Pvm</b> | <b>Osallistujat (lkm)</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------|---------------------------|
| Avoin yleisötilaisuus; teemana hoito- ja käyttösuunnitelman sekä järjestysäännön luonnokset.                                                                                                                                                     | Kirjakkala, Salo | 22.05.2025 | 22                        |
| Maptioinnare-kysely; teemana virkistyskäyttö ja keskeisimmät arvot. Jakelu Instagramin ja Linkedin kautta 5-26.2.2025. Vastaajat edustivat enimmäkseen kansallispuistossa useamman kerran vuodessa kävijöitä, mutta myös harvaksemmin kävijöitä. | Internet         | 05.02.2025 | 223                       |

| Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |                        |  |              |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------|--|--------------|--|
| Pyydetyt lausunnot (kpl)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  | Saadut lausunnot (kpl) |  | Lausuntoaika |  |
| Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |                        |  |              |  |
| <p>Teijon kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman teon aikana pidettiin avoin verkkokysely, yleisötilaisuus, kaksi yhteistyöryhmän kokousta sekä kohdennettuja osallistamistilaisuuksia liittyen mm. matkailuun, pyöräilyyn, ratsastukseen, Matildan alueeseen ja Kirjakkalan ruukkikylään. Yhteistyöryhmä koostui paikallisista sidosryhmistä ja siihen kuului Salon kaupunki, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Teijon alueen kyläyhdistys, Yrityssalo, Matildedalin kalastusalueen osakaskunta, Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ja Varsinais-Suomen aluevastuumuseo. Osallistamisten pohjalta suunnitelmassa on huomioitu mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Alueen tärkeimmät arvot</li> <li>-Meriyhteyden selvittäminen taimenen nousun mahdollistamiseksi</li> <li>-Kävijöiden tietoisuuden lisääminen mm. metsästyksestä, alueen muista liikkumistavoista ja kansallispuiston palveluista</li> <li>-Pyöräilyreittien rajaaminen luonnonsuojelun näkökulmasta</li> <li>-Ratsastukselle sopivien reittien selvittäminen</li> </ul> |  |                        |  |              |  |

## LÄHTEET

| Viittaus | Tekijä(t)                         | Julkaisun nimi                                                                                                                      | Julkaisutiedot                                        | Julkaisuvuosi |
|----------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|---------------|
| 1        | Varsinais-Suomen liitto           | Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava                                                                      | Varsinais-Suomen liiton aineistopankki                | 2021          |
| 10       | Pettersson, K.-O.                 | Teijon Punassuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma                                                                              | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2005          |
| 11       | Ruusunen, J.                      | Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma                                                                                    | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2009          |
| 12       | Pettersson, K.-O.                 | Teijon Kylmässuon ennallistamissuunnitelma                                                                                          | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2010          |
| 13       | Björkqvist, N.                    | Teijon Retkeilyalueen lehtojen hoitosuunnitelma                                                                                     | Metsähallitus                                         | 2005          |
| 14       | Metsähallitus                     | Teijon kansallispuiston ennallistamisen ja luonnonhoidon yleissuunnitelma                                                           | Metsähallitus                                         | 2017          |
| 15       | Metsähallitus                     | Life2Taiga - metsäluonnon ennallistamista tulen avulla                                                                              | Metsähallitus                                         | 2025          |
| 16       | Nikkola, K.                       | Teijon kansallispuiston kävijätutkimus 2021-2022 – yöpyjien ja ensikertalaisten suosiossa                                           | Metsähallituksen julkaisu                             | 2022          |
| 17       | Metsähallitus                     | Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelma 2025-2030                                                                                       | Metsähallitus                                         | 2025          |
| 18       | Westberg, V. (Toim.), et all.     | Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022-2027                                   | Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, raportteja 3/2022        | 2022          |
| 19       | Palviainen, H., et all.           | Kulttuuriperinnön kuva 2023 - Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevan kulttuuriomaisuuden kuva vuonna 2023. | Metsähallituksen julkaisu                             | 2024          |
| 2        | Salon kunta                       | Tullimetsän osayleiskaava                                                                                                           | Salan karttapalvelu                                   | 2025          |
| 20       | Taivainen, J.                     | Salon Teijon alue. Kulttuuriperintökohteiden inventointi.                                                                           | Metsähallitus                                         | 2010          |
| 21       | Metsähallitus                     | Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma                                                            | Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja C 122 | 2012          |
| 22       | Kielosto, Toivonen & Pullinen     | Maaperäkartta                                                                                                                       | Geologinen tutkimuskeskus                             | 2008          |
| 23       | Nordström, M. & Pettersson, K.-O. | Hamarijärven pesimälinnusto 2015                                                                                                    | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2015          |
| 24       | Below, A. & Virolainen, E.        | Hamarijärven linnut 2001                                                                                                            | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2001          |
| 25       | Nordström, M. & Pettersson, K.-O. | Punassuon pesimälinnusto 2015                                                                                                       | Julkaisematon, Metsähallitus                          | 2015          |

Suunnittelualueen nimi: Teijon kansallispuisto

|    |                                  |                                                                                             |                               |      |
|----|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------|
| 26 | Eriksson, I.                     | Raportti Lounais-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen lehtojen kääväkäsinventoinneista syksyllä 2007 | Metsähallitus                 | 2008 |
| 27 | Korvenpää, T. & Ryömä, R.        | Sammalkartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuonna 2008                      | Metsähallitus                 | 2009 |
| 28 | Koivunen, A.                     | Nilviäisinventoinnit eteläisen Suomen lehdossa kesällä ja syksyllä 2007                     | Metsähallitus                 | 2008 |
| 29 | Leivo, M.                        | Suomen tärkeät lintualueet FINIBA                                                           | www-dokumentti                | 2001 |
| 3  | Salon kaupunki                   | Halikko rantayleiskaava                                                                     | Salon karttapalvelu           | 1997 |
| 30 | Hyvärinen, H. & Jääskeläinen, K. | Lehtojen jäkäläinventoinnit 2007                                                            | Metsähallitus                 | 2008 |
| 31 | Ruusunen, J.                     | Teijon Isoholman luonnonhoitosuunnitelma                                                    | Metsähallitus                 | 2013 |
| 32 | Muuritutkimus Ky                 | Teijon Sahajärven luonnonpuiston alueen rakennusarkeologinen inventointi vuonna 2009        | Raportti Metsähallitukselle   | 2009 |
| 33 | Laulumaa, V.                     | Salo, Teijon kansallispuiston arkeologinen inventointi 2022.                                | Raportti Metsähallitukselle   | 2022 |
| 34 | Oy Vesirakentaja /Häkkinen K.    | Sahajärven patojen turvallisuuskansio                                                       | Patoturvallisuuskansio        | 2012 |
| 35 | Puotunen, M.                     | Tarkastusraportti: Teijon vesivoimalaitos ja retkeilyalue                                   | Metsähallitus                 | 2008 |
| 36 | Metsähallitus                    | Metsähallituksen ilmasto-ohjelma 2025-2030                                                  | www-dokumentti, Metsähallitus | 2025 |
| 4  | Perniön kunta                    | Perniö Mathildedal virkistyskalastuskeskus                                                  | Salon karttapalvelu           | 1993 |
| 5  | Perniön kunta                    | Perniö Meri-Teijo tausta-alue                                                               | Salon karttapalvelu           | 1983 |
| 6  | Perniön kunta                    | Perniö Meri-Teijo                                                                           | Salon karttapalvelu           | 1983 |
| 7  | Salon kunta                      | Tammipuisto asemakaava                                                                      | Salon karttapalvelu           | 2024 |
| 8  | Salon kunta                      | Tullintie asemakaava                                                                        | Salon karttapalvelu           | 2025 |
| 9  | Pettersson, K.-O.                | Teijon ylänköalueen ennallistamissuunnitelma                                                | Julkaismeton, Metsähallitus   | 2003 |

**Liite 1. Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista**

|         |                                                                                                                                                                                    |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sisältö | Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot. |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Tunnus | Nimi | Rauhoitusvuosi | Pinta-ala (ha) | Määräysten uusimistarve | Lisätietoja |
|--------|------|----------------|----------------|-------------------------|-------------|
|        |      |                | 0,00           |                         |             |

| Liikkumisrajoitukset |      |       |         |                |             |
|----------------------|------|-------|---------|----------------|-------------|
| Tunnus               | Nimi | Alkaa | Päättyy | Pinta-ala (ha) | Lisätietoja |
|                      |      |       |         |                |             |

|                                        |      |
|----------------------------------------|------|
| YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)   | 0,00 |
| Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha) | 0,00 |

**Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit****HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!**

| Eliöyhmä | Lajinimi                                         | Direktiivi | Ls-laki | Uhanal. luokka | Vieraslaji | Sens. tieto | Hav. paikk. määrä | Keskeinen suojeluperuste/arvo | Lisätiedot                                                                                                                        |
|----------|--------------------------------------------------|------------|---------|----------------|------------|-------------|-------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Linnut   | harmaapäätikka <i>Picus canus</i>                | Li I       | -       | LC             |            |             | 2                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | hiirihaukka <i>Buteo buteo</i>                   | Li m       | U       | VU             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>             |            | -       | NT             |            |             | 2                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024/asiantuntija-arvio.                     |
| Linnut   | kangaskiuru <i>Lullula arborea</i>               | Li I       | -       | NT             |            |             | 3                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | kehräjä <i>Caprimulgus europaeus</i>             | Li I       | -       | LC             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024. Havaintopaikkojen määrä tn. korkeampi. |
| Linnut   | kuikka <i>Gavia arctica</i>                      | Li I       | -       | LC             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | kuovi <i>Numenius arquata</i>                    |            | -       | NT             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | naurulokki <i>Larus ridibundus</i>               | Li m       | U       | VU             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | nuolihaukka <i>Falco subbuteo</i>                | Li m       | -       | LC             |            |             | 2                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Tiira -lintuhavaintojärjestelmä 2024.                                        |
| Linnut   | ruskосуuhaukka <i>Circus aeruginosus</i>         | Li I       | -       | LC             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | haapariippusammal <i>Neckera pennata</i>         |            | U       | VU             |            |             | 2                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | haaraliuskasammal <i>Riccardia multifida</i>     |            | U       | VU             |            |             | 7                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | haprakarvesammal <i>Frullania fragilifolia</i>   |            | U       | VU             |            |             | 2                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | harsosammal <i>Trichocolea tomentella</i>        |            | U       | VU             |            |             | 7                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | isokarvesammal <i>Frullania tamarisci</i>        |            | U       | VU             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | isonauhasammal <i>Aneura maxima</i>              |            | U       | VU             |            |             | 3                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | kalliopussisammal <i>Marsipella emarginata</i>   |            | U       | VU             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | kantoraippasammal <i>Crossocalyx hellerianus</i> |            | U       | VU             |            |             | 1                 |                               | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                                                               |
| Sammalet | lahokaviosammal <i>Buxbaumia viridis</i>         | Lu II      | U       | EN             |            |             | 2                 |                               | T. Kypärän sammalkartoitukset 2025 (tallentamaton).                                                                               |

Suunnittelualueen nimi: Teijon kansallispuisto

|                |                                                                                                                                 |          |   |    |  |   |                                  |                                                                                           |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|---|----|--|---|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sammalet       | lehtokinnassammal <i>Scapania nemorea</i>                                                                                       |          | U | EN |  | 2 |                                  | T. Kypärän sammalkartoitukset 2025 (tallentamaton).                                       |
| Sammalet       | luhtarahkasammal <i>Sphagnum inundatum</i>                                                                                      | Lu V     | U | EN |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sammalet       | notkoritvasammal <i>Pseudocampylium radicale</i>                                                                                |          | U | VU |  | 2 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sammalet       | otalimisammalryhmä <i>Lophocolea bidentata</i> sensu lato                                                                       |          | E | EN |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sammalet       | pikkuliuskasammal <i>Riccardia palmata</i>                                                                                      |          | U | VU |  | 3 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sammalet       | ryytisammal <i>Geocalyx graveolens</i>                                                                                          |          | U | VU |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Kovakuoriaiset | pyörörutavesiäinen <i>Anacaena globulus</i>                                                                                     |          | U | VU |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Kaksisiipiset  | yrttikorpikinsikäs <i>Rhypholophus varius</i>                                                                                   |          | - | NT |  | 2 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sienet         | hentokääpä <i>Postia lateritia</i>                                                                                              |          | - | NT |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sienet         | poimukääpä <i>Antrodia pulvinascens</i>                                                                                         |          | U | VU |  | 1 |                                  | Laji.fi 20.11.2024                                                                        |
| Sienet         | salohelokka <i>Hypholoma subochracea</i>                                                                                        |          | - | NT |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Sienet         | salokääpä <i>Dichomitus squalens</i>                                                                                            |          | - | NT |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Nisäkkäät      | ilves <i>Lynx lynx</i>                                                                                                          | Lu IV    | - | LC |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Ei uutta tietoa esiintymisestä 2024. |
| Nisäkkäät      | liito-orava <i>Pteromys volans</i>                                                                                              | Lu II,IV | U | VU |  | 6 | Naturan keskeinen suojeluperuste | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Nisäkkäät      | saukko <i>Lutra lutra</i>                                                                                                       | Lu II,IV | - | LC |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Kalat          | taimen sisävesissä 67°00'n leveyspiirin eteläpuolella <i>Salmo trutta</i> (sisävesien kannat napapiirin eteläpuolella) Linnaeus |          | - | EN |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS. Ei uutta tietoa lajista 2024.        |
| Koskikorennot  | etelänkoipikorri <i>Nemoura dubitans</i>                                                                                        |          | E | EN |  | 3 | Muu keskeinen suojeluarvo        | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Vesiperhoset   | lähdesirvikäs <i>Crunoecia irrorata</i>                                                                                         |          | E | EN |  | 6 | Muu keskeinen suojeluarvo        | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Putkilokasvit  | lähdesara <i>Carex paniculata</i>                                                                                               |          | E | EN |  | 2 | Muu keskeinen suojeluarvo        | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS.                                      |
| Putkilokasvit  | pikkukihokki <i>Drosera intermedia</i>                                                                                          |          | U | VU |  | 1 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Putkilokasvit  | tatarvita <i>Potamogeton polygonifolius</i>                                                                                     |          | - | NT |  | 2 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |
| Putkilokasvit  | vuorijalava <i>Ulmus glabra</i>                                                                                                 |          | U | VU |  | 3 |                                  | Nimet ja luokitukset 06.11.2024. 2024-11-06 LajiGIS                                       |

**Selitykset**

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Direktiivi | Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, – - Ei direktiivi laji |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Suunnittelualueen nimi: Teijon kansallispuisto

|                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa       | E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa                                                                                                                                                                                                                                                       |
| IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka | RE - Hävinneet (RE), EW - Luonnosta hävinneet (EW), CR - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), EN - Erittäin uhanalaiset (EN), VU - Vaarantuneet (VU), NT - Silmälläpidettävät (NT), LC - Elinvoimaiset (LC), DD - Puutteellisesti tunnetut (DD), NE - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, NA - Arviointiin soveltumattomat (NA) |

**Liite 3. Lausuntokooste**

|                          |                         |                          |                        |  |
|--------------------------|-------------------------|--------------------------|------------------------|--|
|                          |                         |                          |                        |  |
|                          |                         |                          |                        |  |
| Pyydetyt lausunnot (kpl) |                         |                          | Saadut lausunnot (kpl) |  |
|                          |                         |                          |                        |  |
| Lausuja ja lausunto      | Suunnitelman osa/lomake | Metsähallituksen vastine | Aiheutunut toimenpide  |  |
|                          |                         |                          |                        |  |